

Bank Polski

Sprawozdanie Zarządu Banku z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2012 rok

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1.1 Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA – rys historyczny	4
1.2 Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w latach 2009-2012.....	5
1.3 Charakterystyka działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA	5
1.4 Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA	6
1.5 Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA na tle grupy rówieśniczej.....	7
2. Zewnętrzne uwarunkowania działalności.....	8
2.1 Czynniki makroekonomiczne	8
2.2 Rynek akcji.....	9
2.3 Rynek walutowy	9
2.4 Rynek stopy procentowej.....	9
2.5 Sytuacja polskiego sektora bankowego.....	9
2.6 Sytuacja polskiego sektora pozabankowego	10
2.7 Rynek ukraiński.....	11
2.8 Otoczenie regulacyjne.....	11
3. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA	13
3.1 Czynniki wpływające na wyniki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.....	13
3.2 Podstawowe wskaźniki finansowe.....	13
3.3 Skonsolidowany rachunek zysków i strat	13
3.4 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	17
4. Organizacja Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.....	21
4.1 Jednostki ujęte w sprawozdaniu finansowym	21
4.2 Opis zmian w organizacji jednostek podporządkowanych.....	23
5. Działalność i kierunki rozwoju Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.....	25
5.1 Kierunki rozwoju Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA	25
5.2 Realizacja Strategii „Lider” na lata 2010-2012	26
5.3 Udziały rynkowe PKO Banku Polskiego SA.....	27
5.4 Działalność PKO Banku Polskiego SA – podmiotu dominującego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA	27
5.4.1 Segment detaliczny	28
5.4.2 Segment korporacyjny.....	31
5.4.3 Segment inwestycyjny	32
5.5 Współpraca międzynarodowa	34
5.6 Działalność pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.....	34
5.7 Emisja papierów wartościowych i kredyty od instytucji finansowych.....	36
5.8 Działalność sponsorska PKO Banku Polskiego SA	37
5.9 Działalność charytatywna Fundacji PKO Banku Polskiego SA.....	38
5.10 Działalność promocyjna pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.....	39
5.11 Nagrody i wyróżnienia przyznane spółkom Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA	39
6. Uwarunkowania wewnętrzne	42
6.1 Zasady zarządzania ryzykiem.....	42
6.1.1 Ryzyko kredytowe	43
6.1.2 Ryzyko stopy procentowej.....	45
6.1.3 Ryzyko walutowe	45

6.1.4	Ryzyko płynności.....	46
6.1.5	Ryzyko cen towarów.....	46
6.1.6	Ryzyko cenowe kapitałowych papierów wartościowych.....	46
6.1.7	Ryzyko instrumentów pochodnych.....	46
6.1.8	Ryzyko operacyjne.....	47
6.1.9	Ryzyko braku zgodności.....	47
6.1.10	Ryzyko biznesowe.....	48
6.1.11	Ryzyko reputacji.....	48
6.1.12	Adekwatność kapitałowa.....	48
6.2	Zarządzanie zasobami ludzkimi.....	50
6.2.1	System motywacyjny PKO Banku Polskiego SA.....	50
6.2.2	Polityka wynagradzania w PKO Banku Polskim SA.....	50
6.2.3	Świadczenia na rzecz pracowników.....	51
7.	Ład korporacyjny.....	52
7.1	Informacje dla inwestorów.....	52
7.1.1	Kapitał zakładowy i akcjonariat PKO Banku Polskiego SA.....	52
7.1.2	Informacja o dywidendzie.....	54
7.1.3	Notowania akcji PKO Banku Polskiego SA na GPW w Warszawie.....	55
7.1.4	Ocena wiarygodności finansowej PKO Banku Polskiego SA.....	55
7.1.5	Relacje inwestorskie.....	56
7.2	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.....	57
7.2.1	Zasady oraz zakres stosowania ładu korporacyjnego.....	57
7.2.2	Systemy kontroli w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.....	57
7.2.3	Akcje oraz akcjonariusze PKO Banku Polskiego SA.....	59
7.2.4	Ograniczenia dotyczące akcji PKO Banku Polskiego SA.....	59
7.2.5	Statut PKO Banku Polskiego SA.....	59
7.2.6	Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia.....	59
7.2.7	Rada Nadzorcza oraz Zarząd PKO Banku Polskiego SA w okresie sprawozdawczym.....	60
7.3	Pozostałe informacje dotyczące osób zarządzających i nadzorujących.....	69
7.3.1	Akcje PKO Banku Polskiego SA będące w posiadaniu władz Banku.....	69
7.3.2	Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi.....	70
7.3.3	Świadczenia na rzecz osób nadzorujących i zarządzających.....	70
8.	Pozostałe informacje.....	71

1. WSTĘP

1.1 Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA – rys historyczny

1919-1938	1. dekretem podpisanym przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, premiera Ignacego Paderewskiego i założyciela oraz pierwszego prezesa Huberta Lindego została powołana Poczta Kasa Oszczędności 2. Poczta Kasa Oszczędności zyskała osobowość prawną jako instytucja państwowa, działająca pod kontrolą i z gwarancją państwa 3. w Poznaniu powstał pierwszy terenowy oddział Poczty Kasy Oszczędności 4. Poczta Kasa Oszczędności zaczęła uruchamiać Szkolne Kasy Oszczędności 5. z inicjatywy Poczty Kasy Oszczędności Ministerstwo Skarbu podjęło decyzję o założeniu Banku Polska Kasa Opieki (dzisiaj Pekao SA) w formie spółki akcyjnej, aby ułatwić Polonii zagranicznej przekaz dewiz do kraju 6. Poczta Kasa Oszczędności mocno przyczyniła się do rozwoju obrotu bezgotówkowego - co drugi większy zakład przemysłowy i każde duże przedsiębiorstwo miało konto czekowe w Poczcie Kasie Oszczędności, a obrót czekowy w Polsce był półtora raza większy niż gotówkowy
1939-1945	lata wojny były okresem ogromnych strat i przestoju w działalności Poczty Kasy Oszczędności
1949-1988	1. Poczta Kasa Oszczędności zostaje przekształcona w Powszechną Kasę Oszczędności 2. ustawa o prawie bankowym wprowadziła uprzywilejowanie wkładów oszczędnościowych przechowywanych w Powszechnej Kasie Oszczędności, zostały one objęte gwarancją państwa 3. Powszechna Kasa Oszczędności wprowadziła nowy i jak na owe czasy bardzo nowoczesny produkt: rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy 4. Powszechna Kasa Oszczędności została włączona do struktury NBP z zachowaniem tożsamości Banku (1975 rok) 5. Powszechna Kasa Oszczędności została wydzielona z Narodowego Banku Polskiego (1988 rok)
1991-2000	1. została wydana pierwsza karta PKO Ekspres, która służyła tylko do wypłat gotówki z bankomatów 2. w statucie nadanym Bankowi przez Radę Ministrów oficjalnie pojawiła się nazwa Powszechna Kasa Oszczędności - Bank Państwowy, w skrócie PKO BP 3. powołana została pierwsza Rada Nadzorcza PKO BP 4. Bank został jedynym wspólnikiem Inbudex Sp. z o.o. - obecnie Qualia Development Sp. z o.o. - spółki deweloperskiej realizującej za pośrednictwem spółek zależnych określone przedsięwzięcia 5. został wdrożony informatyczny system oddziałowy ZORBA3000, który automatyzował wszystkie czynności bankowe wykonywane w oddziale 6. kredyt mieszkaniowy "Alicja" z odroczoną spłatą części należności był najpopularniejszym kredytem mieszkaniowym w kraju 7. został uruchomiony pierwszy informacyjny portal internetowy Banku 8. rozpoczęła działalność spółka PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA założona przez PKO BP i Credit Suisse Asset Management Holding Europe (Luxembourg) SA. Od 2009 roku Bank jest jedynym właścicielem Spółki, która zarządza aktywami funduszy inwestycyjnych oraz portfelami klientów 9. PKO BP i Bank Handlowy w Warszawie SA utworzyły spółkę PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA. Od 2003 roku Bank jest jedynym właścicielem Spółki. Towarzystwo działa w obszarze obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, w ramach tzw. II filaru reformy emerytalnej 10. została utworzona spółka Bankowy Fundusz Leasingowy SA. Spółka wspólnie ze swoją spółką zależną świadczy usługi leasingu operacyjnego i finansowego aktywów trwałych i nieruchomości 11. PKO BP i Bank Śląski SA utworzyły spółkę Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA. Od 2001 roku Bank posiada 100% akcji Spółki. eService przetwarza informacje o transakcjach płatniczych, zarządza siecią akceptacji kart płatniczych oraz świadczy usługi oferowane w oparciu o terminale POS 12. w ofercie PKO BP pojawił się pakiet kredytów mieszkaniowych "Własny Kąt" dla klientów indywidualnych oraz kredyt "Nowy Dom" dla klientów instytucjonalnych 13. został uruchomiony pierwszy oddział internetowy e-PKO 14. Bank został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą PKO Bank Polski Spółka Akcyjna
2002-2009	1. Bank przejął Inteligo Financial Services SA. Spółka świadczy usługi zapewniające utrzymanie i rozwój systemów teleinformatycznych obsługujących systemy bankowe, w tym także elektronicznego dostępu do rachunków bankowych (konto Inteligo) 2. Bank nabył 66,65% akcji KREDOBANK SA. Spółka jest zarejestrowana i działa na Ukrainie. Obecnie Bank posiada 99,5655% udziału w kapitale zakładowym Spółki. KREDOBANK jest bankiem komercyjnym, świadczącym standardowe usługi bankowe dla klientów indywidualnych i korporacyjnych 3. miał miejsce udany debiut giełdowy Banku - na koniec pierwszego dnia notowań akcje Banku osiągnęły cenę 24,50 zł za sztukę wobec ceny emisyjnej ustalonej na kwotę 20,50 zł 4. kredyt konsumpcyjny "Szybki Serwis Kredytowy" dzięki swojej innowacyjności okazał się jednym z najlepiej ocenianych na rynku 5. zostało zakończone wdrażanie w sieci Banku Zintegrowanego Systemu Informatycznego O-ZSI 6. rozpoczęła działalność spółka PKO BP Faktoring SA 7. w ramach oferty publicznej z prawem poboru została z sukcesem przeprowadzona emisja 250 000 000 akcji serii D, w wyniku której został podwyższony kapitał zakładowy Banku z 1 000 000 000 zł do 1 250 000 000 zł (2009 rok)

2010-2011	1. została przyjęta strategia rozwoju PKO Banku Polskiego SA "Lider" na lata 2010-2012
	2. rozpoczęło się masowe wydawanie kart debetowych Visa w technologii EMV z funkcją płatności zbliżeniowych
	3. PKO Bank Polski SA (poprzez spółkę zależną PKO Finance AB) wyemitował 5-letnie euroobligacje o wartości 800 mln euro
	4. do oferty Banku została wprowadzona nowa, innowacyjna oferta rachunków ROR, zróżnicowanych pod względem preferencji klientów: SUPERKONTO Oszczędne, PKO Konto za Zero, PKO Konto dla Młodych, PKO Konto Pogodne, PKO Konto Pierwsze
	5. PKO Bank Polski SA osiągnął najwyższą w historii wartość należności od klientów instytucjonalnych, przez co stał się liderem w kredytowaniu podmiotów gospodarczych
	6. Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA osiągnęła rekordowy zysk netto w wysokości 3 807,2 mln zł
2012	1. zakończyła się z sukcesem realizacja Strategii "Lider" na lata 2010-2012, skutkująca umocnieniem pozycji PKO Banku Polskiego SA jako lidera polskiego sektora bankowego pod względem skali działania
	2. projekt SKO był aktywnie rozwijającym się programem o innowacyjnych rozwiązaniach (m.in. internetowa platforma transakcyjna); na koniec 2012 roku w programie uczestniczyło ok. 4 tys. społeczności szkolnych
	3. odbyła się emisja obligacji na rynek amerykański w wysokości 1,0 mld USD - obligacje wyemitowane przez PKO Finance AB stały się papierami benchmarkowymi nie tylko dla podmiotów polskich, lecz także dla emitentów z sektora instytucji finansowych z Europy Środkowo-Wschodniej
	4. PKO Bank Polski SA zwyciężył w prestiżowym przetargu na kompleksową obsługę ZUS, co uczyniło z Banku jednego z kluczowych graczy na rynku bankowości transakcyjnej
	5. PKO Bank Polski SA uruchomił nowoczesny internetowy system transakcyjny Supermakler dostępny również w wersji na urządzenia mobilne

1.2 Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w latach 2009-2012

	2012	2011	2010	2009
Sprawozdanie z sytuacji finansowej (w mln PLN)				
Suma bilansowa*	193 480	190 748	169 661	156 479
Kapitał własny*	24 708	22 822	21 360	20 436
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	143 876	141 634	130 668	116 573
Zobowiązania wobec klientów*	146 194	146 474	132 981	125 073
Rachunek zysków i strat (w mln PLN)				
Zysk netto*	3 749	3 807	3 217	2 306
Wynik z tytułu odsetek*	7 883	7 609	6 516	5 051
Wynik z tytułu prowizji i opłat*	3 071	3 101	3 143	2 583
Wynik na działalności biznesowej*	11 570	11 142	10 198	8 868
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw*	(2 325)	(1 930)	(1 868)	(1 681)
Ogólne koszty administracyjne*	(4 618)	(4 411)	(4 249)	(4 244)
Wskaźniki finansowe				
ROE netto**	15,9%	17,5%	14,9%	14,8%
ROA netto**	2,0%	2,1%	2,0%	1,6%
Marża odsetkowa**	4,5%	4,6%	4,4%	3,9%
Współczynnik wypłacalności*	13,1%	12,4%	12,5%	14,7%
C/I*	39,9%	39,6%	41,7%	47,9%
Liczba klientów PKO Banku Polskiego SA (w tys.)				
Ludność	7 164	7 225	7 126	7 089
Małe i średnie przedsiębiorstwa	304	309	310	315
Rynek mieszkaniowy	49	44	38	32
Klienci korporacyjni	12	11	12	11
Dane operacyjne				
Liczba placówek PKO Banku Polskiego SA (w szt.)	1 198	1 199	1 208	1 228
Liczba zatrudnionych (w etatach)	28 556	28 924	29 780	31 098
Liczba rachunków bieżących w PKO Banku Polskim SA (w tys. szt.)	6 220	6 146	6 150	6 212
Informacje o akcjach				
Kapitalizacja giełdowa (w mln PLN)	46 125	40 150	54 188	47 500
Liczba akcji (w mln szt.)	1 250	1 250	1 250	1 250
Cena akcji (w PLN)	36,90	32,12	43,35	38,00
Dywidenda na 1 akcję (w PLN) (wypłacona w danym roku z zysku za rok poprzedni)	1,27	1,98	1,90	1,00

* Dane na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych za dany rok.

** Dane doprowadzone do porównywalności.

1.3 Charakterystyka działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA należy do największych instytucji finansowych w Polsce, a PKO Bank Polski SA, podmiot dominujący Grupy Kapitałowej, jest największym bankiem komercyjnym w Polsce oraz wiodącym bankiem na rynku polskim pod względem skali działania,

kapitałów własnych, kredytów, depozytów, liczby klientów oraz wielkości sieci dystrybucji. Przez cały okres działalności systematycznie budowany był prestiż marki, a z usług Banku korzystało i korzysta wiele pokoleń Polaków. Długa tradycja i zaufanie klientów zobowiązują. Dlatego Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA konsekwentnie podejmuje działania mające ugruntować jej postrzeganie jako grupy instytucji:

- bezpiecznych, silnych i konkurencyjnych,
- nowoczesnych i innowacyjnych, przyjaznych dla klientów i sprawnie zarządzanych,
- społecznie odpowiedzialnych oraz dbających o rozwój świadomości kulturowej Polaków.

Mimo silnej konkurencji rynkowej, Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA skutecznie rozwija działalność nie tylko w swoim tradycyjnym obszarze działalności – obsłudze klientów detalicznych. Stała się również największą instytucją finansową w Polsce dla klientów korporacyjnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw – zwłaszcza w zakresie finansowania ich działalności. Jest liderem rynku usług finansowych oferowanych gminom, powiatom, województwom i sektorowi budżetowemu. Jest również najbardziej liczącym się organizatorem emisji obligacji komunalnych. Wysokie standardy w zakresie obsługi klientów oraz skuteczne procedury oceny ryzyka kredytowego umożliwiły Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zwiększenie w 2012 roku portfela kredytowego brutto o 2,3% do poziomu 150,7 mld PLN i osiągnięcie 19,0% udziału rynkowego w kredytach dla osób prywatnych, natomiast zobowiązania wobec klientów osiągnęły na koniec 2012 roku poziom 146,2 mld PLN, dzięki czemu Bank utrzymał wiodącą pozycję pod względem udziału w rynku depozytów, który wyniósł 16,8%.

Pozytywny wizerunek Banku na rynku kapitałowym oraz wysokie oceny wiarygodności kredytowej potwierdzone przez agencje ratingowe umożliwiły w 2012 roku pozyskanie znaczących środków poprzez emisję obligacji na rynku polskim oraz rynkach międzynarodowych. Dzięki temu Bank dywersyfikuje swoje źródła finansowania oraz dostosowuje je do przyszłych wymogów regulacyjnych, które będą wprowadzone w ramach tzw. Bazylei III.

W 2012 roku Grupa Kapitałowa Banku kontynuowała działania w zakresie efektywności ponoszonych nakładów i kosztów, co przejawiało się w selektywnym podejściu do rozwoju sieci dystrybucji. Na koniec 2012 roku największa w kraju sieć oddziałów PKO Banku Polskiego SA obejmowała 1 198 placówek oraz 1 208 agencji. Klienci Banku mogą korzystać z systematycznie wzbogacanych usług bankowości elektronicznej, oferowanych pod marką iPKO oraz w ramach konta Inteligo. Do dyspozycji klientów PKO Banku Polskiego SA pozostaje stale rosnąca liczba bankomatów – na koniec 2012 roku było ich 2 803.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA należy do największych pracodawców w Polsce. Na koniec 2012 roku zatrudnienie w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wynosiło 28 556 etatów. Kompleksowa oferta szkoleniowo-edukacyjna służyła budowaniu profesjonalnego i lojalnego zespołu pracowników, który świadczy coraz wyższy standard obsługi klientów oraz osiąga wysokie efekty pracy.

Poza działalnością ściśle bankową oraz działalnością maklerską, Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA świadczy specjalistyczne usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, obsługi elektronicznych usług płatniczych. Ponadto, Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność inwestycyjną i deweloperską.

Wyrazem społecznej odpowiedzialności Banku jest działalność Fundacji PKO Banku Polskiego SA na rzecz dobra publicznego w możliwie jak najszerszym zakresie.

1.4 Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

	2012	2011	Zmiana 2012/2011
Zysk netto	3 748,6 mln PLN	3 807,2 mln PLN	-1,5%
Wynik na działalności biznesowej*	11 569,9 mln PLN	11 142,3 mln PLN	3,8%
Wynik odsetkowy	7 882,8 mln PLN	7 609,1 mln PLN	3,6%
Wynik z prowizji	3 071,2 mln PLN	3 101,4 mln PLN	-1,0%
Ogólne koszty administracyjne	(4 618,4) mln PLN	(4 411,4) mln PLN	4,7%
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(2 325,2) mln PLN	(1 930,4) mln PLN	20,5%
C/I	39,9%	39,6%	0,3 p.p.
ROE netto	15,9%	17,5%	-1,6 p.p.
ROA netto	2,0%	2,1%	-0,1 p.p.

* Wynik na działalności biznesowej rozumiany jako wynik z działalności operacyjnej bez uwzględnienia ogólnych kosztów administracyjnych oraz wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw.

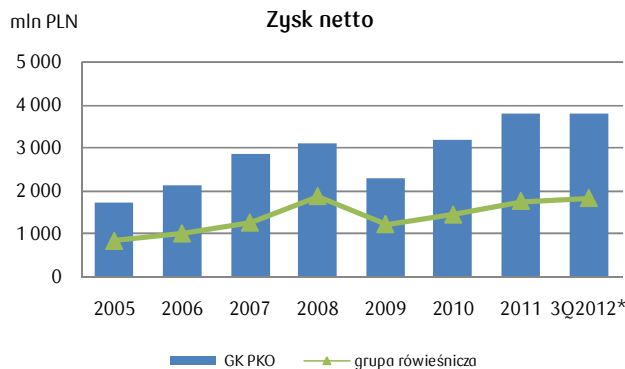
Wyniki finansowe osiągnięte w 2012 roku przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA ukształtowały się na bardzo wysokim poziomie, a wolumeny kredytów i depozytów należały do najwyższych wśród instytucji sektora bankowego w Polsce. W 2012 roku obserwowano niekorzystny trend w zakresie aktywności gospodarczej w Polsce. Procesom gospodarczym towarzyszyła wysoka niepewność w zakresie przyszłych perspektyw wzrostu. Jednocześnie wynik finansowy netto polskiego sektora bankowego w 2012 roku wzrósł, odnotowano jednak zdecydowanie niższe tempo jego wzrostu w porównaniu z rokiem 2011. Wysoki poziom wyniku netto sektora bankowego był efektem m.in. wysokiego poziomu wyniku z tytułu odsetek oraz utrzymania stabilnego tempa wzrostu kosztów działania.

Wypracowany w 2012 roku zysk netto Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wyniósł 3 748,6 mln PLN, co oznacza spadek o 1,5%, czyli o 58,6 mln PLN w relacji do wyniku roku poprzedniego. Osiągnięty poziom zysku netto był determinowany przez:

- rekordowy wynik na działalności biznesowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, który osiągnął poziom 11 569,9 mln PLN (+3,8% w ujęciu rocznym), głównie w efekcie:
 - o wzrostu wyniku odsetkowego o 3,6% r/r – przede wszystkim w efekcie wzrostu przychodów odsetkowych z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom (+6,1% r/r) oraz

- o wzroście wyniku z operacji finansowych¹ oraz wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych netto,
- wzrost ogólnych kosztów administracyjnych (+4,7% r/r); przy dynamice przychodów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na poziomie 3,9% r/r wskaźnik C/I wzrósł o 0,3 p.p. r/r do poziomu 39,9%,
- wzrost ujemnego wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw (+20,5% r/r), głównie odpisów na kredyty gospodarcze,
- wzrost sumy bilansowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA o 2,7 mld PLN r/r (do poziomu 193,5 mld PLN) w efekcie rozwoju akcji kredytowej, finansowanej głównie emisją obligacji,
- bezpieczną i efektywną strukturę bilansu – silna baza depozytowa, poziom kapitałów własnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz emisja obligacji pozwoliły na wzrost działalności biznesowej; wskaźnik kredytów do depozytów (zobowiązań wobec klientów) Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na koniec 2012 roku wyniósł 98,4% (wskaźnik kredytów do stabilnych źródeł finansowania² wyniósł 89,6%).

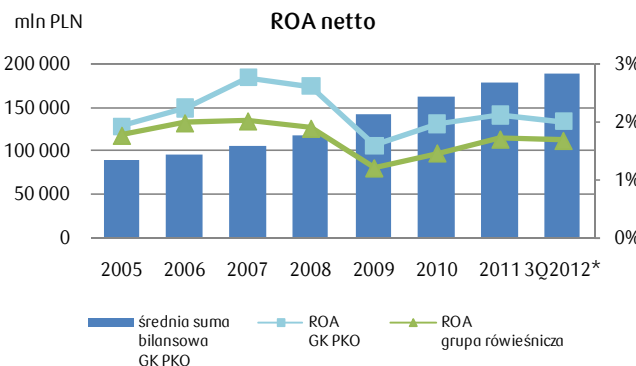
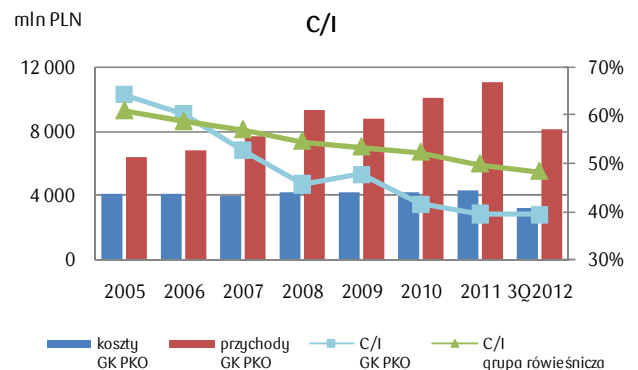
1.5 Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA na tle grupy rówieśniczej³

Stabilna sytuacja sektora bankowego w 2012 roku oraz wzrost średniorocznych stóp procentowych przełożyły się na wzrost wyników finansowych banków. W 2012 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA osiągnęła wysokie wyniki finansowe.

* Jako zysk netto ujęty w 3Q 2012 dla poszczególnych banków przyjęto sumę zysku netto za 3 kw. 2012 roku oraz za IV kw. 2011 roku.

W 2012 roku polski sektor bankowy kontynuował działania zmierzające do obniżenia kosztów działalności, w tym m.in. banki utrzymywały selektywne podejście do rozwoju sieci oddziałów i intensywny rozwój bankowości internetowej. Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku utrzymała relację kosztów do dochodów na bardzo niskim poziomie – znacznie poniżej wartości zrealizowanej przez grupę rówieśniczą.

W 2012 roku wyniki finansowe pozostawały pod wpływem niepewnej sytuacji makroekonomicznej, której towarzyszył ograniczony wzrost wyników odsetkowych banków, przy negatywnym wpływie wzrostu kosztów ryzyka kredytowego.

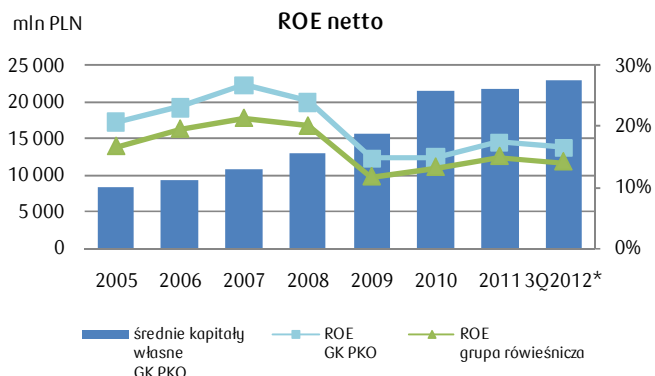
W tym samym czasie aktywna polityka Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA przyczyniła się do utrzymania wysokiego poziomu rentowności aktywów.

¹ Wynik z operacji finansowych jest sumą wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej oraz wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych.

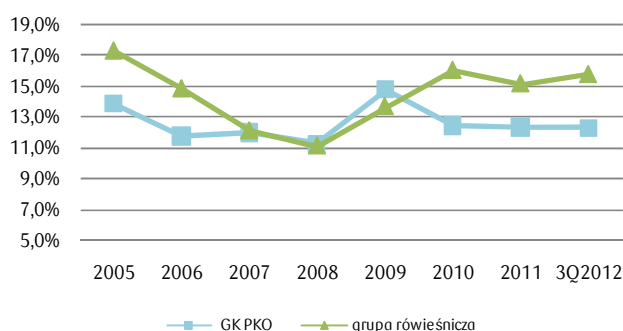
² Stabilne źródła finansowania obejmują zobowiązania wobec klientów oraz finansowanie zewnętrzne w postaci: emisji papierów wartościowych, zobowiązań podporządkowanych oraz kredytów otrzymanych od instytucji finansowych.

³ W skład grupy rówieśniczej wchodzi Grupy Kapitałowe: Pekao SA, BRE Bank SA, ING Bank Śląski SA, BZ WBK SA. Dane do obliczeń wskaźników pochodzą ze skonsolidowanych raportów rocznych poszczególnych banków (dane za lata 2005-2011) oraz ze względu na brak publikacji przez część banków z grupy rówieśniczej skonsolidowanych raportów rocznych za 2012 rok przed datą publikacji skonsolidowanego raportu rocznego GK PKO Banku Polskiego SA, jako dane reprezentujące trendy w 2012 roku, przyjęto dane z raportów za 3 kw. 2012 roku przedmiotowych banków. Wszystkie dane są ważone sumą bilansową.

Sytuacja makroekonomiczna w 2012 roku przełożyła się na zdecydowanie niższe tempo wzrostu wyniku finansowego niż w 2011 roku, co skutkowało stabilizacją stopy zwrotu na kapitałach własnych. W 2012 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA utrzymała rentowność na wysokim poziomie.

Współczynnik wypłacalności

Sytuacja kapitałowa sektora bankowego w 2012 roku pozostawała stabilna, a w konsekwencji współczynnik wypłacalności w całym sektorze utrzymywał się na wysokim poziomie.

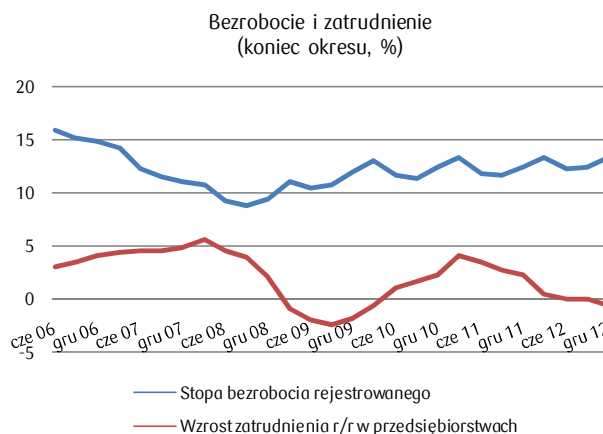
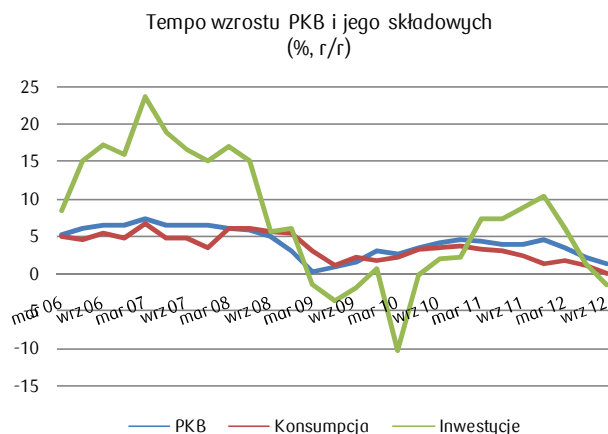
Poziom współczynnika wypłacalności w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA utrzymał się także na bezpiecznym i stabilnym poziomie – znacznie powyżej wartości minimalnej ustalonej w ustawie Prawo bankowe.

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI

2.1 Czynniki makroekonomiczne

W 2012 roku odnotowano spadek aktywności gospodarczej w Polsce przy kontynuacji niekorzystnych trendów stagnacyjno-recesyjnych w gospodarce strefy euro oraz wyczerpujących się środkach UE z perspektywy finansowej 2007-2013. Procesom gospodarczym towarzyszyła wysoka niepewność odnośnie przyszłych perspektyw wzrostu. W 2012 roku wzrost PKB w Polsce osiągnął ok. 2,0% wobec 4,3% w 2011 roku, przy słabnącym trendzie dynamiki PKB w trakcie roku. Do istotnego wyhamowania przyczyniły się słabnąca dynamika nakładów inwestycyjnych oraz istotnie ujemny wkład zapasów do wzrostu (w szczególności w 2 kwartale 2012 roku), świadczący o skokowym dostosowaniu się przedsiębiorstw do nowych, niekorzystnych warunków popytowych. Osłabienie konsumpcji prywatnej było wynikiem utrzymywania się podwyższonej inflacji oraz stopniowo pogarszającej się sytuacji na rynku pracy. Czynnikiem pozytywnie wpływającym na wzrost był eksport netto, w wyniku przede wszystkim osłabienia importochłonnego komponentu popytu krajowego.

Przy wyhamowaniu tempa wzrostu PKB w 2012 roku odnotowano jedynie niewielki wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw o 0,1% r/r wobec 3,2% w 2011 roku, podczas gdy w skali roku stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła o 0,9 p.p. do 13,4% w grudniu 2012 roku. Wzrost płac w sektorze przedsiębiorstw osłabił się do 3,4% w 2012 roku wobec 5,0% w 2011 roku.

Średnioroczny wskaźnik inflacji – mierzony wskaźnikiem cen dóbr i usług konsumpcyjnych (CPI) – obniżył się w 2012 roku do 3,7% r/r (z 4,3% r/r w 2011 roku). Przez większość roku wskaźnik utrzymywał się na poziomach zbliżonych do ubiegłorocznych (ok. 4%) i poza korytarzem celu inflacyjnego NBP (2,5% +/- 1%), głównie za sprawą szoków podaźowych – utrzymujących się wysokich cen surowców energetycznych oraz silnego wzrostu cen żywności. Wartość wskaźnika zaczęła silnie spadać w czwartym kwartale, za co odpowiadały spadki cen paliw, deflacja żywności oraz silne efekty bazy. W grudniu inflacja CPI wyniosła 2,4% r/r.

2.2 Rynek akcji

Rok 2012 dla światowych rynków akcji, w tym warszawskiej giełdy, okazał się bardzo udany. Indeks WIG wzrósł o 26%. Rok rozpoczął się silnymi wzrostami na fali entuzjazmu po przeprowadzonych przez Europejski Bank Centralny operacjach płynnościowych (LTRO). W drugim kwartale nadeszła jednak silna korekta wywołana rozczarującymi danymi makroekonomicznymi oraz obawami o rozpad strefy euro. Powrót dobrej koniunktury nastąpił w drugiej połowie roku, a punktem zwrotnym okazała się deklaracja prezesa EBC dotycząca warunkowego skupu obligacji krajów, tzw. peryferyjnej Europy. Podsumowując cały rok, można stwierdzić, że dobra koniunktura na rynkach akcji wywołana została przez trzy czynniki:

- spadek ryzyka systemowego dla strefy EURO,
- ekspansywną politykę banków centralnych, która przyczyniła się do niskich rynkowych stóp procentowych oraz
- prognozy osiągnięcia dołka cyklu koniunkturalnego w gospodarce europejskiej najpóźniej w pierwszej połowie 2013 roku.

Wymienione czynniki skłaniały inwestorów do poszukiwania zysków wśród bardziej ryzykownych aktywów, do których należą akcje.

2.3 Rynek walutowy

W 2012 roku głównymi czynnikami determinującymi zmiany na rynku walutowym były:

- kryzys zadłużeniowy w krajach peryferyjnych strefy euro i wynikające z niego obawy rynku o wypłacalność Grecji i jej członkostwo w EMU, a także o stabilność systemu finansowego Hiszpanii (pierwsza połowa 2012 roku),
- ekspansję ilościową oraz interwencyjne skupki obligacji Fed (QE3, Operacja Twist), EBC (LTRO, OMT) oraz innych banków centralnych,
- stopniowe spowalnianie wzrostu gospodarczego i idące za tym obniżki stóp procentowych (m.in. w Polsce).

Rynek walutowy charakteryzował się dużą zmiennością. Ostatecznie przyniósł umocnienie euro do dolara oraz złotego wobec oby tych walut. Napięcia w globalnym systemie finansowym związane z kryzysem zadłużeniowym w strefie euro uniemożliwiły wycofanie się Narodowego Banku Szwajcarii z obrony poziomu 1,20 na kursie EUR/CHF, gdyż presja rynku przez cały rok utrzymywała kurs tej pary walutowej blisko wyznaczonego przez SNB dolnego limitu. W rezultacie kurs CHF/PLN poruszał się przez cały rok w tym samym trendzie co kurs EUR/PLN. EUR/USD zakończył rok na poziomie 1,3194, EUR/PLN na poziomie 4,0750 a CHF/PLN na poziomie 3,3721.

2.4 Rynek stopy procentowej

W 2012 roku podstawowym czynnikiem determinującym spadki rentowności na polskim rynku stopy procentowej były oczekiwania na łagodzenie polityki pieniężnej na świecie, w tym w Polsce. Za takim scenariuszem przemawiało przekonanie, że w połowie ubiegłego roku rozpoczął się proces deflacji i będzie kontynuowany w roku 2013. Dodatkowo na przełomie I i II półrocza nasiliły się w Polsce obawy przed spowolnieniem gospodarczym na skutek wygaszenia inwestycji infrastrukturalnych i pogorszenia się koniunktury w strefie euro. Dodatkowym czynnikiem pozytywnie wpływającym na notowania polskich obligacji skarbowych był systematyczny spadek premii za ryzyko kredytowe w strefie euro. Przeprowadzenie przez Europejski Bank Centralny 3-letnich operacji LTRO zasilających banki w płynność, a później ogłoszony w sierpniu program OMT zakładający skup obligacji skarbowych na rynku wtórnym doprowadził do gwałtownego spadku notowań kontraktów CDS odzwierciedlających ryzyko niewypłacalności. W całym roku dochodowość polskich 2-letnich obligacji spadła o 175 p.b. do 3,12%, a 5- i 10-letnich o 210-220 p.b. do odpowiednio 3,22% i 3,73%. Notowania 5-letniego kontraktu CDS dla Polski obniżyły się o 200 p.b. do 80 p.b., co świadczy o rosnącej wiarygodności kredytowej.

Zgodnie z „Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2012” celem polityki monetarnej było utrzymywanie inflacji na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem wahań +/- 1 punkt procentowy. W obliczu pozostawania inflacji powyżej górnego ograniczenia przedziału, w maju 2012 roku RPP zdecydowała się na podwyżkę stóp procentowych o 25 p.b. do poziomu 4,75% (stopa referencyjna). W miarę słabnięcia dynamiki PKB i malejącej presji inflacyjnej RPP w ciągu 6 miesięcy przeszła od zaostrzenia do łagodzenia polityki pieniężnej, obniżając stopy procentowe w listopadzie o 25 p.b. i dokonując kolejnej obniżki o 25 p.b. w grudniu (do 4,25%). Średnioroczna stopa procentowa WIBOR 3M ukształtowała się na poziomie 4,91% w 2012 roku, co oznacza wzrost o 0,37 p.p. w stosunku do 2011 roku.

2.5 Sytuacja polskiego sektora bankowego

W 2012 roku sytuacja finansowa sektora bankowego w Polsce pozostała stabilna, odnotowano jednak zdecydowanie niższe tempo wzrostu wyniku finansowego niż w 2011 roku. W 2012 roku wynik finansowy netto wyniósł 16,1 mld PLN i był o 3,9% wyższy niż w 2011 roku. Ten wzrost wynikał przede wszystkim z wzrostu wyniku z działalności bankowej (+3,3% r/r), w tym wyniku z tytułu odsetek (1,5% r/r) i wyniku z pozostałej działalności operacyjnej (15,9% r/r), oraz utrzymania stabilnego tempa wzrostu kosztów działania (3,7% r/r). Niekorzystnie na wynik finansowy oddziaływał wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości (ok. 4,0% r/r), wynikający z pogarszającej się jakości portfela kredytów.

Nieznacznie pogorszyła się efektywność operacyjna sektora bankowego: na koniec 2012 roku wskaźnik C/I wyniósł 50,9% wobec 50,7% rok wcześniej. Współczynnik wypłacalności dla sektora bankowego pozostał na wysokim poziomie: wyniósł 14,7% i był wyższy niż rok wcześniej (+1,6 p.p.).

Na koniec 2012 roku należności z utratą wartości wzrosły o 8,7%, a ich udział w należnościach ogółem wyniósł 8,8% wobec 8,2% na koniec 2011 roku. Wpływ na tę sytuację miał wzrost wartości zagrożonych kredytów dużych przedsiębiorstw (o ok. 34%), w tym głównie na skutek pogorszenia

sytuacji finansowej branży budowlanej. Wskaźnik kredytów zagrożonych dla kredytów przedsiębiorstw na koniec 2012 roku wzrósł do 11,7% z 10,3% na koniec 2011 roku, dla kredytów mieszkaniowych do 2,8% z 2,4%, a dla kredytów konsumpcyjnych obniżył się do 17,3% z 17,9%.

Na koniec 2012 roku suma bilansowa sektora bankowego wyniosła 1 353 mld PLN i była o 4,5% wyższa niż na koniec 2011 roku. Sytuację na rynku kredytowo-depozytowym kształtowało istotne spowolnienie aktywności kredytowej banków oraz niski przyrost wolumenu depozytów. Na zmianę wolumenów kredytów i depozytów oddziaływała aprecjacja PLN zmniejszająca ich wartość (w ujęciu r/r spadek kursu PLN/CHF o 6,8%, PLN/EUR o 7,4%).

W 2012 roku kredyty ogółem wzrosły o 13,3 mld PLN wobec 118 mld PLN w 2011 roku, a tempo ich wzrostu obniżyło się do 1,5% r/r z 15,2% r/r na koniec 2011 roku. Po korekcie o zmiany kursu walutowego, przyrost kredytów ogółem wyniósł ok. 37 mld PLN i był o połowę niższy niż w 2011 roku.

Nastąpiło istotne ograniczenie akcji kredytowej dla przedsiębiorstw. Wartość kredytów w tym segmencie wzrosła w 2012 roku o ok. 1,8 mld PLN wobec 43 mld PLN w 2011 roku, tempo ich wzrostu obniżyło się do 0,7% r/r z 19,5% r/r na koniec 2011 roku. Banki zastrzyły warunki i kryteria przyznawania kredytów dla przedsiębiorstw na co miało wpływ podwyższone ryzyko związane z pogarszającą się sytuacją gospodarczą i wzrost ryzyka branżowego, w tym m.in. w sektorze budowlanym.

Na rynku kredytów mieszkaniowych nastąpiła stagnacja. Na koniec 2012 roku tempo wzrostu kredytów mieszkaniowych spadło do 0,8% r/r z 19,2% r/r na koniec 2011 roku. Przyrost wartości kredytów mieszkaniowych w 2012 roku wyniósł 2,6 mld PLN wobec 51 mld PLN w 2011 roku. Po wyeliminowaniu zmian kursowych, faktyczny przyrost tych kredytów w 2012 roku wyniósł ok. 18 mld PLN i był o 30% niższy niż w 2011 roku.

Negatywny wpływ na sprzedaż kredytów mieszkaniowych miał niższy popyt na skutek wzrostu obaw o przyszłą sytuację materialną, zaostrezenie polityki kredytowej banków w konsekwencji wdrożonych regulacji prawnych, zmian w programie „Rodzina na swoim” i pogarszającej się jakości portfela kredytów mieszkaniowych.

Nastąpiło pogłębienie spadku wartości kredytów konsumpcyjnych. W 2012 roku ich wartość obniżyła się o ok. 6,5 mld PLN wobec 3 mld PLN spadku w 2011 roku. Niższa wartość tych kredytów to efekt m.in. przenoszenia sprzedaży z banku do firm pożyczkowych w ramach grupy kapitałowej w celu ominięcia działań regulacyjnych, sprzedaży części portfela złych kredytów, niższego popytu, zaostrezenia polityki kredytowej banków wynikającej z wdrożonych regulacji prawnych oraz wzrostu konkurencji instytucji niebankowych.

W 2012 roku przyrost depozytów ogółem był o ponad 40% niższy niż w 2011 roku; wyniósł ok. 47 mld PLN. Na koniec 2012 roku tempo wzrostu depozytów obniżyło się do 5,9% r/r z 11% r/r na koniec 2011 roku. Głównym źródłem wzrostu były depozyty gospodarstw domowych, które zwiększyły się o 36 mld PLN. Odnotowano wzrost depozytów niemonetarnych instytucji finansowych (o 13 mld PLN) oraz depozytów sektora budżetowego (o ok. 11 mld PLN). Natomiast wolumen depozytów przedsiębiorstw obniżył się o 14 mld PLN, na co miała wpływ przede wszystkim pogarszająca się sytuacja finansowa przedsiębiorstw oraz samofinansowanie rozwoju.

Na koniec 2012 roku luka między kredytami a depozytami wyniosła 66 mld PLN i była niższa o ok. 34% wobec stanu na koniec 2011 roku, co przełożyło się na poprawę wskaźnika relacji między kredytami a depozytami do 107,9% wobec 112,6% na koniec 2011 roku.

2.6 Sytuacja polskiego sektora pozabankowego

Sektor funduszy inwestycyjnych

W 2012 roku utrzymywał się trend wzrostowy na rynku funduszy inwestycyjnych, po spadkowym w 2011 roku. Sytuacja na rynku funduszy inwestycyjnych w 2012 roku była konsekwencją poprawy koniunktury na rynku akcji na GPW (wzrost indeksu WIG o 26,2% r/r wobec spadku w 2011 roku o 20,8% r/r), kontynuacji dobrej koniunktury na rynku długu oraz polityki Rady Polityki Pieniężnej odnośnie zmian podstawowych stóp procentowych. Te czynniki oddziaływały na wycenę aktywów funduszy inwestycyjnych, a także napływ środków netto. W 2012 roku aktywa funduszy inwestycyjnych wzrosły do 145,8 mld PLN (27% r/r, ok. 31 mld PLN), wobec spadku w 2011 roku (4,3% r/r; -5,1 mld PLN), osiągając najwyższy poziom w historii. Było to wynikiem dodatniej wyceny aktywów (ok. 10,7 mld PLN wobec -9,9 mld PLN w 2011 roku) oraz dodatniego salda wpłat i umorzeń (ok. 19,1 mld PLN wobec 0,4 mld PLN w 2011 roku). Odnotowany napływ środków netto był najwyższy od załamania rynku w 2007 roku. W 2012 roku inwestorzy wycofali środki przede wszystkim z funduszy akcji i funduszy powiązanych z rynkiem akcji, czego rezultatem był odpływ netto z tych segmentów. Największe dodatnie saldo wpłat i umorzeń odnotowały fundusze dłużne (13,7 mld PLN) i fundusze aktywów niepublicznych (9,5 mld PLN).

Koniunktura na rynku funduszy oddziaływała na przychody pozaodsetkowe banków uczestniczących w ich dystrybucji oraz strukturę oszczędności gospodarstw domowych.

Rynek otwartych funduszy emerytalnych

W 2012 roku aktywa otwartych funduszy emerytalnych wzrosły do 269,6 mld PLN (20% r/r; 45 mld PLN wobec wzrostu w 2011 roku o 1,6% r/r; 3,5 mld PLN). Rynek OFE odnotował najwyższą roczną dynamikę wzrostu aktywów od początku funkcjonowania (1999 roku). Na wzrost aktywów OFE silnie oddziaływały wyniki inwestycyjne funduszy, co było efektem poprawy koniunktury na rynku akcji GPW (wzrost WIG o 26,2% r/r wobec spadku w 2011 roku o 20,8% r/r) oraz kontynuacji dobrej koniunktury na rynku długu. Napływ nowych środków z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych miał mniejszy wpływ na przyrost aktywów OFE i wyniósł 8,4 mld PLN (dwukrotnie mniej niż w 2011 roku); istotnie niższa wartość przelewów z ZUS do OFE była skutkiem obowiązującego od maja 2011 roku rozwiązania ustawowego, obniżającego z 7,3% do 2,3% poziom składki emerytalnej kierowanej do OFE.

Na koniec 2012 roku w strukturze portfela OFE dominowały skarbowe papiery wartościowe stanowiące ok. 45% (spadek o 8 p.p. r/r) oraz akcje stanowiące 35% (wzrost o 4 p.p. r/r). W portfelach OFE na koniec 2012 roku znajdowało się 252,7 mln akcji, z tego 63 mln zostało zakupione w 2012 roku. W strukturze portfela OFE dominowały akcje PKO Banku Polskiego SA, stanowiące 9,7% portfela akcyjnego OFE.

W 2012 roku liczba uczestników II filara wzrosła do 15,9 mln osób (wzrost o 449 tys. wobec 562 tys. w 2011 roku), na co miało wpływ wysokie bezrobocie oraz niekorzystne tendencje demograficzne ujawniające się w zmniejszeniu liczby ludności wchodzącej na rynek pracy.

Rynek leasingowy

Po okresie ożywienia w latach 2010-2011, w 2012 roku na rynku leasingu odnotowano stagnację; wartość aktywów sfinansowanych przez firmy leasingowe wzrosła o 0,3% r/r do 31,2 mld PLN. Głównym stabilizatorem rynku był leasing maszyn i urządzeń (+3,1% r/r), w tym silny wzrost wartości leasingu maszyn rolniczych (+45,4% r/r), związany głównie z wykorzystaniem środków UE. Negatywnie na rozwój rynku oddziaływał leasing pojazdów (-0,1% r/r), w tym pojazdów ciężkich (-4,8% r/r), w warunkach niskiego popytu na usługi spedycyjne i transportowe (efekt kryzysu w strefie euro). Regres odnotował leasing nieruchomości, jednak w drugiej połowie 2012 roku tempo spadku znacznie wyhamowało. Leasing stanowił istotne źródło finansowania działalności przedsiębiorstw. Wartość aktywów sfinansowanych leasingiem w 2012 roku była wyższa niż wartość przyrostu kredytów udzielonych przez banki niefinansowym podmiotom gospodarczym na cele inwestycyjne i na nieruchomości.

Rynek faktoringowy

W 2012 roku rynek faktoringu rozwijał się bardziej dynamicznie niż w 2011 roku. Wartość wierzytelności sfinansowanych przez firmy faktoringowe wzrosła o ok. 26% r/r do ok. 100 mld PLN. Było to wynikiem wzrostu popytu na usługi faktoringowe (o 14% r/r wzrosła liczba klientów, o 9,2% r/r liczba dłużników firm faktoringowych zrzeszonych w Polskim Związku Faktorów) oraz rozszerzenia oferty produktowej i wzrostu konkurencji.

2.7 Rynek ukraiński

Dynamika PKB na Ukrainie w 2012 roku szacowana jest na 0,2% r/r (według wstępnych szacunków SSSU) wobec 5,2% r/r w 2011 roku. Spadek dynamiki wzrostu gospodarczego na Ukrainie był związany przede wszystkim ze spadkiem wartości strumienia nakładów brutto na środki trwałe oraz utrzymywaniem się ujemnej kontrybucji eksportu netto w wyniku spadku popytu zagranicznego na główne towary eksportowe Ukrainy. Korzystnie na wzrost aktywności gospodarczej na Ukrainie w 2012 roku oddziaływała wysoka dynamika konsumpcji prywatnej. Podobnie jak w 2011 roku, w 2012 roku polityka NBU skupiała się na powstrzymaniu presji deprecyjnej kursu hrywny. W tym celu NBU utrzymywał ścisłą kontrolę płynności w systemie bankowym, a nadwyżkowy popyt na waluty obce zaspokajał poprzez sprzedaż części rezerw walutowych. Oficjalny kurs UAH/USD w NBU został utrzymany na poziomie 7,99 w ciągu całego roku, choć kurs wymiany na rynku międzybankowym deprecjonował w tym czasie z 8,01 w styczniu do 8,18 przeciętnie w grudniu. Po obniżce o 0,25 p.p. w marcu, podstawowa stopa procentowa banku centralnego Ukrainy pozostała w 2012 roku na poziomie 7,50. Ze względu na niedobór płynności w systemie bankowym, przez większość roku rynkowe stawki oprocentowania depozytów międzybankowych utrzymywały się znacząco powyżej oficjalnych stóp banku centralnego. Zgodnie z danymi NBU liczba banków prowadzących działalność operacyjną na Ukrainie nie zmieniła się w 2012 roku i na koniec grudnia wyniosła 176. Udział kapitału zagranicznego w kapitałach ukraińskiego sektora bankowego obniżył się do 39,5% z 41,9% w 2011 roku.

Spadek dynamiki wzrostu gospodarczego obniżył w 2012 roku tempo wzrostu aktywów sektora bankowego na Ukrainie. Wzrost wartości aktywów ukraińskich banków wyniósł 73 mld UAH wobec 112,2 mld UAH w 2011 roku. Spowolnienie wzrostu aktywów było związane ze stopniowym hamowaniem akcji kredytowej dla przedsiębiorstw oraz pogłębieniem spadku portfela kredytów dla gospodarstw domowych. Na koniec grudnia 2012 roku odnotowano wzrost wartości portfela kredytów dla rezydentów i nierezydentów o 12,2 mld UAH wobec grudnia 2011 roku, przy wzroście o 58,9 mld UAH w analogicznym okresie roku poprzedniego. Całkowita wartość portfela kredytów ukształtowała się w grudniu 2012 roku na poziomie 818,9 mld UAH. Roczna dynamika wartości portfela kredytów obniżyła się między grudniem 2011 a grudniem 2012 roku z 7,9% do 1,5%. Obniżenie dynamiki portfela kredytów było w tym czasie wynikiem spadku tempa wzrostu portfela kredytów dla przedsiębiorstw niefinansowych z 14,9% r/r do 5,2% oraz dalszego zmniejszenia portfela kredytów dla gospodarstw domowych. Na koniec 2012 roku wartość portfela kredytów dla gospodarstw domowych obniżyła się o 6,8% r/r po spadku o 4,0% r/r w roku poprzednim. W dalszym ciągu na zmniejszenie się dynamiki akcji kredytowej oddziaływały regulacje ograniczające dostępność kredytów w walutach obcych oraz niekorzystne warunki płynnościowe na rynku międzybankowym związane z polityką prowadzoną przez NBU.

W 2012 roku dynamika depozytów ogółem (rezydentów i nierezydentów) w ukraińskim sektorze bankowym obniżyła się. Na koniec grudnia 2012 roku poziom depozytów w sektorze bankowym wyniósł 603,0 mld UAH, po wzroście o 78,3 mld wobec grudnia 2011 roku (w roku poprzednim depozyty ogółem wzrosły o 82,2 mld UAH). W grudniu 2012 roku roczny wzrost wartości depozytów w bankach na Ukrainie ukształtował się na poziomie 14,2% wobec 18,6% r/r na koniec 2011 roku. Wyhamowanie poziomu depozytów w 2012 roku było wynikiem spadku dynamiki depozytów przedsiębiorstw (na koniec grudnia), w tym: niefinansowych do 13,2% r/r z 31,9% r/r rok wcześniej i finansowych do -3,6% r/r z +13,7% r/r w grudniu 2011 roku. W przekroju walutowym silniejsze osłabienie dynamiki odnotowano w przypadku depozytów walutowych niż denominowanych w walucie krajowej. Zmiany w zakresie kształtowania się bazy depozytowej oraz portfela kredytów doprowadziły do obniżenia wskaźnika K/D do 1,36 w grudniu 2012 roku z 1,54 rok wcześniej.

Kapitały własne sektora bankowego na Ukrainie wzrosły w 2012 roku o 9,2% r/r po wzroście o 12,9% r/r w 2011 roku, osiągając wartość 169,8 mld UAH (15,1% sumy bilansowej banków na Ukrainie). W 2012 roku trwała stopniowa poprawa jakości portfela kredytów. Wartość kredytów zagrożonych obniżyła się na koniec grudnia 2012 roku do 72,5 mld UAH z 79,3 mld UAH na koniec grudnia 2011 roku. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem obniżył się do 8,8% w grudniu 2012 roku z 9,8% na koniec 2011 roku. Wskaźnik ROA ukraińskiego sektora bankowego wzrósł w 2012 roku do 0,45% na koniec roku z -0,8% w 2011 roku, wskaźnik ROE natomiast wzrósł w tym samym okresie z -5,3% do +3,0%.

2.8 Otoczenie regulacyjne

W 2012 roku nastąpiły istotne zmiany w otoczeniu regulacyjnym sektora bankowego i niebankowego sektora finansowego w Polsce oraz sektora bankowego na Ukrainie, gdzie funkcjonują spółki zależne od PKO Banku Polskiego SA. Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku miały wpływ m.in.:

- uchwała RPP z maja 2012 roku podwyższająca o 0,25 p.p.: stopę referencyjną (do 4,75%), oprocentowanie kredytu refinansowego udzielanego pod zastaw papierów wartościowych (do 6,25%), oprocentowanie lokaty terminowej przyjmowanej od banków przez Narodowy Bank Polski (do 3,25%) oraz stopę redyskontową weksli przyjmowanych od banków do redyskonta,
- uchwały RPP z listopada i grudnia 2012 roku obniżające łącznie o 0,5 p.p.: stopę referencyjną (do 4,25%), oprocentowanie kredytu refinansowego udzielanego pod zastaw papierów wartościowych (do 5,75%), oprocentowanie lokaty terminowej przyjmowanej od

- banków przez Narodowy Bank Polski (do 2,75%) oraz stopę redyskontową weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski (do 4,5%),
- uchwała nr 18/2011 KNF z dnia 25 stycznia 2011 roku (Dz.Urz. KNF nr 3, poz. 6) zobowiązująca banki do przestrzegania wymogów określonych w Rekomendacji S dotyczącej ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, wpływając na poziom akcji kredytowej banków,
 - uchwała nr 153/2011 KNF z dnia 7 czerwca 2011 roku (Dz.Urz. KNF nr 8, poz. 29) wprowadzająca od 30 czerwca 2012 roku wyższe wagi ryzyka dla ekspozycji detalicznych oraz ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomości mieszkalnej w przypadku uzależnienia wartości spłaty od zmian kursowych,
 - uchwała Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 23 listopada 2011 roku podwyższająca stawkę procentową określającą wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych tworzonego przez banki w 2012 roku,
 - uchwała nr 324/2011 KNF z dnia 20 grudnia 2011 roku wprowadzająca zmiany w zakresie wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz zmiany w zakresie ustalenia norm płynności wiążących banki (Dz.Urz. KNF nr 13, poz. 48),
 - uchwała nr 173/2012 KNF (Dz.Urz. KNF z 2012, poz.9) wprowadzająca od 30 czerwca 2012 roku zmiany w zakresie limitów koncentracji zaangażowań oraz definicji dużych zaangażowań banków,
 - ustawa z dnia 25 marca 2011 roku o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 75, poz. 398) wprowadzająca od 2012 roku zakaz aktywnej akwizycji na rzecz OFE, co miało wpływ na poziom kosztów oraz na transfery członków OFE między funduszami emerytalnymi,
 - ustawa z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. nr 126, poz. 715) wprowadzająca istotne zmiany oddziałujące na akcję kredytową w segmencie detalicznym w 2012 roku,
 - ustawa z dnia 15 lipca 2011 roku zmieniająca od 31 sierpnia 2011 roku ustawę o finansowym wsparciu rodzin w nabywaniu własnego mieszkania (Dz.U. nr 168, poz. 1006), określająca stopniowe wygaszenie programu Rodzina na Swoim stopniowo do 31 grudnia 2012 roku, co miało wpływ na poziom akcji kredytowej w obszarze kredytów hipotecznych,
 - ustawa z 22 grudnia 2011 roku wprowadzająca zmiany w Ordynacji podatkowej (Dz.U. nr 291, poz. 1707) uniemożliwiające od 1 kwietnia 2012 roku unikanie podatku od zysków z odsetek kapitałowych, co miało wpływ na sytuację na rynku depozytów detalicznych,
 - nowelizacja ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2011 nr 291, poz. 1706), która od 1 lutego 2012 roku podniosła o 2 p.p. stopę składki na ubezpieczenia rentowe (w części finansowanej przez jej płatników),
 - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia maksymalnej części aktywów OFE, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat (Dz.U. z 2011 nr 90, poz. 516) zwiększająca od początku 2012 r. o 2,5 p.p. do 45% aktywów maksymalny limit na zaangażowanie OFE w lokaty w akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym od początku 2012 roku.

Na sytuację Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oddziaływały także nowe rozwiązania prawne wprowadzone na Ukrainie:

- uchwała nr 479/2011 Zarządu NBU uniemożliwiająca po 1 lipca 2012 roku uwzględnianie w kapitałach banków niezarejestrowanych wpłat oraz zakazująca wypłaty dywidend mając na względzie normę adekwatności kapitału regulacyjnego,
- uchwała nr 486 Zarządu banku centralnego Ukrainy (NBU) z dnia 28 grudnia 2011 roku określająca, obowiązujące od 30 stycznia 2012 roku, zasady wyceny, zawiązywania i rozwiązywania rezerw na kredyty zagrożone,
- uchwała nr 23 Zarządu NBU z dnia 25 stycznia 2012 roku zobowiązująca banki do wdrożenia do końca 2012 roku zmian w zakresie tworzenia rezerw celowych mając na względzie ocenę sytuacji finansowej kredytobiorców i przyjęte zabezpieczenia,
- uchwała nr 102 Zarządu NBU z dnia 21 marca 2012 roku obniżająca od 23 marca 2012 roku stopę dyskontową o 0,25 p. p. do 7,5% oraz podwyższająca wskaźnik tworzenia rezerw obowiązkowych dla depozytów w walutach obcych,
- uchwała nr 248 Zarządu NBU wprowadzająca od 30 czerwca 2012 roku zmiany w zakresie tworzenia rezerw celowych i rezerw obowiązkowych,
- postanowienie nr 308/2012 Zarządu NBU wprowadzające od 23 sierpnia 2012 roku zmiany w zakresie realizacji przez bank transakcji walutowych,
- postanowienie nr 321/2012 Zarządu NBU wydłużające od 7 września 2012 roku z 9 miesięcy do 2 lat okres na jaki są udzielane przez NBU kredyty wspierające płynność banków,
- postanowienie nr 393/2012 Zarządu NBU zgodnie z którym od 28 września 2012 roku banki w celu otrzymania kredytów refinansowych na okres ponad 90 dni są zobowiązane tworzyć rezerwy dla pokrycia potencjalnych strat z tytułu operacji aktywnych,
- Kodeks Podatkowy zatwierdzony uchwałą 2755-VI ustalający na 2012 roku stopę podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie 21 %,
- ustawa nr 4452-VI podwyższająca stopę odpisów banków na rzecz funduszu gwarantowania depozytów z tytułu wkładów w walutach obcych z 0,5% do 0,8%, co wpływa na poziom kosztów działalności banków,
- ustawa nr 11033 z 25 lipca 2012 roku wprowadzająca zmiany w zakresie funkcjonowania rynku pieniężno-kredytowego, w tym zmian w zakresie postępowania z wpływami z operacji na rynku międzybankowym.

Zgodnie z uchwałą nr 510 Zarządu NBU z 10 grudnia 2012 roku banki ukraińskie zostały zobowiązane do sporządzania za 2012 rok raportu jednostkowego wyłącznie wg MSSF.

3. WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA⁴

PKO Bank Polski SA i pozostałe spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA nie publikowały prognoz dotyczących wyników finansowych na 2012 rok.

3.1 Czynniki wpływające na wyniki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

W 2012 roku odnotowano spadek aktywności gospodarczej w Polsce przy kontynuacji niekorzystnych trendów recesyjnych w gospodarce strefy EURO. Procesom gospodarczym towarzyszyła wysoka niepewność odnośnie przyszłych perspektyw wzrostu.

W 2012 roku sytuacja finansowa sektora bankowego w Polsce pozostała stabilna, odnotowano jednak zdecydowanie niższe tempo wzrostu wyniku finansowego niż w 2011 roku. Na wyniki finansowe wpływ miał przede wszystkim wzrost odpisów z tytułu utraty wartości wynikający z pogarszającej się jakości portfela kredytów. Nieznacznie pogorszyła się również efektywność operacyjna sektora bankowego mierzona wskaźnikiem C/I. Sytuację na rynku kredytowo-depozytowym kształtowało istotne spowolnienie aktywności kredytowej banków oraz niski przyrost wolumenu depozytów.

Działania podjęte przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku pozwoliły na wypracowanie zysku netto w wysokości 3 748,6 mln PLN. Rentowność Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA ukształtowała się na wysokim poziomie – na koniec 2012 roku wskaźnik ROE wyniósł 15,9%. Wzrost zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych (+32,2% r/r) związanych z emisją obligacji oraz wysoki poziom kapitałów własnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA pokrył rosnące, w ślad za wzrostem akcji kredytowej, potrzeby kapitałowe i umożliwił dalszy stabilny rozwój działalności biznesowej. Na koniec 2012 roku współczynnik wypłacalności wyniósł 13,07%, przy minimalnym jego poziomie określonym w ustawie Prawo bankowe w wysokości 8%.

3.2 Podstawowe wskaźniki finansowe

Rezultatem wyników osiągniętych przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku jest ukształtowanie się głównych wskaźników efektywności finansowej na poziomach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 1. Wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

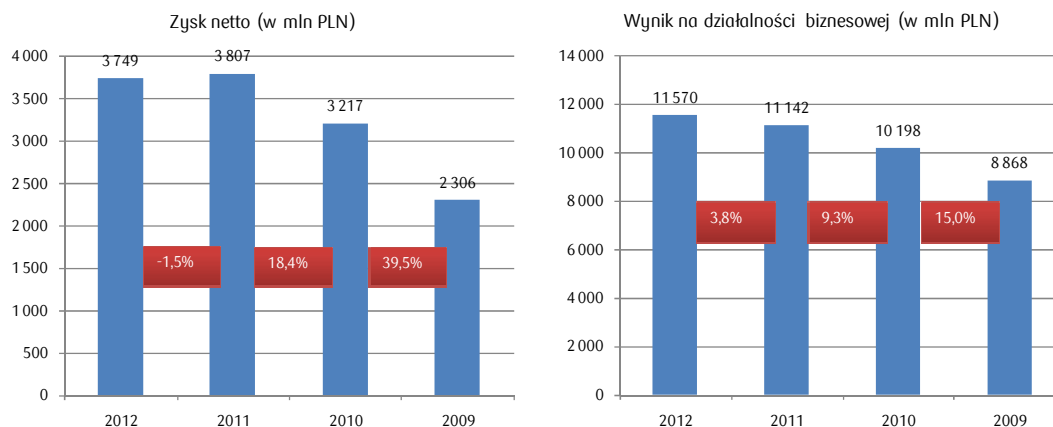
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana 2012-2011
ROA netto (wynik finansowy netto/średni stan aktywów)	2,0%	2,1%	2,0%	-0,1 p.p.
ROE netto (wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych)	15,9%	17,5%	14,9%	-1,6 p.p.
C/I (wskaźnik kosztów do dochodów)	39,9%	39,6%	41,7%	0,3 p.p.
Marża odsetkowa (wynik odsetkowy/średni stan aktywów oprocentowanych)	4,5%	4,6%	4,4%	-0,1 p.p.
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości*	8,9%	8,0%	8,0%	0,9 p.p.
Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości**	50,4%	48,0%	44,6%	2,4 p.p.

* Obliczony poprzez podzielenie wartości bilansowej brutto kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości przez wartość bilansową kredytów i pożyczek udzielonych klientom brutto.

** Obliczony poprzez podzielenie stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom przez wartość bilansową brutto kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości.

3.3 Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany zysk netto Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA uzyskany w 2012 roku wyniósł 3 748,6 mln PLN i był o 58,6 mln PLN niższy niż w 2011 roku.

⁴ W niniejszym rozdziale ewentualne różnice w sumach, udziałach i dynamikach wynikają z zaokrąglenia kwot do milionów złotych oraz zaokrąglenia udziałów procentowych w strukturach do jednego miejsca dziesiętnego.

Tabela 2. Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	2012	2011	Zmiana (w mln PLN)	Zmiana (w %)
Przychody z tytułu odsetek	12 991,7	12 037,8	954,0	7,9%
Koszty z tytułu odsetek	(5 109,0)	(4 428,6)	(680,3)	15,4%
Wynik z tytułu odsetek	7 882,8	7 609,1	273,7	3,6%
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 837,3	3 837,2	0,1	0,0%
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(766,1)	(735,7)	(30,4)	4,1%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	3 071,2	3 101,4	(30,2)	-1,0%
Przychody z tytułu dywidend	8,1	6,8	1,3	18,8%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	94,19	(75,1)	169,2	x
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	79,8	20,2	59,6	4x
Wynik z pozycji wymiany	256,1	337,3	(81,2)	-24,1%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	177,7	142,5	35,1	24,6%
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość	(2 325,2)	(1 930,4)	(394,8)	20,5%
Ogólne koszty administracyjne	(4 618,4)	(4 411,4)	(207,0)	4,7%
Wynik z działalności operacyjnej	4 626,2	4 800,5	(174,3)	-3,6%
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	19,0	(19,7)	38,7	x
Zysk (strata) brutto	4 645,3	4 780,9	(135,6)	-2,8%
Podatek dochodowy	(897,8)	(976,1)	78,3	-8,0%
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)	3 747,4	3 804,7	(57,3)	-1,5%
Zyski (straty) udziałowców niesprawujących kontroli	(1,2)	(2,5)	1,3	-51,9%
Zysk (strata) netto	3 748,6	3 807,2	(58,6)	-1,5%

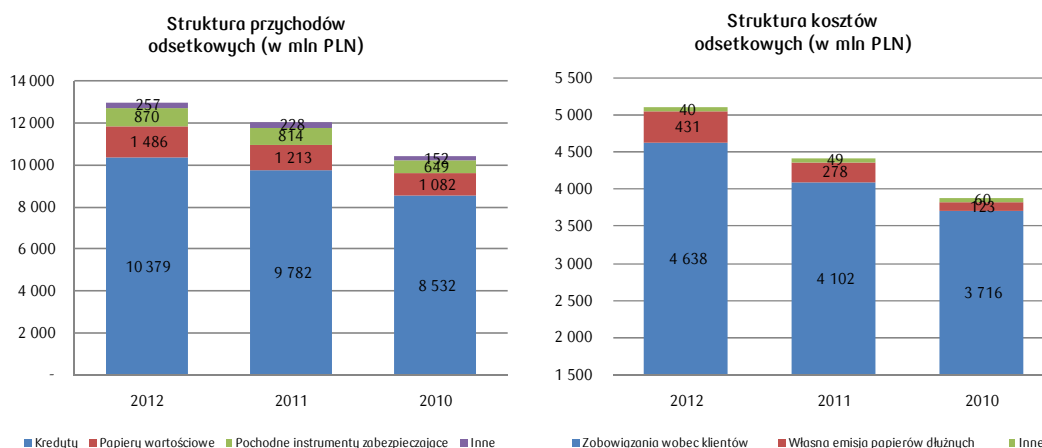
W rachunku wyników Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2012 rok suma pozycji dochodowych wyniosła 11 569,9 mln PLN i była o 427,5 mln PLN, tj. o 3,8% wyższa niż w 2011 roku, głównie w efekcie wzrostu wyniku odsetkowego o 3,6% r/r oraz wzrostu wyniku z operacji finansowych i wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych netto.

Wynik z tytułu odsetek

Uzyskany w 2012 roku wynik odsetkowy był o 273,7 mln PLN wyższy niż w roku ubiegłym, przede wszystkim na skutek wzrostu przychodów odsetkowych o 954,0 mln PLN. Przychody odsetkowe wyniosły w 2012 roku 12 991,7 mln PLN i w porównaniu z 2011 rokiem były wyższe o 7,9% w głównej mierze w efekcie wzrostu:

- przychodów z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom (+)6,1% r/r – efekt zarówno wzrostu portfela kredytowego netto (+1,6% r/r), jak również rosnących średniorocznych stóp procentowych w ciągu 2012 roku,
- przychodów z tytułu papierów wartościowych (+)22,4% r/r – efekt wzrostu średniego wolumenu i oprocentowania papierów wartościowych.

Dynamika kosztów odsetkowych ukształtowała się na poziomie (+)15,4% r/r, głównie w efekcie wzrostu kosztów z tytułu zobowiązań wobec klientów (w tym kosztów obsługi kredytów otrzymanych od niemonetarnych instytucji finansowych), co jest spowodowane zarówno wzrostem portfela zobowiązań wobec klientów jak i wzrostem oprocentowania depozytów klientów (dostosowanie oferty depozytowej do rosnących średniorocznych stóp rynkowych). W 2012 roku istotnie wzrósł także koszt obsługi emisji własnych papierów wartościowych (+54,9% r/r) na skutek wzrostu zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych.

W 2012 roku średnie oprocentowanie kredytów PKO Banku Polskiego SA wyniosło 7,2%, a średnie oprocentowanie depozytów ogółem ukształtowało się na poziomie 3,1%, wobec odpowiednio 7,1% i 2,9% w 2011 roku.

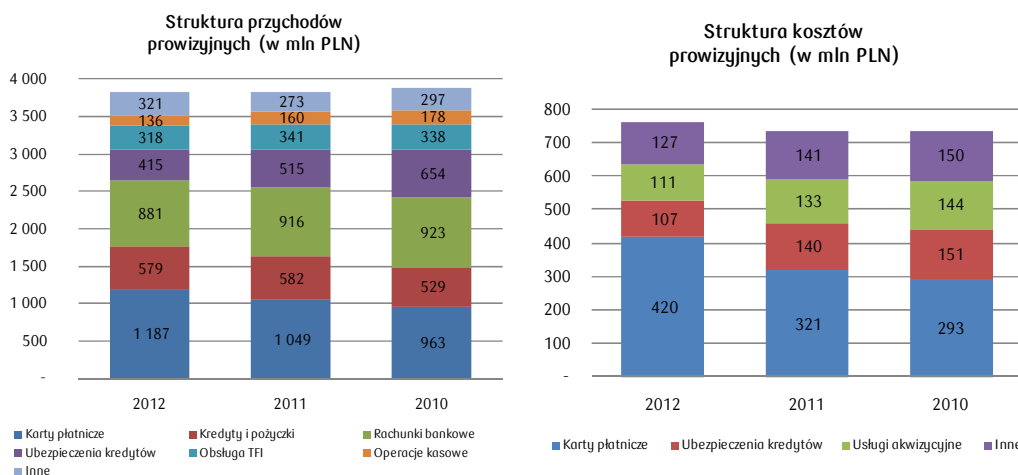
Marża odsetkowa Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA spadła o 0,1 p.p. r/r do poziomu 4,5% w 2012 roku, głównie w efekcie wzrostu kosztów odsetkowych oraz zmiany struktury aktywów oprocentowanych, polegającej na wzroście udziału papierów wartościowych i należności od banków kosztem udziału kredytów.

Tabela 3. Przychody i koszty odsetkowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	2012	Struktura 2012	2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Przychody odsetkowe z tytułu:	12 991,7	100,0%	12 037,8	100,0%	7,9%
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	10 378,9	79,9%	9 782,5	81,3%	6,1%
Papierów wartościowych	1 485,6	11,4%	1 213,3	10,1%	22,4%
Pochodnych instrumentów zabezpieczających	870,5	6,7%	814,3	6,8%	6,9%
Lokat w bankach	250,2	1,9%	218,7	1,8%	14,4%
Inne	6,6	0,1%	9,0	0,1%	-26,7%
Koszty odsetkowe z tytułu:	(5 109,0)	100,0%	(4 428,6)	100,0%	15,4%
Zobowiązań wobec klientów	(4 637,6)	90,8%	(4 101,6)	92,6%	13,1%
Własnej emisji papierów dłużnych	(431,0)	8,4%	(278,2)	6,3%	54,9%
Depozytów banków	(27,2)	0,5%	(45,7)	1,0%	-40,4%
Premii od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(9,9)	0,2%	(1,3)	0,0%	7,5x
Pozostałe koszty	(3,2)	0,1%	(1,9)	0,0%	69,1%
Wynik z tytułu odsetek	7 882,8	x	7 609,1	x	3,6%

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Uzyskany w 2012 roku wynik z tytułu prowizji i opłat był o 30,2 mln PLN niższy niż w roku ubiegłym, przy wzroście kosztów o 30,4 mln PLN oraz stabilnej wysokości przychodów prowizyjnych.

Na poziom wyniku z tytułu prowizji i opłat w 2012 roku wpływ miały przede wszystkim następujące czynniki:

- wzrost wyniku prowizyjnego z tytułu obsługi kart płatniczych (+5,3% r/r), głównie w efekcie wzrostu ich transakcyjności,
- spadek przychodów prowizyjnych z tytułu ubezpieczenia kredytów (-19,4% r/r) – efekt spadku sprzedaży kredytów konsumpcyjnych oraz kredytów mieszkaniowych z fakultatywnym ubezpieczeniem,
- spadek przychodów prowizyjnych z tytułu obsługi rachunków bankowych (-3,8% r/r) – w związku z wprowadzeniem w Banku nowej atrakcyjnej cenowo dla klienta oferty rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych i wiążącą się z tym migracją klientów,
- spadek przychodów prowizyjnych z tytułu operacji kasowych (-15,0% r/r), związany z dynamicznym rozwojem bankowości elektronicznej w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

Tabela 4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	2012	Struktura 2012	2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Przychody z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	3 837,3	100,0%	3 837,2	100,0%	0,0%
Kart płatniczych	1 186,7	30,9%	1 048,7	27,3%	13,2%
Obsługi rachunków bankowych	881,3	23,0%	916,5	23,9%	-3,8%
Udzielonych kredytów i pożyczek	578,5	15,1%	582,1	15,2%	-0,6%
Ubezpieczenia kredytów	415,3	10,8%	515,5	13,4%	-19,4%
Obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	318,2	8,3%	340,8	8,9%	-6,6%
Operacji kasowych	136,5	3,6%	160,5	4,2%	-15,0%
Operacji papierami wartościowymi	82,9	2,2%	70,3	1,8%	17,8%
Masowych operacji zagranicznych	48,8	1,3%	48,0	1,3%	1,7%
Pełnienia funkcji agenta emisji obligacji skarbowych	39,3	1,0%	29,7	0,8%	32,4%
Sprzedaży i dystrybucji znaków opłaty sądowej	25,6	0,7%	18,6	0,5%	37,6%
Usług powierniczych	3,7	0,1%	2,8	0,1%	31,8%
Inne*	120,5	3,1%	103,8	2,7%	16,2%
Koszty z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	(766,1)	100,0%	(735,7)	100,0%	4,1%
Kart płatniczych	(420,3)	54,9%	(320,6)	43,6%	31,1%
Ubezpieczenia kredytów	(111,3)	14,5%	(133,5)	18,1%	-16,6%
Usług akwizycyjnych	(107,1)	14,0%	(140,2)	19,1%	-23,6%
Usług rozliczeniowych	(24,1)	3,1%	(21,0)	2,9%	14,7%
Usług operacyjnych banków	(10,8)	1,4%	(11,4)	1,6%	-5,9%
Zarządzania aktywami	(10,0)	1,3%	(16,2)	2,2%	-38,3%
Inne**	(82,6)	10,8%	(92,9)	12,6%	-11,1%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	3 071,2	x	3 101,4	x	-1,0%

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in. prowizje Domu Maklerskiego z tytułu obsługi emisji pierwotnej oraz prowizje z tytułu administrowania zadłużeniem kredytobiorców wobec budżetu państwa.

** Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: koszty opłat poniesionych przez Dom Maklerski na rzecz GPW i KD PW.

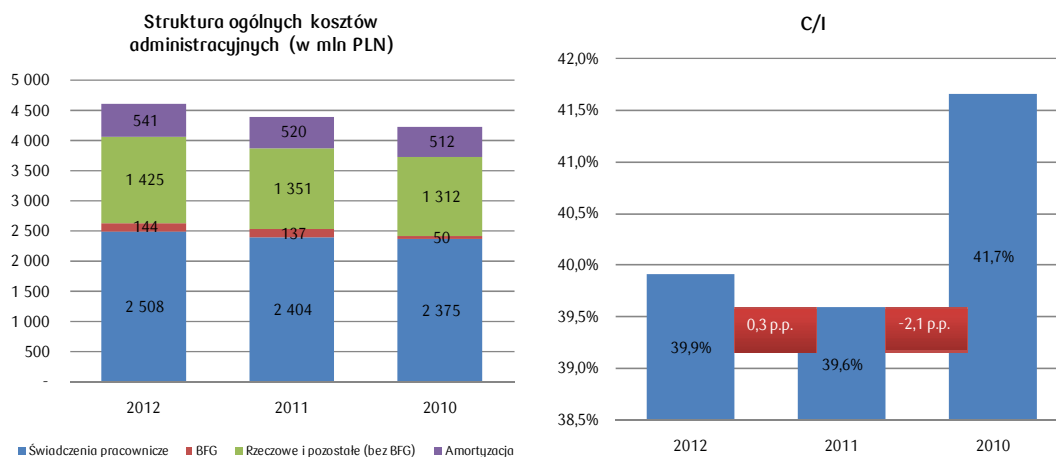
Wynik z operacji finansowych

Wynik z operacji finansowych w 2012 roku był pod istotnym wpływem spadków rentowności polskich obligacji. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej wzrósł o 169,2 mln PLN w porównaniu do 2011 roku, przede wszystkim w efekcie sprzedaży papierów wartościowych oraz wzrostu ich wyceny.

Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych wzrósł o 59,6 mln PLN w porównaniu do 2011 roku, głównie tytułem sprzedaży papierów skarbowych.

Ogólne koszty administracyjne

W 2012 roku ogólne koszty administracyjne wzrosły o 207,0 mln PLN w porównaniu z rokiem poprzednim (+4,7% r/r).

Ich poziom był determinowany przez:

- wzrost kosztów świadczeń pracowniczych (+4,3% r/r), na który wpływ miał zarówno wzrost kosztów wynagrodzeń (+3,0% r/r), jak również kosztów ubezpieczeń pracowników (+12,7% r/r),
- wzrost amortyzacji o 4,1% r/r – głównie w efekcie wzrostu amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych,

- wzrost kosztów rzeczowych i pozostałych (+5,5% r/r) – m.in. w efekcie wzrostu kosztów BFG, kosztów informatyki oraz pozostałych kosztów rzeczowych.

Tabela 5. Ogólne koszty administracyjne Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	2012	Struktura 2012	2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Świadczenia pracownicze	(2 508,1)	54,3%	(2 403,7)	54,5%	4,3%
Koszty rzeczowe i pozostałe, w tym:	(1 569,1)	34,0%	(1 487,5)	33,7%	5,5%
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(144,0)	3,1%	(136,7)	3,1%	5,3%
Amortyzacja	(541,3)	11,7%	(520,2)	11,8%	4,1%
RAZEM	(4 618,4)	100,0%	(4 411,4)	100,0%	4,7%

Wzrost poziomu ogólnych kosztów administracyjnych o 4,7% r/r, przy równoczesnym wzroście przychodów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA o 3,8% r/r przełożył się na utrzymanie wysokiej efektywności działania Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, mierzonej wskaźnikiem C/I, który na koniec 2012 roku osiągnął poziom 39,9% (+0,3 p.p. w relacji do 2011 roku).

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw odzwierciedla konserwatywne podejście Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w zakresie rozpoznania i wyceny ryzyka kredytowego oraz wzrostu portfela kredytowego. Wzrost ujemnego wyniku z tytułu odpisów (+20,5% r/r) nastąpił w efekcie pogarszania się jakości portfela kredytów gospodarczych, będącego m.in. konsekwencją pogorszenia sytuacji rynkowej przedsiębiorstw z branży budowlanej, przy jednoczesnej poprawie wyniku na kredytach konsumpcyjnych.

Wskaźniki udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości na koniec 2012 roku wyniosły odpowiednio 8,9% (wzrost o 0,9 p.p. w stosunku do 2011 roku) i 50,4% (wzrost o 2,4 p.p. w stosunku do 2011 roku), głównie na skutek pogorszenia jakości kredytów gospodarczych.

Koszt ryzyka na koniec 2012 roku wzrósł o 0,1 p.p. do 1,4% w stosunku do 1,3% na koniec 2011 roku, głównie na skutek wzrostu odpisów na kredyty gospodarcze.

Tabela 6. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

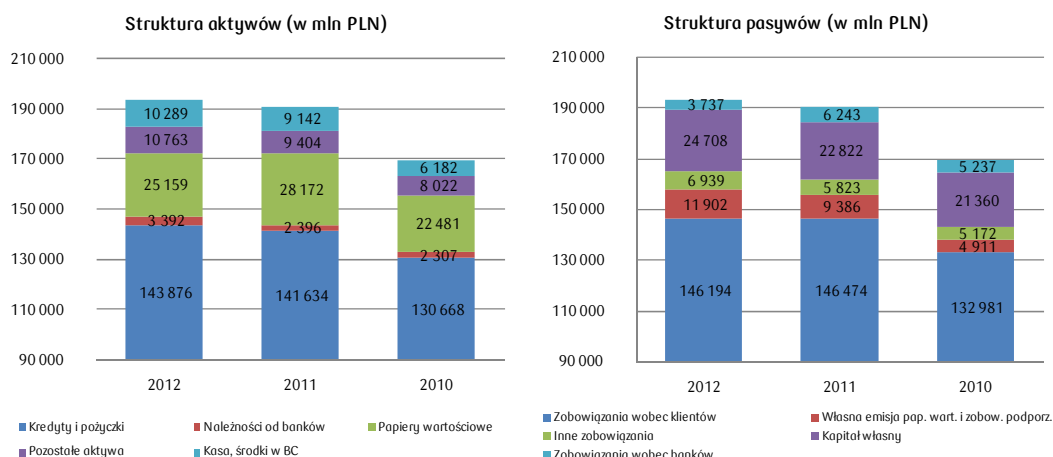
	2012	Struktura 2012	2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Wynik z tytułu odpisów, w tym:					
inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	(13,5)	0,6%	1,3	-0,1%	x
kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(2 138,5)	92,0%	(1 838,8)	95,3%	16,3%
sektor niefinansowy	(2 117,9)	91,1%	(1 807,6)	93,6%	17,2%
kredyty konsumpcyjne	(568,8)	24,5%	(661,0)	34,2%	-13,9%
kredyty mieszkaniowe	(460,0)	19,8%	(392,1)	20,3%	17,3%
kredyty gospodarcze	(1 087,3)	46,8%	(754,4)	39,1%	44,1%
dłużne papiery wartościowe	(1,8)	0,1%	0,0	0,0%	x
sektor finansowy	5,5	-0,2%	(8,5)	0,4%	x
sektor budżetowy	(5,6)	0,2%	(2,6)	0,1%	2,1x
należności z tytułu leasingu finansowego	(20,4)	0,9%	(20,1)	1,0%	1,6%
wartości niematerialne	(11,3)	0,5%	(2,6)	0,1%	4,4x
inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	(24,3)	1,0%	(28,8)	1,5%	-15,8%
rzeczowe aktywa trwałe	(11,8)	0,5%	(4,5)	0,2%	2,6x
pozostałe	(125,8)	5,4%	(57,0)	3,0%	2,2x
Razem	(2 325,2)	100,0%	(1 930,4)	100,0%	20,5%

3.4 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej

Najistotniejszy wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wywiera sprawozdanie z sytuacji finansowej podmiotu dominującego. Determinuje on zarówno wielkość sumy bilansowej, jak również strukturę aktywów i pasywów.

Suma bilansowa Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na koniec 2012 roku wyniosła 193,5 mld PLN, co oznacza wzrost o 1,4% r/r. W efekcie Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA umocniła swoją pozycję największej instytucji w polskim sektorze bankowym.

Główny wpływ na wzrost aktywów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA miał wzrost wolumenu kredytów i pożyczek udzielonych klientom o 1,6% r/r. Wzrost aktywów został sfinansowany w głównej mierze wzrostem zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych (+32,2% r/r) związanych z emisją obligacji (szczegółowe informacje dotyczące przedmiotowej emisji zostały przedstawione w rozdziale 5.7).

Tabela 7. Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Kasa, środki w Banku Centralnym	10 289,5	5,3%	9 142,2	4,8%	12,5%
Należności od banków	3 392,5	1,8%	2 396,2	1,3%	41,6%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	143 875,6	74,4%	141 634,5	74,3%	1,6%
Papiery wartościowe	25 159,4	13,0%	28 171,6	14,8%	-10,7%
Pozostałe aktywa	10 762,7	5,6%	9 403,6	4,9%	14,5%
Suma aktywów	193 479,6	100,0%	190 748,0	100,0%	1,4%
Zobowiązania wobec banków	3 737,1	1,9%	6 242,6	3,3%	-40,1%
Zobowiązania wobec klientów	146 193,6	75,6%	146 473,9	76,8%	-0,2%
Emisje papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane	11 902,0	6,2%	9 386,2	4,9%	26,8%
Inne zobowiązania	6 939,3	3,6%	5 823,4	3,1%	19,2%
Suma zobowiązań	168 772,0	87,2%	167 926,1	88,0%	0,5%
Kapitał własny ogółem	24 707,7	12,8%	22 822,0	12,0%	8,3%
Suma zobowiązań i kapitału własnego	193 479,6	100,0%	190 748,0	100,0%	1,4%
Kredyty/Depozyty (zob. wob. klientów)	98,4%	x	96,7%	x	1,7 p.p.
Kredyty/Stabilne źródła finansowania*	89,6%	x	88,4%	x	1,2 p.p.
Aktywa oploc./Aktywa	89,1%	x	90,3%	x	-1,2 p.p.
Pasywa oploc./Pasywa	83,6%	x	85,0%	x	-1,3 p.p.

* Stabilne źródła finansowania obejmują zobowiązania wobec klientów oraz finansowanie zewnętrzne w postaci: emisji papierów wartościowych, zobowiązań podporządkowanych oraz kredytów otrzymanych od instytucji finansowych.

Pogorszeniu w skali 2012 roku uległy wskaźniki rentowności: aktywów (ROA) i kapitałów (ROE), odpowiednio o 0,1 p.p. i 1,6 p.p., w efekcie ujemnej dynamiki zysku netto (-1,5% r/r), przy wzroście średnich aktywów o 6,5% r/r i wzroście o 8,4% r/r średnich kapitałów.

Kredyty udzielone klientom

W strukturze rodzajowej portfela kredytowego netto główną pozycję stanowią kredyty i pożyczki sektora niefinansowego (94,2% portfela na koniec 2012 roku), których udział spadł o 1,4 p.p. r/r, głównie za sprawą spadku udziału kredytów konsumpcyjnych (-1,8 p.p. r/r). Kredyty mieszkaniowe (+1,0% r/r) stanowią główną pozycję kredytów i pożyczek sektora niefinansowego (49,0% portfela na koniec 2012 roku). Udział kredytów i pożyczek udzielonych sektorowi budżetowemu wzrósł o 1,8 p.p. r/r.

Tabela 8. Kredyty i pożyczki udzielone klientom Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA – struktura rodzajowa (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom Banku netto	143 875,6	100,0%	141 634,5	100,0%	1,6%
Sektor finansowy (z wyłączeniem banków)	720,9	0,5%	1 215,3	0,9%	-40,7%
Sektor niefinansowy	135 490,1	94,2%	135 368,5	95,6%	0,1%
kredyty mieszkaniowe	70 562,8	49,0%	69 832,4	49,3%	1,0%
kredyty gospodarcze	43 443,0	30,2%	42 663,2	30,1%	1,8%
kredyty konsumpcyjne	20 583,1	14,3%	22 872,9	16,1%	-10,0%
dłużne papiery wartościowe	901,3	0,6%	0,0	0,0%	x
Sektor budżetowy	7 664,6	5,3%	5 050,7	3,6%	51,8%
kredyty gospodarcze	6 491,9	4,5%	5 050,7	3,6%	28,5%
dłużne papiery wartościowe	1 172,7	0,8%	0,0	0,0%	x

W 2012 roku Bank ze względu na zmianę intencji w zakresie utrzymywania wybranego portfela nieskarbowych papierów wartościowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu do kategorii dostępne do sprzedaży dokonał ich przekwalifikowania do kategorii kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W 2012 roku zmianie uległa również struktura terminowa portfela kredytowego brutto: udział kredytów długoterminowych spadł o 1,0 p.p. r/r na rzecz kredytów krótkoterminowych.

Tabela 9. Kredyty i pożyczki udzielone klientom Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA – struktura terminowa (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom Banku (brutto)	150 651,9	100,0%	147 292,7	100,0%	2,3%
Krótkoterminowe	39 711,0	26,4%	37 349,3	25,4%	6,3%
Długoterminowe	110 940,9	73,6%	109 943,4	74,6%	0,9%
Stan odpisów - razem	(6 776,3)	x	(5 658,2)	x	19,8%
Razem	143 875,6	x	141 634,5	x	1,6%

Papiery wartościowe

Na koniec 2012 roku portfel papierów wartościowych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wyniósł 25,2 mld PLN i odnotował spadek o 3,0 mld PLN w porównaniu do końca 2011 roku, na co wpływ miała przede wszystkim dokonana przez Bank rekasyfikacja portfela nieskarbowych papierów wartościowych.

Tabela 10. Portfel papierów wartościowych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	12 629,7	50,2%	12 467,2	44,3%	1,3%
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	12 205,1	48,5%	14 393,3	51,1%	-15,2%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	277,6	1,1%	1 311,1	4,7%	-78,8%
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	47,0	0,2%	0,0	0,0%	x
Razem	25 159,4	x	28 171,6	x	-10,7%

Zobowiązania wobec klientów

W strukturze rodzajowej zobowiązań wobec klientów główną pozycję stanowią zobowiązania wobec ludności (75,8% portfela na koniec 2012 roku), których udział wzrósł o 4,7 p.p. r/r, głównie za sprawą wzrostu depozytów terminowych ludności (+5,5 p.p. r/r), przy spadku udziału zobowiązań wobec podmiotów gospodarczych o 4,5 p.p. r/r.

Tabela 11. Zobowiązania wobec klientów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA – struktura rodzajowa (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Zobowiązania wobec ludności	110 866,4	75,8%	104 183,1	71,1%	6,4%
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	31 868,3	21,8%	38 468,6	26,3%	-17,2%
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	3 458,9	2,4%	3 822,2	2,6%	-9,5%
Razem zobowiązania wobec klientów	146 193,6	100,0%	146 473,9	100,0%	-0,2%

W 2012 roku zmianie uległa struktura terminowa zobowiązań wobec klientów: udział zobowiązań powyżej 1 miesiąca do 1 roku włącznie wzrósł o 5,0 p.p. r/r kosztem zobowiązań do 1 miesiąca włącznie oraz zobowiązań powyżej 1 roku.

Tabela 12. Zobowiązania wobec klientów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA – struktura terminowa (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Do 1 miesiąca włącznie	87 314,6	59,3%	93 164,5	62,7%	-6,3%
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	16 314,4	11,1%	15 234,6	10,3%	7,1%
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku włącznie	41 024,8	27,9%	35 242,3	23,7%	16,4%
Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	1 121,1	0,8%	3 184,4	2,1%	-64,8%
Powyżej 5 lat	1 467,7	1,0%	1 798,6	1,2%	-18,4%
Korekta wartości i odsetki	(1 049,0)	x	(2 150,6)	x	-51,2%
Razem zobowiązania wobec klientów	146 193,6	x	146 473,9	x	-0,2%

Finansowanie zewnętrzne

Uzupełniające w stosunku do bazy depozytowej źródło finansowania działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA stanowią emisje papierów wartościowych oraz kredyty pozyskane od instytucji finansowych. Na koniec 2012 roku główną pozycję w przedmiotowych źródłach finansowania miały zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych, w tym przede wszystkim na rynki zagraniczne.

W 2012 roku nastąpił spadek zobowiązań Grupy Kapitałowej Banku z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od monetarnych instytucji finansowych w efekcie spłaty kredytu konsorcjalnego w CHF i jego częściowe odnowienie.

Tabela 13. Finansowanie zewnętrzne Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	10 270,8	64,2%	7 771,8	49,4%	32,2%
Zobowiązania podporządkowane	1 631,3	10,2%	1 614,4	10,3%	1,0%
Otrzymane kredyty i pożyczki - instytucje monetarne*	2 542,4	15,9%	4 360,9	27,7%	-41,7%
Otrzymane kredyty i pożyczki - instytucje niemonetarne**	1 557,7	9,7%	1 988,0	12,6%	-21,6%
Razem	16 002,1	x	15 735,0	x	1,7%

* W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA pozycja "otrzymanych kredytów i pożyczek - instytucje monetarne" jest ujmowana w pozycji "zobowiązania wobec banków".

** W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA pozycja "otrzymanych kredytów i pożyczek - instytucje niemonetarne" jest ujmowana w pozycji "zobowiązania wobec klientów".

Kapitały własne i współczynnik wypłacalności

Kapitały własne wzrosły o 8,3% w ujęciu rocznym, stanowiąc na koniec 2012 roku 12,8% pasywów Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (+0,8 p.p. r/r).

Współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na koniec 2012 roku wyniósł 13,07% i ukształtował się na poziomie wyższym o 0,7 p.p. w porównaniu do 2011 roku. Adekwatność kapitałowa mierzona współczynnikiem wypłacalności została utrzymana na bezpiecznym poziomie, przy wypłacie dywidendy z zysku netto za 2011 rok w wysokości 40,15% oraz wzroście portfela kredytowego.

Tabela 14. Kapitały własne i współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	31.12.2012	Struktura 2012	31.12.2011	Struktura 2011	Zmiana 2012/2011
Kapitały własne, w tym:	24 707,7	100,0%	22 822,0	100,0%	8,3%
Kapitał zakładowy	1 250,0	5,1%	1 250,0	5,5%	0,0%
Kapitał zapasowy	15 364,7	62,2%	13 041,4	57,1%	17,8%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070,0	4,3%	1 070,0	4,7%	0,0%
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 438,0	13,9%	3 460,4	15,2%	-0,6%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	7,1	0,0%	(52,4)	-0,2%	x
Udział w innych dochodach całkowitych jednostki stowarzyszonej	1,3	0,0%	(0,3)	0,0%	x
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	51,9	0,2%	362,2	1,6%	-85,7%
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(120,3)	-0,5%	(92,0)	-0,4%	30,7%
Niepodzielony wynik finansowy	(103,3)	-0,4%	(23,2)	-0,1%	4,5x
Wynik okresu bieżącego	3 748,6	15,2%	3 807,2	16,7%	-1,5%
Udziały niekontrolujące	(0,3)	0,0%	(1,3)	0,0%	-73,8%
Fundusze własne	20 491,0	x	18 342,9	x	11,7%
Współczynnik wypłacalności	13,07%	x	12,37%	x	0,7 p.p.

4. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA

Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2012 roku stanowił Bank jako jednostka dominująca oraz 30 spółek zależnych bezpośrednio lub pośrednio.

4.1 Jednostki ujęte w sprawozdaniu finansowym

W skonsolidowanych danych finansowych ujęto PKO Bank Polski SA – jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz jej spółki zależne w rozumieniu przepisów MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”.

Tabela 15. Jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania w cenie nabycia	Udział w kapitale zakładowym	Metoda konsolidacji
		(tys. PLN)	(%)	
Jednostka dominująca				
1	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna			
Jednostki zależne bezpośrednio				
2	KREDOBANK SA	935 619	99,5655	pełna
3	Qualia Development Sp. z o.o.*	218 712	100	pełna
4	PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	205 786	100	pełna
5	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	100	pełna
6	Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. ¹	73 281	99,9891	pełna
7	Bankowy Fundusz Leasingowy SA ²	70 000	100	pełna
8	Inteligo Financial Services SA	59 602	100	pełna
9	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	55 500	100	pełna
10	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	22 066	100	pełna
11	"Inter-Risk Ukraina" Spółka z dodatkową odpowiedzialnością	19 713	100	pełna
12	PKO BP Finat Sp. z o.o.	11 693	100	pełna
13	PKO Finance AB	172	100	pełna
Jednostki zależne od Qualia Development Sp. z o.o. ³				
14	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k. ⁴	82 980	99,9750	pełna
15	Qualia - Residence Sp. z o.o. *	56 384	100	pełna
16	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	20 001	99,8951	pełna
17	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k. ⁵	19 000	99,9975	pełna
18	Sarnia Dolina Sp. z o.o. *	8 187	56	pełna
19	Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.*	7 575	100	pełna
20	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	4 700	99,9787	pełna
21	Fort Mokotów Sp. z o.o. - w likwidacji *	2 040	51	pełna
22	Qualia Hotel Management Sp. z o.o. *	1 949	100	pełna
23	Qualia Sp. z o.o.*	65	100	pełna
24	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Sp. k.	1	50	pełna
25	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	1	50	pełna
26	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Sp. k.	1	50	pełna
27	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k.	1	50	pełna
Jednostka zależna od Bankowego Funduszu Leasingowego SA				
28	Bankowy Leasing Sp. z o.o.	82 424	100	pełna
Jednostka zależna od "Inter-Risk Ukraina" Spółka z d. o.				
29	Finansowa Kompania "Prywatne Inwestycje" Sp. z o.o. ⁶	16 471	93,408	pełna
Jednostka zależna od Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA				
30	PKO BP Faktoring SA ⁶	13 329	99,9889	pełna
Jednostka zależna od KREDOBANK SA				
31	Finansowa Kompania "Idea Kapitał" Sp. z o.o.	1 568	100	pełna

* w pozycji wykazana jest wartość akcji i udziałów w cenie nabycia oraz wartość dokonanych dopłat celowych

1 - drugim udziałowcem Spółki jest Qualia Development Sp. z o.o.

2 - cena nabycia nie uwzględnia akcji objętych w ramach podwyższenia kapitału w wysokości 20 mln PLN; ww. podwyższenie kapitału na dzień 31 grudnia 2012 roku nie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym

3 - w spółkach komandytowych należących do Grupy Kapitałowej Qualia Development komandytariuszem jest Qualia Development Sp. z o.o., a komplementariuszem - Qualia Sp. z o.o.; w pozycji wartość zaangażowania prezentowana jest wartość wniesionych wkładów przez komandytariusza; w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział komandytariusza w wartości wniesionych wkładów

4 - Spółka powstała w wyniku przekształcenia spółki PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o.; w pozycji wartość zaangażowania wykazana jest cena nabycia udziałów i wartość dokonanych dopłat przed przekształceniem w spółkę komandytową

5 - Spółka powstała w wyniku przekształcenia spółki PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o.; w pozycji wartość zaangażowania wykazana jest cena nabycia udziałów i wartość dokonanych dopłat przed przekształceniem w spółkę komandytową

6 - drugim udziałowcem Spółki jest PKO Bank Polski SA

Tabela 16. Pozostałe jednostki podporządkowane ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania w cenie nabycia	Udział w kapitale zakładowym	Metoda konsolidacji
		(tys. PLN)	(%)	
Jednostki współzależne				
1	CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	44 371	49,43	praw własności
2	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	41,44	praw własności
Jednostki zależne od CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.				
3	Sopot Zdrój Sp. z o.o.*	68 026	100	praw własności
4	Promenada Sopotka Sp. z o.o.	10 058	100	praw własności
5	Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	3 833	100	praw własności
6	Kamienica Morska Sp. z o.o.	976	100	praw własności
Jednostki stowarzyszone				
7	Bank Pocztowy SA	146 500	25,0001	praw własności
8	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	33,33	praw własności
9	Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	29	22,31	praw własności
Jednostki zależne od Banku Poczowego SA				
10	Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	3 284	100	praw własności
11	Spółka Dystrybucyjna Banku Poczowego Sp. z o.o.	2 680	100	praw własności

* w pozycji wykazana jest wartość akcji i udziałów w cenie nabycia oraz wartość dokonanych dopłat celowych

Ponadto, PKO Bank Polski SA posiada akcje spółki stowarzyszonej Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA (37,53% udziału w kapitale zakładowym Spółki), które są wykazywane jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

4.2 Opis zmian w organizacji jednostek podporządkowanych

W 2012 roku miały miejsce następujące zdarzenia wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA:

1. Nabycie udziału i dokapitalizowanie nowej spółki „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością

W dniu 16 stycznia 2012 roku PKO Bank Polski SA został zarejestrowany w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw jako jedyny udziałowiec spółki „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością. Dodatkowa odpowiedzialność polega na tym, że udziałowiec odpowiada za zobowiązania Spółki do 103% wysokości swojego udziału w kapitale zakładowym Spółki, czyli Bank jako udziałowiec Spółki, w przypadku niewystarczającej kwoty kapitału zakładowego Spółki do wywiązania się z zobowiązań przez Spółkę, ponosi dodatkową odpowiedzialność do wysokości 103% kapitału zakładowego Spółki, tj. do kwoty 44 573 tys. UAH (17 049 tys. PLN według stanu na 31 grudnia 2012 roku).

PKO Bank Polski SA nabył od Towarzystwa Ubezpieczeniowego „PZU Ukraina” SA i Towarzystwa Ubezpieczeniowego „PZU Ukraina Ubezpieczenia na Życie” SA łącznie 1 udział ww. Spółki o wartości nominalnej 275 tys. UAH, stanowiący 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniający do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Cena nabycia wyniosła 2 500 tys. PLN.

W dniu 30 stycznia 2012 roku Bank dokonał dokapitalizowania ww. Spółki w wysokości 43 mln UAH (tj. 17 213 tys. PLN według średniego kursu NBP z 27 stycznia 2012 roku obowiązującego w Banku w dniu 30 stycznia 2012 roku), przeprowadzonego w drodze podwyższenia wartości nominalnej udziału Spółki. W wyniku ww. podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 43 275 tys. UAH.

Podstawowym celem nabycia, a następnie funkcjonowania Spółki jest jej wykorzystanie do prowadzenia efektywnej windykacji na Ukrainie, w tym: portfela wierzytelności nabytych przez spółkę Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. oraz portfela wierzytelności KREDOBANK SA.

2. Przejęcie przez spółkę „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością kontroli nad spółką Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.

W lutym 2012 roku PKO Bank Polski SA przeprowadził transakcję sprzedaży 2% w udziale spółki Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. spółce „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością. Cena sprzedaży wyniosła 30 tys. PLN.

W lutym 2012 roku spółka „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością dokonała dokapitalizowania spółki Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. w wysokości 43 mln UAH, przeprowadzonego w drodze podwyższenia wartości nominalnej udziału Spółki. W wyniku ww. podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 46 101 tys. UAH. Podwyższenie kapitału Spółki zostało zarejestrowane w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw w dniu 27 lutego 2012 roku.

W wyniku ww. zmian „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością posiada część udziału w spółce Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. stanowiącą 93,408% kapitału zakładowego Spółki i uprawniającą do 93,408% głosów na zgromadzeniu wspólników. Pozostała część udziału w Spółce jest własnością PKO Banku Polskiego SA.

3. Nabycie przez KREDOBANK SA udziału w nowej spółce Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.

W dniu 23 marca 2012 roku KREDOBANK SA został zarejestrowany w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw jako jedyny udziałowiec spółki Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o. KREDOBANK SA nabył od Towarzystwa Ubezpieczeniowego „PZU Ukraina” SA 1 udział ww. Spółki o wartości nominalnej 4 100 tys. UAH, stanowiący 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniający do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Cena nabycia wyniosła 4 100 tys. UAH.

Przedmiotem działalności Spółki jest świadczenie usług finansowych.

4. Zakończenie procesu likwidacji spółki zależnej Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.

W ramach likwidacji spółki zależnej Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. PKO Bank Polski SA w dniu 1 marca 2012 roku przejął majątek likwidacyjny ww. Spółki, w tym nieruchomości w Warszawie, w której znajduje się siedziba Centrali Banku.

Spółka Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. w likwidacji została, postanowieniem z dnia 7 maja 2012 roku Sądu Rejonowego dla M.st. Warszawy, XIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego, wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego, ze skutkiem na dzień 28 maja 2012 roku.

5. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o.

W 2012 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o łączną kwotę 25 000 tys. PLN, w tym 31 stycznia o kwotę 9 500 tys. PLN i 8 sierpnia o kwotę 15 500 tys. PLN. W wyniku ww. podwyższenia kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. wynosi 82 414,5 tys. PLN i dzieli się na 164 829 udziałów o wartości nominalnej 500 PLN każdy. Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale Spółki zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA – za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

W wyniku ww. transakcji Bankowy Fundusz Leasingowy SA nadal pozostaje jedynym wspólnikiem w spółce Bankowy Leasing Sp. z o.o.

6. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. oraz zwrot dopłaty wspólnikom

W 2012 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. o łączną kwotę 29 738 tys. PLN, w tym 31 sierpnia o kwotę 21 685 tys. PLN i 10 grudnia o kwotę 8 053 tys. PLN. W wyniku ww. podwyższenia kapitału zakładowego spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. wynosi 73 289 tys. PLN i dzieli się na 73 289 udziałów o wartości nominalnej 1 tys. PLN każdy.

Udziały w podwyższonym kapitale Spółki zostały objęte przez dotychczasowych udziałowców Spółki za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów, w tym PKO Bank Polski SA objął 29 735 udziałów o łącznej wartości nominalnej 29 735 tys. PLN, a Qualia Development Sp. z o.o. (spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA) objęła 3 udziały o łącznej wartości nominalnej 3 tys. PLN.

W wyniku ww. transakcji PKO Bank Polski SA posiada łącznie 73 281 udziałów Spółki o łącznej wartości nominalnej 73 281 tys. PLN, stanowiących 99,9891% kapitału zakładowego i uprawniających do 99,9891% głosów na zgromadzeniu wspólników. Pozostałe udziały posiada Qualia Development Sp. z o.o.

W dniu 26 września 2012 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie zwrotu wspólnikom dopłaty wniesionej do Spółki w łącznej wysokości 8 054 tys. PLN, w tym 8 053 tys. PLN PKO Bankowi Polskiemu SA oraz 0,9 tys. PLN spółce Qualia Development Sp. z o.o. Ww. zwrot dopłaty, zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, nastąpił w listopadzie 2012 roku tj. po uprawnieniu uchwały.

7. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA

W dniu 8 listopada 2012 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA o kwotę 500 tys. PLN. W wyniku ww. podwyższenia kapitału zakładowego spółki Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA wynosi 24 743,9 tys. PLN i dzieli się na 247 439 akcji o wartości nominalnej 100 PLN każda.

Wszystkie akcje w podwyższonym kapitale Spółki zostały objęte przez PKO Bank Polski SA za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych akcji. W wyniku ww. transakcji Bank nadal pozostaje jedynym akcjonariuszem w spółce Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA.

8. Zmiany w Grupie Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.

W 2012 roku w Grupie Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.:

- została utworzona spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Władysławowo Spółka komandytowa (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 14 lutego 2012 roku);
Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz, wartość wkładu: 1 tys. PLN) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz, wartość wkładu: 1 tys. PLN).
- została utworzona spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Zakopane Spółka komandytowa (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 15 marca 2012 roku);
Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz, wartość wkładu: 1 tys. PLN) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz, wartość wkładu: 1 tys. PLN).
- została utworzona spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Jurata Spółka komandytowa (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 27 marca 2012 roku);
Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz, wartość wkładu: 1 tys. PLN) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz, wartość wkładu: 1 tys. PLN).
- podwyższono wkłady i sumę komandytową w spółce Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Pomeranka Spółka komandytowa;
W dniu 17 kwietnia 2012 roku uchwałą wspólników Spółki podwyższono wkład komandytariusza – spółki Qualia Development Sp. z o.o. z kwoty 1 tys. PLN do kwoty 20 001 tys. PLN i wkład komplementariusza – spółki Qualia Sp. z o.o. z kwoty 1 tys. PLN do 21 tys. PLN oraz podwyższono wysokość sumy komandytowej z kwoty 1 tys. PLN do 20 001 tys. PLN. Ww. zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 19 czerwca 2012 roku.
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. została jedynym udziałowcem spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o.
W dniu 1 czerwca 2012 roku spółka Qualia Development Sp. z o.o. nabyła od spółki Qualia Sp. z o.o. 1 udział w spółce Qualia Hotel Management Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 PLN. Cena nabycia jest równa wartości nominalnej udziału.
W wyniku ww. transakcji Qualia Development Sp. z o.o. posiada udziały spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. stanowiące 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników.
- sprzedano udziały w spółce UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.
W dniu 23 października 2012 roku wszyscy udziałowcy spółki UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o. z siedzibą w Kijowie zawarli ze spółką Finansowa Kompania „Komfort Capital” Sp. z o.o. z siedzibą w Kijowie umowę sprzedaży udziałów posiadanych w tej Spółce.
Na mocy ww. umowy Qualia Development Sp. z o.o. sprzedała udział stanowiący 55% kapitału zakładowego spółki UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o. za cenę 100 UAH i rozpoznała w sprawozdaniu skonsolidowanym zysk z tyt. zaprzestania konsolidacji ww. Spółki w wysokości 3,1 mln PLN.

W dniu 15 listopada 2012 roku przedmiotowa umowa i wynikające z niej zmiany właścicielskie zostały zarejestrowane w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw.

W 2012 roku dokonano następujących dopłat do spółek Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.:

- PKO Bank Polski SA wniósł dopłaty do spółki Qualia Development Sp. z o.o. w łącznej wysokości 35 319 tys. PLN,
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłaty do spółki Qualia Residence Sp. z o.o. w łącznej wysokości 14 354 tys. PLN,
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłaty do spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. w łącznej wysokości 1 898,5 tys. PLN,
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłatę do spółki Qualia Sp. z o.o. w wysokości 35 tys. PLN,
- spółka Qualia Sp. z o.o. wniosła dopłaty do spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. w łącznej wysokości 1,5 tys. PLN.

9. Zdarzenia w IV kwartale 2012 roku, które spowodują zmiany w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w 2013 roku

W dniu 29 listopada 2012 roku PKO Bank Polski SA przekazał do spółki Bankowy Fundusz Leasingowy SA środki w wysokości 20 mln PLN tytułem objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki. Ww. podwyższenie wymaga zarejestrowania w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W dniu 21 grudnia 2012 roku została zawarta warunkowa umowa pomiędzy Qualia Development Sp. z o.o. – spółką zależną od Banku – a Przedsiębiorstwem Robót Inżynierskich „Pol-Aqua” SA, dotycząca nabycia przez Qualia Development Sp. z o.o. 44% udziałów w kapitale zakładowym spółki Sarnia Dolina Sp. z o.o. Po spełnieniu wszystkich warunków umowy Qualia Development Sp. z o.o. stanie się jedynym udziałowcem spółki Sarnia Dolina Sp. z o.o.

5. DZIAŁALNOŚĆ I KIERUNKI ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA⁵

5.1 Kierunki rozwoju Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

Kierunki rozwoju PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku wytyczały cele strategiczne zawarte w Strategii „LIDER” na lata 2010-2012. Głównymi założeniami wizji rozwoju Banku w zrealizowanej strategii były m.in.:

- pozostanie bankiem uniwersalnym z tradycjami, o polskim charakterze, postrzeganym jednocześnie jako Bank nowoczesny i bezpieczny,
- osiągnięcie trwałych przewag konkurencyjnych i wzmocnienie pozycji lidera we wszystkich ważnych segmentach rynku,
- zorientowanie usług na potrzeby klientów, w celu budowania z nimi silnych, długookresowych relacji,
- realizację zrównoważonego, organicznego wzrostu skali działania oraz wyników, przy jednoczesnej poprawie efektywności,
- zachowanie stabilnej rentowności i zapewnienie stałego wzrostu wartości spółki, zgodnie z oczekiwaniami akcjonariuszy,
- prowadzenie ostrożnej polityki zarządzania ryzykiem,
- pozyskanie opinii najlepszego pracodawcy w polskim sektorze finansowym.

Sukcesy i doświadczenia zdobyte przez Bank w 2012 roku, jak również w ciągu ostatnich trzech lat wdrażania strategii „LIDER”, potwierdzają skuteczność realizacji powyższych założeń. PKO Bank Polski SA systematycznie i konsekwentnie ugruntowuje pozycję lidera rynku bankowego nie tylko w Polsce, ale również w Europie Środkowo-Wschodniej. Kontynuację przyjętych kierunków rozwoju i wzrostu Banku, z uwzględnieniem aktualnych priorytetów i uwarunkowań makroekonomicznych, będzie opracowanie nowej strategii na lata 2013-2015 w I kwartale 2013 roku.

Głównymi celami Banku realizowanymi w 2012 roku były m.in.:

- utrzymanie stabilnego wzrostu w zakresie rentowności, efektywności, jak również bazy kapitałowej,
- dokonanie rozpoznania potrzeb klientów i związanych z tym zmian segmentacyjnych i ofertowych w zakresie dostosowania modelu obsługi do potrzeb poszczególnych segmentów rynku,
- rozwój i optymalizacja sieci oddziałów, przy jednoczesnym zwiększeniu roli kanałów zdalnych, „call-center”, urzędzeń samoobsługowych i zdalnego dostępu do rachunków,
- centralizacja i optymalizacja procesów, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji wsparcia,
- budowanie aktywnych relacji z klientami w oparciu o CRM,
- rozwój platform transakcyjnych i alternatywnych form finansowania.

Jednym z głównych, strategicznych priorytetów Banku jest również sukcesywna poprawa jakości obsługi klientów. Bank realizując zmiany systemowe, jednocześnie stara się o poprawę poziomu satysfakcji klientów, w oparciu o działania związane m.in. z przebudową i dostosowaniem systemów transakcyjnych, zapewniających szybszą, kompleksową i bardziej ergonomiczną obsługę, zarówno w oddziale, jak również urządzeniach samoobsługowych i kanale internetowym. W celu efektywnej realizacji działań biznesowych i proklientowskich, realizowane są prace zmierzające do optymalizacji oferty produktowej, dostosowującej usługi Banku do potrzeb i oczekiwań klientów. Realizowane są ponadto istotne zmiany jakościowe dotyczące standardów obsługi klientów, związane zarówno z rozwojem i modernizacją placówek Banku, jak również ich wyposażeniem i wizualizacją.

Jednym z kierunków rozwoju PKO Banku Polskiego SA jest budowa silnej grupy finansowej. Spółki zależne od Banku stanowiąc centra produktowe uzupełniają podstawową ofertę usług finansowych Banku. Poszczególne spółki świadczą specjalistyczne usługi w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, bankowości internetowej oraz obsługi i rozliczeń transakcji kartowych. W skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wchodzi także KREDOBANK SA, prowadzący działalność bankową na Ukrainie oraz spółka windykacyjna i faktoringowa na Ukrainie.

⁵ Dane finansowe spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA są prezentowane zgodnie ze sprawozdaniami finansowymi Spółek sporządzonymi według MSR/MSSF.

Strategia Grupy zakładała koncentrację na podstawowej działalności bankowej uzupełnianej ofertą komplementarnych produktów i usług finansowych. Celem Grupy było uproszczenie i optymalizacja struktury Grupy, zwiększenie efektywności oraz osiągnięcie pełnej spójności stosowanego modelu operacyjnego. Kluczowe inicjatywy strategiczne w tym zakresie obejmowały:

- integrację spółek Grupy, w tym przede wszystkim „fabryk produktowych” z Bankiem, poprzez m.in. centralizację funkcji wsparcia lub pełne przeniesienie działalności spółek do Banku,
- sprzedaż aktywów nie związanych z podstawową działalnością Grupy,
- wdrożenie nowej strategii rozwoju dla spółki KREDOBANK SA ukierunkowanej na obsługę klientów detalicznych oraz MSP prowadzących działalność w dużej mierze w zachodniej części Ukrainy,
- umocnienie pozycji rynkowej Grupy w wybranych segmentach rynku, w tym poprzez akwizycje spółek,
- zwiększenie efektywności zarządzania nieruchomościami.

W 2012 roku PKO Bank Polski SA kontynuował działania związane z uproszczeniem struktury Grupy Kapitałowej i optymalizacją kosztów działania (w tym przejął działalność spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. oraz prowadził analizy związane ze sprzedażą w ramach Grupy Kapitałowej Banku lub poza nią, wybranych aktywów Banku).

W 2012 roku Bank prowadził prace związane z wypracowaniem i utworzeniem modelu aliansu strategicznego w obszarze płatności realizowanych przez Bank oraz spółkę zależną Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych „eService” SA. Ww. projekt uwzględnia możliwość sprzedaży przez Bank pakietu kontrolnego akcji ww. Spółki. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie podjęto wiążących decyzji oraz nie ustalono ostatecznej struktury transakcji.

W 2012 roku Bank złożył Poczcie Polskiej SA propozycję zawarcia długoterminowego aliansu strategicznego w obszarze sprzedaży usług finansowych. Elementem proponowanej współpracy jest zwiększenie udziałów Banku w akcjonariacie Banku Pocztowego SA oraz realizacja istniejących synergii kosztowych i przychodowych pomiędzy PKO Bankiem Polskim SA, Poczta Polska SA i Bankiem Pocztowym SA.

Działania związane z realizacją kluczowych inicjatyw strategicznych ukierunkowanych na wzmocnienie efektywności działania Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA będą kontynuowane w 2013 roku w zakresie określonym przez nową Strategię Banku.

5.2 Realizacja Strategii „Lider” na lata 2010-2012

W okresie realizacji Strategii „Lider” Bank z sukcesem wprowadzał swoją wizję, sukcesywnie podnosząc jakość świadczonych usług, osiągając rekordowe wyniki finansowe oraz wdrażając najwyższe rynkowe standardy nowoczesnej i sprawnej organizacji.

W wymiarze biznesowym zrealizowane cele strategiczne Banku oparte były na trzech głównych filarach, którymi są: bankowość detaliczna, bankowość korporacyjna i bankowość inwestycyjna. Wdrożenie strategicznych celów biznesowych ukierunkowane było na realizację potrzeb klientów Banku, zarówno indywidualnych jak również instytucjonalnych, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb poszczególnych segmentów rynku.

Głównymi efektami realizacji Strategii „Lider” w segmencie detalicznym były m.in.:

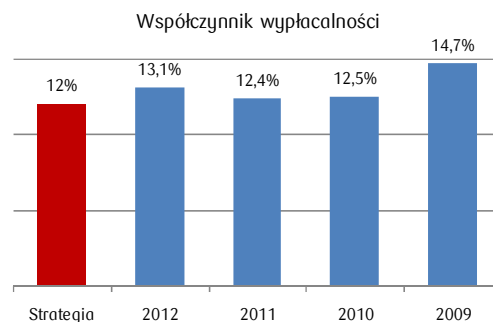
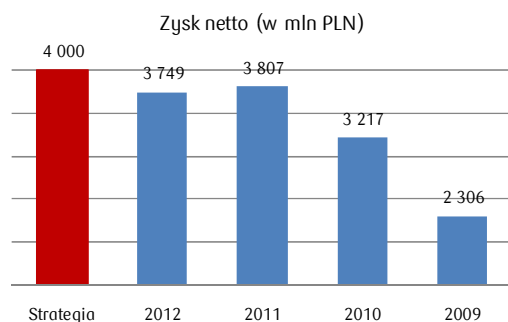
- modernizacja logo i wizerunku Banku – której realizacja oparta była na kampanii promocyjnej połączonej z szeroko zakrojoną kampanią medialną i reklamową, bardzo przychylnie przyjętą i dobrze ocenioną przez większość badanych klientów Banku (badania TNS),
- wprowadzenie nowej oferty ROR – będącej istotnym elementem rewitalizacji wizerunku Banku i zmian zarówno ofertowych, jak również organizacyjnych i systemowych,
- rewitalizacja i start nowego programu Szkolna Kasa Oszczędności (SKO) – unikalnej oferty elektronicznego konta dla ucznia połączonego z pierwszym w Polsce serwisem bankowości internetowej dla dzieci,
- wdrożenie nowego modelu obsługi klientów bankowości prywatnej i bankowości osobistej – poprzez aktywne działania w celu optymalizacji modelu obsługi i dedykowanej oferty produktowej dla klientów tych segmentów,
- wdrożenie nowej typologii oddziałów Banku, w celu pełniejszego dopasowania do potrzeb klientów na poszczególnych mikrorynkach,
- rozwój oferty Banku w kanałach zdalnych – polegający m.in. na: uzupełnieniu luk funkcjonalnych dla kanału elektronicznego Inteligo oraz iPKO, rozwoju mobilnego kanału dostępu i sposobu autoryzacji operacji przy wykorzystaniu telefonu komórkowego, migracji kart płatniczych do standardu EMV.

Głównymi efektami realizacji Strategii „Lider” w segmencie korporacyjnym i inwestycyjnym były m.in.:

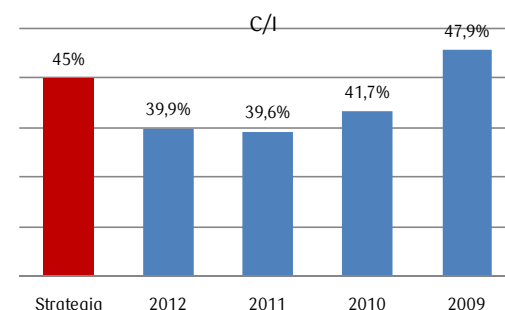
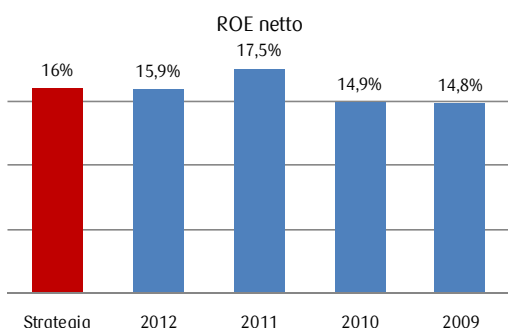
- centralizacja i standaryzacja obsługi klientów strategicznych Banku,
- optymalizacja procesu kredytowego – polegająca m.in. na reorganizacji procesu kredytowego i standaryzacji dokumentacji kredytowej,
- rozbudowa systemu bankowości elektronicznej iPKO biznes – obejmująca integrację *front-end’ów* produktowych (*trade finance*, platforma skarbową i inne) i współpracę z ZUS,
- budowa platformy CRM – zmierzająca do budowy pozycji Banku jako jednego z wiodących banków w zakresie platform transakcyjnych,
- centralizacja operacji korporacyjnych – obejmująca centralizację procesów manualnych i czynności wsparcia,
- rozwój oferty produktów skarbowych – obejmujący wdrożenie Internetowej Platformy Transakcyjnej iPKO dealer,
- optymalizacja i poszerzenie oferty produktowej Domu Maklerskiego – obejmująca wdrożenie nowoczesnego modelu udzielania kredytów, poprawę standardu obsługi klientów, oferowanie w oddziałach Banku wybranych usług DM, rozwój kanałów dystrybucji elektronicznej usług maklerskich, uruchomienie profesjonalnego *Call Center*, dedykowanego dla potrzeb DM.

Wyniki finansowe

W ostatnich trzech latach – okresie realizacji Strategii „Lider” – aktywa i kredyty Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wzrosły o ok. 24%, depozyty ok. 17%, a zysk netto o ponad 63%. Jednocześnie, Bank utrzymywał bardzo bezpieczne wskaźniki adekwatności kapitałowej i płynności oraz jako jedna z najsilniejszych europejskich instytucji finansowych przeszedł testy stabilności finansowej. Na koniec 2012 roku poziom współczynnika wypłacalności Grupy Kapitałowej był wyższy niż zakładano w Strategii i wyniósł 13,07%.

Najważniejszym efektem realizacji celów strategicznych Grupy Kapitałowej Banku, szczególnie z punktu widzenia jego inwestorów, jest obok pozycji rynkowej, wysokie tempo wzrostu zysku netto. Pozytywny wpływ na zysk miały m.in. niższe tempo wzrostu kosztów administracyjnych oraz dalsza poprawa efektywności działania mierzona wskaźnikiem C/I. Grupa Kapitałowa Banku realizowała cele finansowe strategii, osiągając m.in. wysoki zwrot z kapitałów oraz wskaźnik koszty/dochody na poziomie ok. 40% (zakładane poniżej 45%).

5.3 Udziały rynkowe PKO Banku Polskiego SA

W 2012 roku Bank utrzymał wiodącą pozycję pod względem udziału w rynku depozytów, który wyniósł 16,8%. Jednocześnie spadek udziału rynkowego w zakresie depozytów jest związany z dywersyfikacją źródeł finansowania. W zakresie kredytów nastąpiła stabilizacja udziałów rynkowych na poziomie 16,1%, przy wzroście udziałów w zakresie podmiotów instytucjonalnych (+0,1 p.p.).

Tabela 17. Udziały rynkowe PKO Banku Polskiego SA (w %)*

	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty dla:	16,1	16,2	17,2
osób prywatnych, w tym:	19,0	19,2	20,0
mieszkańców	20,0	19,9	20,9
złotowe	28,6	30,6	33,1
walutowe	12,9	13,2	13,7
konsumpcyjne i pozostałe	16,6	17,6	18,2
podmiotów instytucjonalnych	13,2	13,1	14,1
Depozyty dla:	16,8	17,8	17,9
osób prywatnych	21,8	22,3	23,2
podmiotów instytucjonalnych	10,2	12,1	11,7

* Dane wg systemu sprawozdawczości dla NBP - WEBIS.

5.4 Działalność PKO Banku Polskiego SA – podmiotu dominującego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA⁶

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku relacja sumy bilansowej PKO Banku Polskiego SA do sumy bilansowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wynosiła 98,7%, a udział wyniku finansowego netto PKO Banku Polskiego SA za 2012 rok w skonsolidowanym wyniku Grupy

⁶ W niniejszym podrozdziale prezentowane są dane zarządcze Banku; ewentualne różnice w sumach, udziałach i dynamikach wynikają z zaokrągleń.

Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wyniósł 95,8%. PKO Bank Polski SA, jako podmiot dominujący, wywiera najistotniejszy wpływ na bilans oraz rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Zaprezentowane w rozdziale 3 skonsolidowane wyniki finansowe odzwierciedlają również wyniki finansowe PKO Banku Polskiego SA.

PKO Bank Polski SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym, obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. PKO Bank Polski SA może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

5.4.1 Segment detaliczny

W 2012 roku, działania przeprowadzone przez Bank w segmencie detalicznym skoncentrowane były na podnoszeniu atrakcyjności i konkurencyjności oferowanych produktów przy elastycznym reagowaniu na zmieniające się warunki rynkowe.

W obszarze segmentu detalicznego PKO Bank Polski SA koncentrował się na zapewnieniu kompleksowej oferty usług bankowych, zaspokajających zarówno potrzeby kredytowe jak i depozytowo-rozliczeniowe. Podejmowane były również działania zmierzające do podniesienia jakości obsługi, m.in. poprzez ulepszenie standardu obsługi klientów oraz zwiększenie kwalifikacji pracowników (szkolenia produktowe).

Oferta kredytowa w segmencie detalicznym

PKO Bank Polski SA systematycznie wprowadzał na rynek nową ofertę produktową w segmencie detalicznym oraz intensyfikował współpracę z przedsiębiorcami, wspierając wzrost gospodarczy. Bank kontynuował także projekty mające na celu istotną poprawę jakości obsługi klienta, które obejmowały usprawnianie procesów sprzedażowych i podnoszenie standardów obsługi, przy wykorzystaniu przeprowadzanych cyklicznie wyników badań satysfakcji klientów.

Struktura kredytów segmentu detalicznego
na 31.12.2012

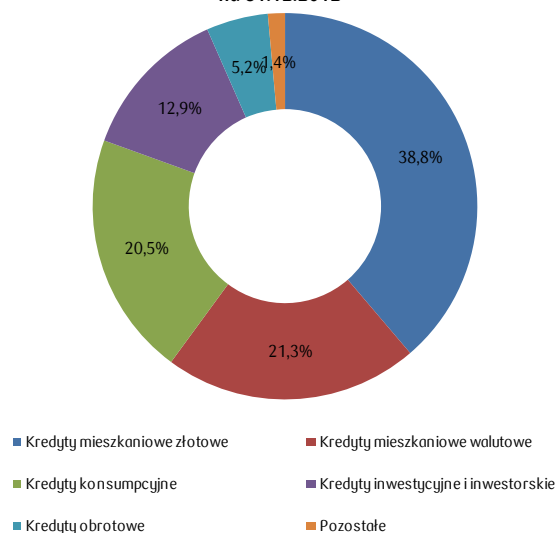

Tabela 18. Stany kredytów w segmencie detalicznym (w mln PLN)

	31.12.2012**	31.12.2011*	Zmiana 2012/2011	Zmiana (w mln PLN)
Kredyty i pożyczki udzielone brutto, w tym:				
bankowości detalicznej i prywatnej	21 849	24 248	-9,9%	(2 400)
małych i średnich przedsiębiorstw	14 309	15 525	-7,8%	(1 216)
bankowości hipotecznej	63 961	63 155	1,3%	806
ryнку mieszkaniowego (w tym wspierane przez budżet państwa)	6 621	7 973	-17,0%	(1 352)
Razem	106 739	110 901	-3,8%	(4 162)

* Zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów biznesowych wynika ze zmiany sposobu prezentacji; obecnie prezentowane wolumeny obejmują także odsetki bilansowe. Dodatkowo, pożyczka hipoteczna została zaprezentowana w kredytach i pożyczkach bankowości detalicznej i prywatnej (poprzednio ujmowana w kredytach bankowości hipotecznej).

** W efekcie przeprowadzonej w 2012 roku resegmentacji klientów małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów rynku mieszkaniowego do segmentu korporacyjnego wolumeny kredytowe przedmiotowych segmentów spadły odpowiednio o 1 177 153 tys. PLN i 1 756 693 tys. PLN w stosunku do końca 2011 roku.

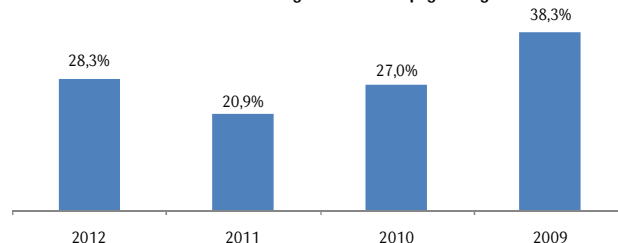
Kredyty mieszkaniowe

W 2012 roku Bank utrzymał swoją mocną pozycję na rynku kredytów mieszkaniowych, co potwierdza wysoki 20% udział w rynku tych kredytów. Z danych Związku Banków Polskich wynika, że na koniec 2012 roku PKO Bank Polski SA – sprzedając wyłącznie kredyty w polskiej walucie – zajmował pierwszą pozycję na rynku posiadając 28,3% udział w sprzedaży kredytów mieszkaniowych dla osób prywatnych. Kredyt hipoteczny PKO Banku Polskiego SA został nagrodzony Złotym Bankierem 2011, zdobywając największą ilość pozytywnych opinii internautów w kategorii „najlepszy kredyt hipoteczny”.

W marcu 2012 roku Bank zorganizował akcję „Drzwi otwarte do Twojego własnego mieszkania”, dzięki której klienci mogli skorzystać ze specjalnej oferty kredytu hipotecznego. W 2012 roku Bank, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, wprowadził kilka ofert promocyjnych.

Klienci mogli uzyskać kredyt hipoteczny z niższą marżą w całym okresie kredytowania, niezależnie od kwoty kredytu i wysokości wkładu własnego. Dla klientów, którzy posiadają ROR i kartę kredytową w PKO Banku Polskim SA oraz przystąpią do ubezpieczenia na wypadek utraty pracy i hospitalizacji, Bank oferował opcję uzyskania kredytu bez prowizji. W 2012 roku Bank odnotował wysoki wolumen sprzedaży kredytów w ramach programu „Rodzina na Swoim”, co było związane ze zmianami regulacyjnymi wprowadzanymi w przedmiotowym programie, jak również z oferowanymi przez Bank promocyjnymi warunkami preferencyjnego kredytu mieszkaniowego. Do września 2012 roku opracowano również szereg zmian dotyczących procedur produktowych, w ramach których dla kredytu mieszkaniowego Własny Kąt hipoteczny bez ubezpieczenia wkładu własnego obniżono maksymalny poziom LTV, w przypadku spełnienia dodatkowych warunków dotyczących zabezpieczenia na finansowanej nieruchomości.

Udział Banku w nowej sprzedaży kredytów mieszkaniowych dla osób prywatnych*

*Źródło: ZBP

Kredyty konsumpcyjne

W 2012 roku, PKO Bank Polski SA, podobnie jak cały sektor bankowy, odnotował spadek wolumenu kredytów konsumpcyjnych. W ramach inicjatyw wspierających sprzedaż tej grupy kredytów, PKO Bank Polski SA przeprowadzał działania promocyjne, dotyczące w szczególności Pożyczki gotówkowej i kredytu Aurum/Platinum. Działania te miały na celu przede wszystkim zaoferowanie klientom, przy minimum formalności, korzystnych warunków kredytowych związanych z brakiem prowizji za udzielenie kredytu czy też niższym oprocentowaniem. Dla Pożyczki gotówkowej wzrosła również do 150 tys. PLN maksymalna dostępna kwota kredytu, natomiast w ramach kredytu Aurum/Platinum w 2012 roku obowiązywały promocyjne warunki cenowe dla klientów wykonujących wybrane zawody m.in.: lekarza, architekta, prawnika, wykładowcy wyższych uczelni i farmaceuty.

Kredyty małych i średnich przedsiębiorstw

W ramach oferty kredytowej małych i średnich przedsiębiorstw został poszerzony zakres udzielania kredytów z linii Banku Rozwoju Rady Europy (CEB), obok dotychczasowego kredytu inwestycyjnego, o kredyty obrotowe nieodnawialne w PLN. Dzięki udostępnieniu udzielania kredytów obrotowych w ramach linii CEB klienci mieli możliwość skorzystania z preferencyjnych warunków w zakresie poziomu marży kredytowej, która uległa obniżeniu o 0,5 p.p. w stosunku do standardowej stawki. Dodatkowo, w listopadzie 2012 roku do oferty dla małych i średnich przedsiębiorstw wprowadzono produkt limit kredytowy wielocelowy – innowacyjny kredyt ułatwiający długoterminowe planowanie finansowe, w ramach którego klient ustanawia tylko jedno zabezpieczenie dla wszystkich produktów udzielanych w ramach limitu. Bank zwiększył również liczbę walut, w których mogą być otwierane rachunki pomocnicze. Wprowadzane rozwiązanie jest skierowane do klientów prowadzących działalność importowo-eksportową, umożliwiającą dokonywanie operacji i rozliczeń klientów Banku z zagranicznymi partnerami.

We wrześniu 2012 roku dokonano nowelizacji zasad dotyczących finansowania klientów rynku mieszkaniowego. Nowelizacja uwzględniła aktualne i przewidywane kierunki zmian na rynku i elastycznie dostosowuje do tego politykę kredytową Banku w zakresie współpracy z deweloperami mieszkaniowymi.

Oferta depozytowa w segmencie detalicznym

W 2012 roku PKO Bank Polski SA kontynuował działania związane z uatrakcyjnianiem oferty depozytowej dla klientów, zarówno w zakresie stałej oferty depozytowej, jak również wprowadzając nowe produkty dla klientów. Jednocześnie PKO Bank Polski SA prowadził działania zmierzające do dywersyfikacji źródeł finansowania działalności.

Tabela 19. Stany depozytów w segmencie detalicznym (w mln PLN)

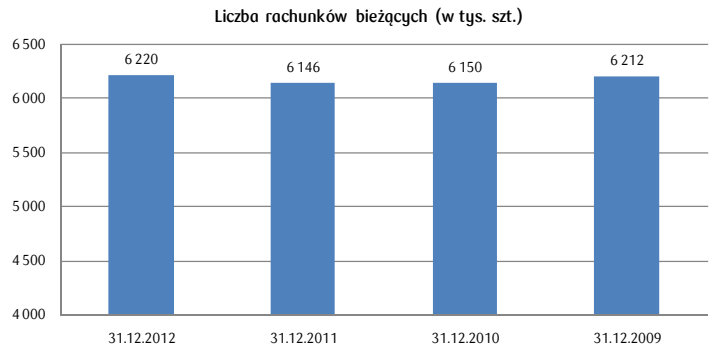
	31.12.2012**	31.12.2011*	Zmiana 2012/2011	Zmiana (w mln PLN)
Depozyty klientowskie, w tym:				
bankowości detalicznej i prywatnej	105 799	99 958	5,8%	5 842
małych i średnich przedsiębiorstw	8 766	8 905	-1,6%	(139)
klientów rynku mieszkaniowego	4 646	5 417	-14,2%	(771)
Razem	119 212	114 280	4,3%	4 932

* Zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów biznesowych wynika ze zmiany sposobu prezentacji.

** W efekcie przeprowadzonej w 2012 roku resegmentacji klientów małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów rynku mieszkaniowego do segmentu korporacyjnego wolumeny depozytowe przedmiotowych segmentów spadły odpowiednio o 22 233 tys. PLN i 313 960 tys. PLN w stosunku do końca 2011 roku.

Rachunki bieżące

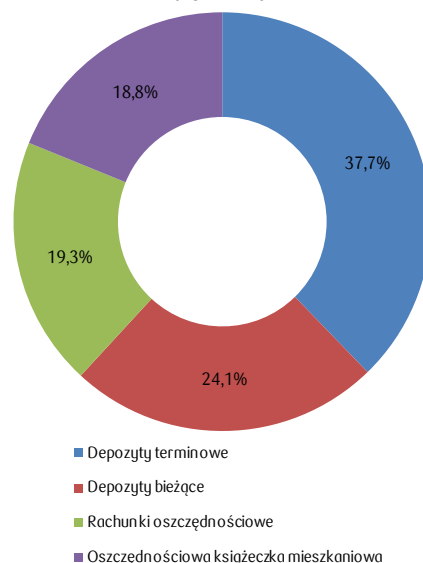
PKO Bank Polski SA pozostaje liderem na rynku pod względem liczby prowadzonych rachunków bieżących, która na koniec 2012 roku wynosiła 6,2 mln sztuk. Wzrost liczby rachunków był pochodną wprowadzonej w 2011 roku Nowej Oferty ROR, obejmującej zróżnicowane pod względem preferencji klientów produkty: SUPERKONTO Oszczędne, PKO Konto za Zero, PKO Konto dla Młodych, PKO Konto Pogodne, PKO Konto Pierwsze. W 2012 roku Bank uruchomił kurierski proces otwierania rachunków oraz zaoferował klientom możliwość wykonywania przekazów pieniężnych za pośrednictwem Western Union.

Lokaty terminowe i produkty strukturyzowane

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość depozytów rynku detalicznego wynosiła 119,2 mld PLN, z czego dominujący udział miały depozyty bankowości detalicznej i prywatnej. Klienci segmentu detalicznego lokują środki przede wszystkim w depozytach terminowych. Ich udział w depozytach segmentu wyniósł na koniec 2012 roku 37,7%. W 2012 roku Bank oferował klientom lokowanie środków m.in. na lokatach: o progresywnym oprocentowaniu (Progresja 9M, lokata parzysta i nieparzysta) i lokatach strukturyzowanych (opartych na cenie ropy naftowej, cenie palladu, kursie USD/PLN). Oferta obejmowała produkty dopasowane do zróżnicowanych preferencji klientów i umożliwiała lokowanie środków na różne terminy. Elementem standardowej oferty Banku dedykowanej klientom indywidualnym są instrumenty strukturyzowane sprzedawane w formie depozytów strukturyzowanych lub Bankowych Papierów Wartościowych Strukturyzowanych. Systematycznie rośnie wartość sprzedaży tego typu produktów, na atrakcyjności zyskują także wbudowane aktywa bazowe. W 2012 roku liczba zawartych umów sprzedaży produktów strukturyzowanych była wyższa w porównaniu z rokiem 2011 o 3%, a wolumen sprzedaży o ponad 15%. Produkty wygasające w 2012 roku charakteryzowały się wysoką rentownością, z 12 serii lokat aż 11 pozwoliło zrealizować dodatkowy kupon, z czego w większości (8) był to kupon maksymalny.

Struktura depozytów segmentu detalicznego
na 31.12.2012

Rachunki oszczędnościowe

Istotny udział w strukturze depozytów mają także rachunki oszczędnościowe – na koniec roku ich udział w strukturze depozytów wyniósł 19,3%. Zainteresowanie tą formą lokowania środków wynika z możliwości łączenia atrakcyjnego oprocentowania (uzależnionego od poziomu lokowanych środków) z możliwością elastycznego zarządzania środkami. W 2012 roku Bank posiadał w ofercie rachunki oszczędnościowe w polskiej walucie i w walutach obcych.

Oszczędnościowe książeczki mieszkaniowe

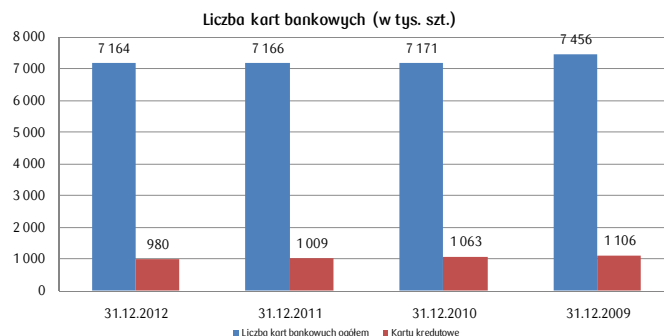
W 2012 roku Bank kontynuował propagowanie idei systematycznego oszczędzania i w tym celu oferował klientom oszczędnościowe książeczki mieszkaniowe, dostosowując ich parametry do aktualnych oczekiwań klientów. W 2012 roku w ofercie Banku znalazły się oszczędnościowe książeczki mieszkaniowe oparte na stałej i zmiennej stopie procentowej.

Oferta SKO

W 2012 roku Bank realizował projekt "Wdrożenie nowej oferty SKO", mający na celu rewitalizację programu SKO poprzez wypracowanie nowego modelu obsługi młodych klientów. W efekcie, w ramach realizacji projektu zaoferowano szkołom 5 nowych pakietów SKO zróżnicowanych, w zależności od preferencji: SKO Konto dla Szkoły, SKO Konto dla Ucznia, SKO Konto dla Rady Rodziców, SKO Konto Plan Szkoły oraz SKO Konto Plan Rady Rodziców. Celem projektu jest edukacja młodego pokolenia w zarządzaniu finansami oraz promocja obrotu bezgotówkowego. Na koniec 2012 roku konta internetowe SKO (SKO Konto dla Ucznia) miało ok. 85 tys. uczniów.

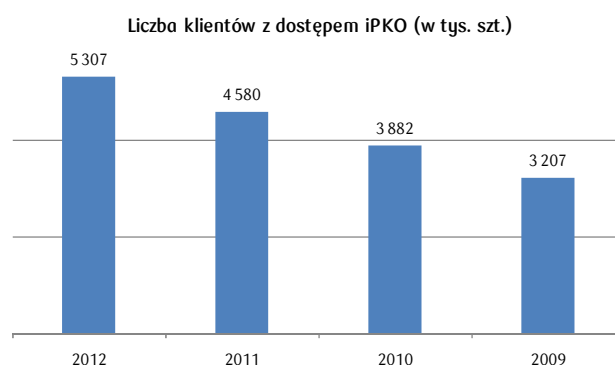
Karty bankowe

W 2012 roku rozpoczęto wydawanie kart kredytowych ze znakiem akceptacji Visa w technologii EMV i funkcją płatności zbliżeniowych. W 2012 roku liczba kart bankowych wyniosła 7,2 mln szt.

Serwis transakcyjny iPKO

W 2012 roku w ramach podnoszenia atrakcyjności serwisu transakcyjnego iPKO, Bank wprowadził zmiany w ofercie produktowej, jak również wprowadził nowe i zmodyfikował już istniejące funkcjonalności. Jedną z istotnych zmian było wdrożenie funkcjonalności ułatwiających użytkownikom serwisu analizę szczegółów dotyczących posiadanych produktów (m.in. dokonanych transakcji, parametrów cenowych). Istotne zmiany w iPKO wprowadzone w 2012 roku ułatwiły także inwestowanie za pośrednictwem serwisu – DM PKO BP udostępnił platformę transakcyjną „supermakler mobile” umożliwiającą zarządzanie rachunkiem inwestycyjnym z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Została także wdrożona możliwość przejścia do aplikacji iPKO Dealer, gdzie klient ma możliwość wykonywania transakcji natychmiastowej wymiany walut.

5.4.2 Segment korporacyjny

W 2012 roku PKO Bank Polski SA, podobnie jak w latach ubiegłych, rozwijał wizerunek partnera polskiej przedsiębiorczości. Finansowanie zarówno bieżącej działalności firm (poprzez kredyty obrotowe), jak i ich przyszłych przedsięwzięć (poprzez kredyty inwestycyjne), a także pomoc w realizacji projektów samorządowych, stanowiły główne priorytety segmentu korporacyjnego Banku.

Bank systematycznie analizował oczekiwania rynku i dostosowywał swoją bieżącą ofertę produktów i usług, tak aby sprostać rosnącej presji konkurencyjnej i zaspokoić potrzeby kredytowe i pozakredytowe klientów korporacyjnych. Pomimo niestabilnej sytuacji gospodarczej w strefie euro i utrzymujących się niekorzystnych uwarunkowań w jakich funkcjonują przedsiębiorcy, Bank wychodził naprzeciw oczekiwaniom klientów. Segment korporacyjny PKO Banku Polskiego SA z powodzeniem realizował projekt wyspecjalizowanej obsługi klientów strategicznych, zapewniając im wysoką jakość usług i fachowe doradztwo. Jednocześnie, Bank wspierał rozwój jednostek samorządowych i budżetowych, utrzymując wiodącą pozycję w tym segmencie rynku. PKO Bank Polski SA opiera rozwój biznesu na budowaniu długoletnich relacji z klientami segmentu korporacyjnego, poprzez wysoką jakość usług i kompetencje sieci sprzedaży. Dostosowując organizację sieci sprzedaży oraz jej model funkcjonowania do istniejących warunków rynkowych, Bank usprawnił współpracę ze wszystkimi grupami klientów korporacyjnych. Zmiany przyczyniły się do utrzymania wysokiego poziomu satysfakcji ze świadczonych przez Bank usług, o czym świadczy m.in. wzrost liczby obsługiwanych klientów.

Działalność kredytowa

W 2012 roku wolumen kredytów udzielonych klientom korporacyjnym przez PKO Bank Polski SA wzrósł o 22,1%, a łączne finansowanie klientów korporacyjnych, z uwzględnieniem wyemitowanych obligacji, wzrosło o 15,2%.

Efektom wypracowania przez Bank wyższej dynamiki wzrostu wolumenu kredytowego w porównaniu do tempa wzrostu całego rynku było zwiększenie udziałów PKO Banku Polskiego SA w rynku kredytów dla podmiotów instytucjonalnych. Udało się to osiągnąć dzięki aktywnym działaniom Banku w zakresie stałego doskonalenia i dostosowywania oferty produktowej do rosnących wymagań klientów.

Tabela 20. Finansowanie klientów segmentu korporacyjnego (w mln PLN)

	31.12.2012**	31.12.2011*	Zmiana 2012/2011	Zmiana (w mln PLN)
Kredyty korporacyjne brutto***	41 351	33 853	22,1%	7 498
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	4 252	5 740	-25,9%	(1 488)
Łączne finansowanie	45 603	39 594	15,2%	6 010

* Zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów kredytów wynika ze zmiany sposobu prezentacji; obecnie prezentowane kredyty obejmują także odsetki bilansowe.

** W efekcie przeprowadzonej w 2012 roku resegmentacji klientów małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów rynku mieszkaniowego do segmentu korporacyjnego wolumeny kredytowe tego segmentu wzrosły odpowiednio o 1 177 153 tys. PLN i 1 756 693 tys. PLN w stosunku do końca 2011 roku.

*** Ze względu na zmianę intencji, co do utrzymywania wybranego portfela nieskarbowych papierów wartościowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu do kategorii dostępne do sprzedaży, w 2012 roku Bank dokonał przekwalifikowania do kategorii kredyty i pożyczki udzielone klientom i uwzględnił je w wolumenie kredytów segmentu korporacyjnego. Wartość bilansowa brutto przekwalifikowanego portfela na dzień 31.12.2012 wyniosła 2 078,1 mln PLN.

W ramach największych transakcji kredytowych dokonanych w 2012 roku Bank udzielił finansowania w formie kredytów inwestycyjnych i obrotowych podmiotom z branży finansowej, chemicznej, gazowej oraz jednostkom sektora finansów publicznych. Jednostkowe wartości największych transakcji wynosiły od 600 do 2 000 mln PLN. Ponadto, Bank udzielił znaczących kredytów (powyżej 200 mln PLN wartości jednostkowej) przedsiębiorstwom z branży energetycznej, budowlanej oraz jednostkom samorządu terytorialnego. Dodatkowo, w ramach współpracy z segmentem inwestycyjnym klienci segmentu korporacyjnego mają możliwość pozyskiwania finansowania strukturalnego w formie kredytów konsorcyjnych i emisji nieskarbowych papierów dłużnych.

Działalność depozytowa i bankowość transakcyjna

Poziom wolumenu depozytowego na koniec 2012 roku wyniósł 24,0 mld PLN i był niższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego o 4,7 mld PLN. Jest to wynikiem stosowanej przez Bank polityki płynnościowej oraz pozyskiwania długoterminowego finansowania z rynku hurtowego. W ramach dostosowywania swojej oferty produktowej do bieżących potrzeb rynku, Bank w minionym roku, rozszerzył ofertę o rachunki prowadzone w walutach: juan chiński (CNY), lew bułgarski (BGN), łąt łotewski (LVL) oraz leja rumuńska (RON). Ponadto, Bank wzbogacił usługę Cash Pooling'u odsetkowego o nowe funkcjonalności.

Tabela 21. Depozyty klientów segmentu korporacyjnego (w mln PLN)

	31.12.2012**	31.12.2011*	Zmiana 2012/2011	Zmiana (w mln PLN)
Depozyty korporacyjne	23 968	28 653	-16,4%	(4 685)

* Zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów biznesowych wynika ze zmiany sposobu prezentacji.

** W efekcie przeprowadzonej w 2012 roku resegmentacji klientów małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów rynku mieszkaniowego do segmentu korporacyjnego wolumeny depozytowe tego segmentu wzrosły odpowiednio o 22 233 tys. PLN i 313 960 tys. PLN w stosunku do końca 2011 roku.

PKO Bank Polski SA dąży do poprawy jakości świadczonych usług w zakresie bankowości transakcyjnej. W 2012 roku dokonano kompleksowej zmiany taryfy, dostosowując poziom opłat do jakości usług w zakresie systemu bankowości elektronicznej.

Wiodącym produktem segmentu bankowości korporacyjnej PKO Banku Polskiego SA jest system bankowości elektronicznej iPKO Biznes. W 2012 roku rozszerzona została oferta dedykowana klientom korporacyjnym o nowe narzędzia uwierzytelniające. Wprowadzono również możliwość automatycznego przewalutowania operacji dokonywanych w drodze przelewów, jak również umożliwiono tworzenie własnych grup kontrahentów przez użytkowników, ułatwiające prowadzenie rozliczeń. W ramach platformy iPKO Biznes, klientom korporacyjnym umożliwiono między innymi dostęp do nowego modułu kartowego, który pozwala na bieżące śledzenie transakcji dokonywanych kartami. Jednocześnie w 2012 roku Bank wprowadził dla kart kredytowych typu Business zabezpieczenie w standardzie EMV.

W 2012 roku PKO Bank Polski SA wprowadził nowe produkty dla klientów korporacyjnych, którzy prowadzą działalność o profilu deweloperskim, tj. zamknięty oraz otwarty mieszkaniowy rachunek powierniczy, służący gromadzeniu środków pieniężnych wpłacanych przez nabywcę nieruchomości. Środki z tych rachunków są przelewane w części lub całości (na określonych warunkach) na rzecz podmiotów realizujących inwestycje budowlane, będących klientami korporacyjnymi Banku.

Na przestrzeni minionego roku Bank wygrał dwa przetargi na obsługę rozliczeń dla ZUS oraz dla jednej z najprężniej rozwijających się aglomeracji w Polsce. Realizacja przedmiotowych projektów przyczyniła się do wprowadzenia szeregu usprawnień systemowych, oraz potwierdziła, iż Bank jako instytucja rynku finansowego jest w stanie szybko i elastycznie reagować na zróżnicowane potrzeby swoich klientów, dostarczając produkty najwyższej jakości.

5.4.3 Segment inwestycyjny

W ramach działalności segmentu inwestycyjnego Bank prowadzi operacje na rynku pieniężnym i kapitałowym, zarządza ryzykiem finansowym, prowadzi działalność handlową na międzybankowym rynku stopy procentowej i walutowym. Ważną część działalności w tym segmencie stanowią transakcje realizowane z klientami indywidualnymi i instytucjonalnymi, w tym transakcje związane z finansowaniem dużych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz usługi bankowości transakcyjnej.

Dobrze rozwijającym się sektorem działalności segmentu jest współpraca z klientami instytucji finansowych, takimi jak towarzystwa funduszy inwestycyjnych, towarzystwa emerytalne i ubezpieczeniowe. W ramach działalności segmentu inwestycyjnego prowadzony jest nadzór właścicielski nad spółkami Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, które uzupełniają podstawową ofertę usług finansowych Banku.

Segment inwestycyjny realizuje także działania, których celem jest dywersyfikacja źródeł finansowania działalności Banku, w tym pozyskuje środki na rynku polskim oraz na rynkach międzynarodowych, m.in. poprzez emisję obligacji oraz pozyskanie finansowania od monetarnych i niemonetarnych instytucji finansowych (szczegółowe informacje w punkcie 5.7).

Rynek międzybankowy

Bank jest *Dealerem* Skarbowych Papierów Wartościowych i *Dealerem* Rynku Pieniężnego, pełni funkcję *market maker'a* na krajowym rynku stopy procentowej i walutowym. Efektem wysokiej aktywności Banku na rynku międzybankowym było zajęcie drugiego miejsca w konkursie na wybór *Dealera* Skarbowych Papierów Wartościowych na rok 2013 i drugiego miejsca w rankingu *Dealera* Rynku Pieniężnego na rok 2013.

Bank aktywnie zarządzał ryzykiem finansowym (płynności, stopy procentowej oraz walutowym). Nadwyżki środków złotych nie zagospodarowane w działalności kredytowej Banku były przede wszystkim inwestowane na rynku Skarbowych Papierów Wartościowych oraz w bony pieniężne NBP.

Bank kontynuował program emisji obligacji własnych na rynku krajowym. W 2012 roku podobnie jak rok wcześniej głównymi nabywcami walorów były instytucje finansowe, a łączna wartość emisji wyniosła 5,8 mld PLN (łączne zadłużenie na dzień 31.12.2012 roku z tytułu wyemitowanych w ramach programu obligacji wynosi 500 mln PLN).

Działalność Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego SA

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA („DM”) jest jednym z czołowych biur maklerskich, zapewniającym swoim klientom szeroki dostęp do produktów i usług rynku kapitałowego. Rok 2012 przyniósł umocnienie pozycji rynkowej DM, co znalazło odzwierciedlenie we wzroście udziału w obrotach na rynku wtórnym akcji do 9,1%. Łączne obroty DM na rynku akcji wyniosły blisko 38 mld PLN i zwiększyły się w porównaniu z rokiem 2011 o 32%. W tym czasie rynek zanotował spadek obrotów o 27%.

Dom Maklerski znajdował się w czołówce biur pod względem liczby spółek, dla których pełnił funkcję animatora rynku *NewConnect* – na koniec 2012 roku były to 53 spółki, a wartość zrealizowanych obrotów przekroczyła 135 mln PLN, co pod tym względem plasuje DM na VII pozycji na rynku z blisko 5% udziałem w obrotach. Równocześnie DM zarządzał 54 umowami o pełnienie funkcji animatora rynku (III pozycja na rynku) i 24 umowami o pełnienie funkcji animatora emitenta (V pozycja na rynku). DM pozostaje ważnym graczem na rynku pierwotnym. W 2012 roku wartość transakcji na rynku IPO (*Initial Public Offering*), w których pośredniczył wyniosła 0,7 mld PLN, co stanowiło 20% rynku ogółem. Wartość transakcji DM na rynku SPO (*Secondary Public Offer*) przekroczyła 1,2 mld PLN.

W 2012 roku Dom Maklerski pełnił funkcję agenta emisji obligacji Skarbu Państwa i oferował klientom obligacje detaliczne zarówno o stałym, jak i o zmiennym oprocentowaniu.

W ramach wykonywanej działalności DM prowadził 175,9 tys. rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych oraz 150 tys. aktywnych rachunków rejestrowych, co plasuje DM na wysokiej IV pozycji wśród 46 uczestników Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych SA pod względem liczby prowadzonych rachunków papierów wartościowych.

Produkty skarbowe i finansowanie strukturalne

Segment inwestycyjny aktywnie uczestniczy w obsłudze klientów korporacyjnych, angażując się w transakcje z obszaru finansowania strukturalnego oraz prowadzi obsługę produktów skarbowych, także dla klientów detalicznych.

Sieć dystrybucji produktów skarbowych PKO Banku Polskiego SA jest zdyspersyfikowana i dostosowana do indywidualnych potrzeb klientów. Transakcje skarbowe mogą być zawierane za pośrednictwem sieci doradców w oddziałach, dedykowanych specjalistów i dealerów, a także za pośrednictwem platformy internetowej (operacje SPOT).

W 2012 roku największą dynamikę sprzedaży uzyskano w obszarze transakcji walutowych SPOT, gdzie liczba operacji wzrosła o około 7%, a wartość obrotów o 21%. W zakresie sprzedaży produktów skarbowych warto odnotować istotny wzrost wykorzystania internetowego kanału sprzedaży. W 2012 roku w porównaniu z rokiem poprzednim liczba zawieranych transakcji wzrosła ponad 2,5-krotnie.

Oferta produktów skarbowych została wzbogacona o walutowe opcje azjatyckie – dopełniając istniejącą paletę produktów walutowych oraz *commodities* (transakcje towarowe) – obecnie Bank oferuje zabezpieczenie ryzyka na 16 rodzajach towarów. Ponadto Bank prowadzi intensywne prace nad poszerzeniem oferty o opcje na stopę procentową.

Oferta PKO Banku Polskiego SA skierowana do klientów instytucjonalnych jest dostosowana do ich indywidualnych potrzeb. Jej standardowym elementem są produkty związane z finansowaniem dużych przedsięwzięć inwestycyjnych w formie kredytów czy emisji nieskarbowych papierów dłużnych. Część finansowania odbywa się w formie konsorcjów bankowych. Bank jest liderem rynku w zakresie organizacji emisji obligacji komunalnych – na koniec listopada udział portfela Banku w portfelu ogółem rynku wynosił blisko 29%, a także posiada znaczącą pozycję pod względem emisji obligacji korporacyjnych – udział portfela Banku wynosił ponad 13%.

W 2012 roku PKO Bank Polski SA zawarł sześć umów kredytów w formie konsorcjum bankowego oraz jeden aneks do uprzednio zawartej umowy kredytu w formie konsorcjum. Łączna wartość zawartych umów wyniosła 2,7 mld PLN, z czego udział Banku to 1,7 mld PLN.

Ponadto, w 2012 roku Bank podpisał 113 umów emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 898,8 mln PLN oraz 13 umów (w tym 3 w formie konsorcjum bankowego) emisji obligacji korporacyjnych oraz 1 aneks do uprzednio zawartej umowy w formie konsorcjum bankowego. Łączna wartość zawartych umów emisji i aneksów wyniosła 14,5 mld PLN, w tym udział Banku 8,0 mld PLN.

Usługi powiernicze

Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych i obsługuje transakcje na rynku krajowym i zagranicznym, a także świadczy usługi powiernicze i pełni funkcję depozytariusza dla funduszy emerytalnych i inwestycyjnych, jest bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz Rejestru Papierów Wartościowych (NBP), jest członkiem Rady Banków Depozytariuszy i Rady ds. Nieskarbowych Papierów Dłużnych przy Związku Banków Polskich.

Działalność akwizycyjna Banku przyniosła efekty w postaci 11% wzrostu wartości przechowywanych aktywów klientów. Na koniec 2012 roku wartość środków zgromadzonych na rachunkach powierniczych klientów wyniosła 55,8 mld PLN wobec 49,4 mld PLN na koniec 2011 roku.

Równocześnie liczba obsługiwanych rachunków papierów wartościowych wyniosła 1,5 tys. sztuk.

5.5 Współpraca międzynarodowa

W dniu 21 grudnia 2012 roku PKO Bank Polski SA zawarł z EBI umowę *Global Loan III* na kwotę 150 mln EUR z możliwością wykorzystania w walutach: EUR, PLN, USD, CHF i GBP. W ramach umowy Bank może skorzystać z transzy dla małych i średnich przedsiębiorstw na 8 lat (z opcją przedłużenia na 12 lat w przypadku spłaty transzy w ratach), oraz z transzy przeznaczonej na finansowanie infrastruktury na 10 lat (z opcją przedłużenia na 15 lat w przypadku spłaty transzy w ratach).

PKO Bank Polski SA w ramach udziału w *The 2020 European Fund for Energy, Climate Change and Infrastructure* zwiększył swoje zaangażowanie kapitałowe w ww. fundusz z 7 100 tys. EUR na koniec 2011 roku do 25 250 tys. EUR na koniec 2012 roku.

PKO Bank Polski SA bierze udział w ww. przedsięwzięciu jako jedyny Bank działający w państwie należącym do nowych członków Unii Europejskiej, który otrzymał status instytucji powołującej fundusz („Core sponsor”). Fundusz *Marguerite* został powołany w 2009 roku na 20 lat i obecnie rozpoczął realizację kilku projektów inwestycyjnych typu *green-field* i *brown-field* w sektorze energetycznym i drogowym w Polsce, Hiszpanii, Francji i Belgii.

KREDOBANK SA (spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA) współpracuje w systemie międzynarodowych rozliczeń z instytucjami finansowymi w 15 krajach świata. Posiada 37 rachunków *nostro* oraz 49 rachunków *loro*.

W 2012 roku Bankowy Fundusz Leasingowy SA (spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA) w ramach środków uzyskanych z kredytów w Banku Rady Europy (CEB) i w Europejskim Banku Inwestycyjnym (EBI) finansował rozwój małych i średnich przedsiębiorstw – wartość uruchomionych środków wyniosła 41 mln EUR.

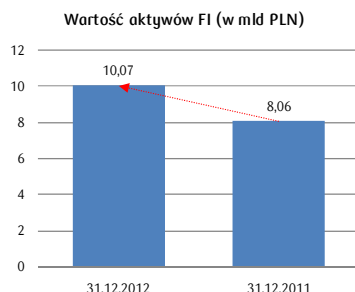
Szerszy opis działalności PKO Banku Polskiego SA – jednostki dominującej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, w tym jego działalności biznesowej oraz wyników finansowych osiągniętych w 2012 roku został zaprezentowany w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PKO Banku Polskiego SA za 2012 rok, stanowiącym integralną część raportu rocznego PKO Banku Polskiego SA.

5.6 Działalność pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA⁷

Grupa Kapitałowa poprzez podmioty zależne świadczy specjalistyczne usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, bankowości internetowej oraz obsługi i rozliczeń transakcji kartowych oraz prowadzi działalność deweloperską, a także poprzez podmioty zależne na Ukrainie prowadzi działalność bankową, windykacyjną i faktoringową.

Charakterystyka wybranych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA:

PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA

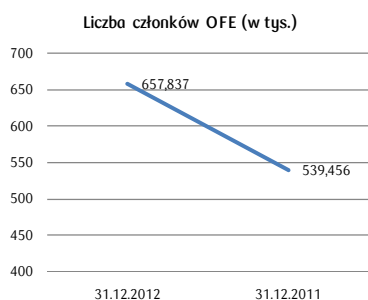
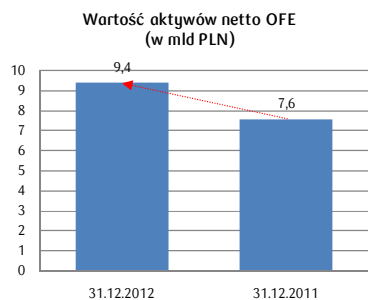

1. W 2012 roku Spółka wypracowała zysk netto w kwocie 23,8 mln PLN (w 2011 roku zysk netto Spółki wyniósł 37,8 mln PLN).
2. Wartość aktywów funduszy zarządzanych przez Spółkę wynosiła na koniec 2012 roku 10,07 mld PLN, co dawało Spółce 6,9% udział w rynku funduszy inwestycyjnych i plasowało Spółkę na 4 miejscu wśród TFI*. W 2012 roku wartość aktywów funduszy zarządzanych przez Spółkę wzrosła o 25%. Wzrost wartości aktywów związany był, przede wszystkim, ze sprzyjającą koniunkturą giełdową oraz dodatnim wynikiem sprzedaży netto.
3. Według stanu na 31 grudnia 2012 roku PKO TFI SA zarządzało 36 funduszami i subfunduszami inwestycyjnymi.

* Źródło: *Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami*

⁷ W przypadku grup kapitałowych prezentowany w opisie wynik finansowy jest wynikiem finansowym przypadającym na jednostkę dominującą tej grupy.

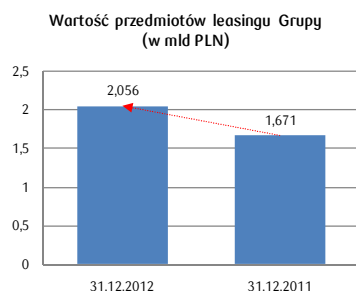
PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA

1. PKO BP BANKOWY PTE SA wypracował w 2012 roku zysk netto w kwocie 16,8 mln PLN (w 2011 roku zysk netto Spółki wyniósł 4,7 mln PLN).
2. Na koniec 2012 roku wartość aktywów netto PKO BP Bankowego OFE, zarządzanego przez PKO BP BANKOWY PTE SA, wynosiła 9,4 mld PLN, co oznacza wzrost o 25% w stosunku do stanu na koniec 2011 roku. Wzrost wartości aktywów netto PKO BP Bankowego OFE był głównie wynikiem uzyskanej stopy zwrotu z inwestycji oraz pozyskania nowych członków.
3. Według stanu na 31 grudnia 2012 roku liczba członków PKO BP Bankowego OFE wynosiła 657 837.
4. PKO BP Bankowy OFE zajmuje na rynku funduszy emerytalnych 9 miejsce pod względem wartości aktywów netto OFE i 9 miejsce pod względem liczby członków*.
5. Według rankingu KNF PKO BP Bankowy OFE za okres od 30 września 2009 roku do 28 września 2012 roku osiągnął stopę zwrotu na poziomie 19,093% (przy średniej ważonej stopie zwrotu wynoszącej 19,284%), zajmując tym samym 8 miejsce w rankingu OFE za ten okres.
6. W sierpniu 2012 roku PKO BP BANKOWY PTE SA podpisał z Powszechnym Towarzystwem Emerytalnym POLSAT SA umowę dotyczącą przejęcia zarządzania Otwartym Funduszem Emerytalnym POLSAT. W październiku 2012 roku uzyskano zgodę Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a w lutym 2013 roku zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na przejęcie zarządzania OFE POLSAT. W wyniku przejęcia przez PKO BP BANKOWY PTE SA zarządzania OFE POLSAT, a następnie likwidacji OFE POLSAT, członkowie OFE POLSAT staną się członkami PKO BP Bankowego OFE, zachowując niezmienny stan konta oraz wypracowany do tej pory staż członkowski.

* Źródło: www.knf.gov.pl

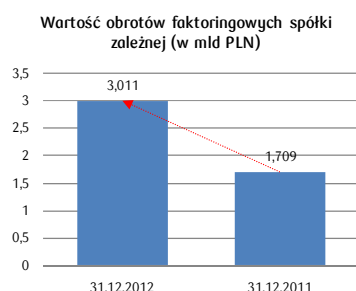
Grupa Kapitałowa Bankowy Fundusz Leasingowy SA

1. W 2012 roku Grupa wypracowała zysk netto w wysokości 11,6 mln PLN (w 2011 roku zysk netto Grupy wyniósł 8,4 mln PLN).
2. W 2012 roku Spółki Grupy przekazały do użytku przedmioty leasingu o łącznej wartości 2 056 mln PLN, tj. o 23,1% więcej niż w 2011 roku. Wzrost jest wynikiem długofalowej współpracy z PKO Bankiem Polskim SA oraz poszerzenia kanałów sprzedaży o kanał vendorski ściśle współpracujący z dostawcą.
3. Pod względem wartości majątku oddanego w leasing Grupa zajmowała na koniec 2012 roku 4 pozycję na rynku z 6,6% udziałem w rynku*.
4. Łączna bilansowa wartość inwestycji leasingowych Spółek z Grupy według stanu na 31 grudnia 2012 roku wynosiła 3 252 mln PLN (na koniec 2011 roku wartość ta wynosiła 2 806 mln PLN).

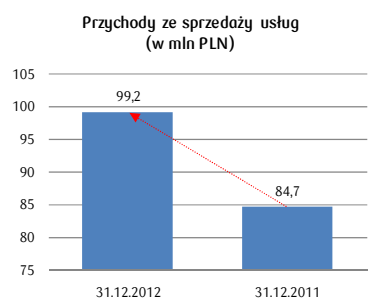
* Źródło: *Związek Polskiego Leasingu*

Grupa Kapitałowa Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA

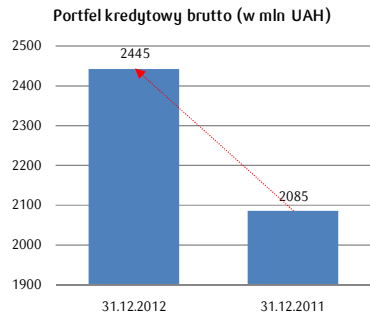
1. Grupa 2012 rok zamknęła zyskiem netto w wysokości 0,5 mln PLN (w 2011 roku strata netto Grupy wyniosła 2,6 mln PLN).
2. W 2012 roku PKO BP Faktoring SA - spółka zależna od BTK SA - świadczyła usługi faktoringu krajowego i eksportowego z przejęciem ryzyka i bez przejęcia ryzyka oraz reverse faktoring.
3. W 2012 roku wartość obrotów faktoringowych wyniosła 3 011 mln PLN (co oznacza 76% wzrost r/r), a liczba klientów zwiększyła się do 138.
4. Spółka PKO BP Faktoring SA na koniec grudnia 2012 roku zajmowała 9 miejsce wśród firm faktoringowych zrzeszonych w Polskim Związku Faktorów z udziałem w rynku w wysokości 3,7%.

Inteligo Financial Services SA

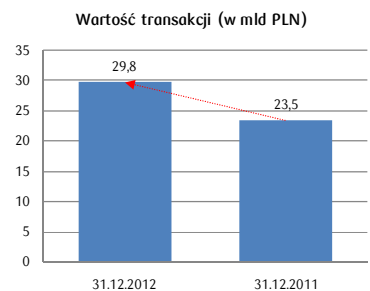
1. Spółka 2012 rok zamknęła zyskiem netto w wysokości 20,4 mln PLN (zysk netto Spółki w 2011 roku wyniósł 19,9 mln PLN).
2. Na koniec 2012 roku Spółka udostępniała systemy bankowości elektronicznej dla ponad 4,5 mln klientów PKO Banku Polskiego SA korzystających z usługi iPKO.

Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA (dane wg MSSF/MSR)

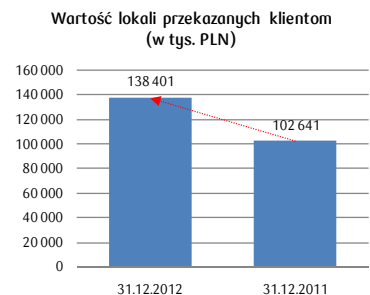
1. Na koniec grudnia 2012 roku Grupa wykazała stratę netto w wysokości 92,0 mln UAH (36,8 mln PLN). W 2011 roku strata netto spółki KREDOBANK SA wyniosła 265,5 mln UAH (79,4 mln PLN).
2. Portfel kredytowy Spółki (brutto) w 2012 roku uległ zwiększeniu o 360 mln UAH, tj. o 17,3% i wynosił na 31 grudnia 2012 roku 2 445 mln UAH; portfel kredytowy brutto wyrażony w PLN uległ zwiększeniu o 48 mln PLN, tj. o 5,4% i wynosił na koniec 2012 roku 935 mln PLN.
3. Depozyty terminowe klientów KREDOBANK SA w 2012 roku uległy zwiększeniu o 371 mln UAH, tj. o 21,6% i według stanu na koniec 2012 roku wynosiły 2 089 mln UAH; depozyty terminowe wyrażone w PLN uległy zwiększeniu o 68 mln PLN, tj. o 9,3% i według stanu na koniec roku wynosiły 799 mln PLN.

Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych „eService” SA

1. W 2012 roku Spółka osiągnęła zysk netto w kwocie 25,2 mln PLN (w 2011 roku zysk netto Spółki wyniósł 23,7 mln PLN).
2. Spółka na koniec 2012 roku obsługiwała 68,9 tys. sztuk terminali płatniczych osiągając, według szacunków Spółki, 23% udział w rynku.
3. W 2012 roku w terminalach CEUP "eService" SA przetworzono transakcje o wartości 29,8 mld PLN, co stanowi wzrost o 26,8% w stosunku do 2011 roku.
4. Pod względem wartości wygenerowanych transakcji kartowych oszacowany przez Spółkę udział w rynku na koniec 2012 roku wynosił 27%.
5. Spółka w 2012 roku pozyskała kilku znaczących sieciowych klientów zwiększając udział w rynku oraz efektywnie wykorzystywała sieć sprzedażową Banku do dystrybucji swoich usług. Kluczowym obszarem produktowym był rozwój sieci akceptacji transakcji bezstykowych i popularyzacja tej metody płatności wśród klientów.

Grupa Kapitałowa Qualia Development Sp. z o.o.

1. Grupa Kapitałowa Qualia Development Sp. z o.o. 2012 rok zamknęła stratą netto w wysokości 1,4 mln PLN (w 2011 roku strata netto Grupy wyniosła 2,5 mln PLN).
2. W 2012 roku Grupa koncentrowała swoje działania na:
 - realizacji końcowych prac związanych z budową projektów Nowy Wilanów w Warszawie i Rezydencja Flotylla w Międzyzdrojach,
 - prowadzeniu zadań związanych z realizacją projektów budowy budynku mieszkalnego z funkcją biurową w Sopocie oraz apartamentów hotelowych w Gdańsku Jelitkowie,
 - opracowaniu formuły biznesowej realizacji nowych projektów w Juracie, Władysławowie i Zakopanem na nieruchomościach zakupionych od PKO Banku Polskiego SA,
 - wdrożeniu nowego modelu biznesowego opartego o realizację i zarządzanie apartamentami hotelowymi w związku z uruchomieniem pierwszego projektu hotelowego Golden Tulip Międzyzdroje Residence.

Grupa Kapitałowa „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością (dane wg MSSF/MSR)

1. Grupa Kapitałowa „Inter-Risk Ukraina” została utworzona w celu prowadzenia efektywnej windykacji portfela wierzytelności KREDOBANK SA oraz portfela wierzytelności nabytych przez spółkę Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.
2. Grupa na dzień 31 grudnia 2012 roku wykazała stratę netto w wysokości 83,5 mln UAH (33,4 mln PLN).

5.7 Emisja papierów wartościowych i kredyty od instytucji finansowych

PKO Bank Polski SA dywersyfikuje źródła finansowania. Rozwojowi działalności biznesowej i realizacji wysokich wyników towarzyszy dbałość o zachowanie odpowiednich buforów płynnościowych, co jest szczególnie istotne w sytuacji spowolnienia gospodarczego i niestabilności otoczenia rynkowego. W 2012 roku PKO Bank Polski SA pozyskał następujące środki:

1. W dniu 21 czerwca 2011 roku Bank podjął uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na otwarcie programu emisji obligacji własnych na rynku krajowym („Program”). Kwota Programu Emisji wynosi 5 000 000 000 PLN lub równowartość w innych walutach. Środki pozyskane w drodze emisji obligacji emitowanych w ramach Programu będą przeznaczone na ogólne cele finansowania Banku. Okres obowiązywania Programu jest bezterminowy (Raport bieżący nr 32/2011). W związku z otwarciem ww. Programu, w dniach: 10 lutego i 9 marca 2012 roku Bank przeprowadził emisję krótkoterminowych obligacji o łącznej wartości 1,9 mld PLN, a następnie w dniach: 10 maja, 6 czerwca, 8 października i 12 listopada 2012 roku Bank ponownie przeprowadził emisję krótkoterminowych obligacji rolujących zadłużenie wynikające z uprzednio wyemitowanych obligacji.
Łączne zadłużenie na dzień 31.12.2012 roku z tytułu wyemitowanych w ramach Programu obligacji wynosi 500 mln PLN.
2. W dniu 19 czerwca 2012 roku Bank zawarł z konsorcjum banków umowę kredytu, na mocy której pozyskał finansowanie w wysokości 410 mln CHF, na okres 3 lat.
3. W dniu 24 lipca 2012 roku Bank zawarł ze spółką zależną PKO Finance AB z siedzibą w Szwecji umowę pożyczki, na mocy której Bank pożyczycił środki pozyskane w drodze emisji obligacji przez PKO Finance AB, w wysokości 50 mln EUR. Wyemitowane obligacje są

oprocentowane według stałej stopy procentowej w wysokości 4,00% rocznie, płatnej rocznie, z terminem wykupu wynoszącym dziesięć lat. Obligacje są notowane na giełdzie papierów wartościowych LSE w Luksemburgu. Pożyczka udzielona Bankowi przez PKO Finance AB jest pożyczką o charakterze niepodporządkowanym.

4. W dniu 14 września 2012 roku Bank przeprowadził emisję obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej w wysokości 1 600,7 mln PLN (raport bieżący nr 69/2012 oraz 72/2012). Obligacje zostały wyemitowane na podstawie ustawy o obligacjach w celu przeznaczenia pozyskanych środków, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego, na podwyższenie funduszy uzupełniających PKO Banku Polskiego SA na podstawie art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b ustawy Prawo bankowe. Obligacje są oprocentowane w półrocznych okresach odsetkowych, odsetki od obligacji będą naliczane od wartości nominalnej według zmiennej stopy procentowej równej stawce WIBOR 6M+, powiększonej o marżę równą 164 p.b. p.a. w całym okresie emisji.

W dniu 18 września 2012 roku Komisja Nadzoru Finansowego („KNF”) wyraziła zgodę na:

- zrealizowanie przez PKO Bank Polski SA przedterminowego wykupu (opcja *call*) wszystkich obligacji podporządkowanych o łącznej wartości nominalnej 1 600,7 mln PLN wyemitowanych przez PKO Bank Polski SA w dniu 30 października 2007 roku,
- przeznaczenie środków uzyskanych z emisji obligacji podporządkowanych przeprowadzonej w dniu 14 września 2012 roku o łącznej wartości nominalnej 1 600,7 mln PLN na podwyższenie funduszy uzupełniających PKO Banku Polskiego SA na podstawie art. 127 ust. 3 pkt 2 lit b ustawy Prawo bankowe.

Wyemitowane obligacje podporządkowane są od 12 października 2012 roku notowane na rynku obligacji GPW *Catalyst* w Alternatywnym Systemie Obrotu. Wprowadzenie papierów na ten rynek zwiększyło ich płynność, dało inwestorom dostęp do przejrzystych, giełdowych kwotowań, umożliwiających wycenę rynkową instrumentu, bez konieczności sporządzania wewnętrznych modeli wyceny.

5. W dniu 20 września 2012 roku Bank zawarł ze spółką zależną PKO Finance AB z siedzibą w Szwecji umowę pożyczki, na mocy której Bank pożyczył środki pozyskane w drodze emisji obligacji przez PKO Finance AB wyemitowanych na rynku amerykańskim na bazie dokumentacji obowiązującej na rynku długu w Stanach Zjednoczonych, zgodnie z Regulacją 144A, w wysokości 1 000 mln USD (raport bieżący nr 71/2012, 74/2012, 75/2012 oraz 79/2012). Wyemitowane obligacje są oprocentowane według stałej stopy procentowej w wysokości 4,63% rocznie, płatnej w okresach półrocznych, z terminem wykupu wynoszącym 10 lat. Obligacje są notowane na giełdzie papierów wartościowych LSE w Luksemburgu. Pożyczka udzielona Bankowi przez PKO Finance AB jest niezabezpieczona i ma charakter niepodporządkowany.

Agencje ratingowe przyznały powyższej emisji obligacji denominowanych w dolarach amerykańskich (USD) następujące oceny:

- agencja *Standard and Poor's* przyznała *rating* na poziomie „A-”,
- agencja *Moody's Investors Service* przyznała *rating* na poziomie „A2”.

6. W dniu 21 września 2012 roku Bank zawarł ze spółką zależną PKO Finance AB z siedzibą w Szwecji umowę pożyczki, na mocy której Bank pożyczył środki pozyskane w drodze emisji obligacji przez PKO Finance AB, w wysokości 500 mln CHF. Wyemitowane obligacje są oprocentowane według stałej stopy procentowej w wysokości 2,536% rocznie, płatnej rocznie, z terminem wykupu wynoszącym 3 lata i 3 miesiące. Obligacje są notowane na giełdzie papierów wartościowych SIX w Zurychu. Pożyczka udzielona Bankowi przez PKO Finance AB jest niezabezpieczona i ma charakter niepodporządkowany.

Agencja ratingowa *Standard and Poor's* („S&P”) nadała powyższej transzy obligacji wyemitowanych w ramach programu EMTN *rating* na poziomie „A-”.

5.8 Działalność sponsorska PKO Banku Polskiego SA

Realizowane w 2012 roku działania sponsorskie miały na celu kształtowanie wizerunku PKO Banku Polskiego SA jako godnej zaufania instytucji finansowej, otwartej na potrzeby i oczekiwania klientów, zaangażowanej w rozwój kraju i społeczności lokalnych.

Tabela 22. Podstawowe obszary sponsorskie

Obszar	2012		2011	
	Liczba projektów	Udział w budżecie	Liczba projektów	Udział w budżecie
Sponsoring wizerunkowy	301	74%	322	40%
Sponsoring branżowy	139	26%	157	60%
Suma	440	100%	479	100%

Mecenat kultury i sztuki

Jednym z najważniejszych obszarów działalności sponsoringowej prowadzonej przez PKO Bank Polski SA jest Mecenat kultury i sztuki. Dzięki dotacjom Banku realizowane są m.in. liczne projekty muzealne, a swoje plany programowe mogło urzeczywistnić wiele filharmonii, bibliotek, oper i teatrów w całej Polsce.

Bank od wielu lat współpracuje z Muzeum Narodowym w Warszawie. Wiodącym projektem zrealizowanym wspólnie z Muzeum był, zainicjowany w 2011 roku, projekt renowacji obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”, którego uroczysta prezentacja odbyła się 19 września 2012 roku.

Mecenat nad tym wybitnym dziełem zaowocował dodatkowo organizacją spotkania ze sztuką dla klientów bankowości prywatnej, zorganizowanym w Sali Matejkiowskiej w Muzeum Narodowym.

Kolejnym przedsięwzięciem, zrealizowanym w roku jubileuszowym 150-lecia Muzeum Narodowego, było objęcie mecenatem, prezentującej ponad 300 obiektów wystawy *Europa Jagellonica*.

Nauka i edukacja

W grupie przedsięwzięć z zakresu nauki i edukacji, największym projektem Banku jest prowadzona od końca 2010 roku współpraca z Planetarium w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Wspólne przedsięwzięcia podejmowane z Planetarium, kierowane są przede wszystkim do dzieci, którym Bank zadedykował ofertę programu Szkolnych Kas Oszczędnościowych.

Imprezy sportowe

Bank od czterech lat wspiera imprezy sportowe o charakterze historycznym, odbywające się w rocznicę ważnych wydarzeń: uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Powstania Warszawskiego oraz odzyskania niepodległości.

W październiku 2012 roku odbył się 13. Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza, którego sponsorem generalnym już po raz trzeci był PKO Bank Polski SA. Maraton w Poznaniu i towarzyszące mu atrakcje były także okazją do promowania Banku, jako sponsora innych ważnych projektów, takich jak np. digitalizacja arcydzieł polskiego kina.

Po raz 36. w pierwszy marcowy weekend w Szklarskiej Porębie-Jakuszycach wystartował coroczny Bieg Piastów - najstarszy i zarazem najbardziej popularny bieg narciarski w Polsce. PKO Bank Polski SA, kontynuując wieloletnią tradycję, kolejny raz patronował temu wydarzeniu. W biegu, razem z innymi zawodnikami, wystartowali pracownicy branży bankowej, wśród nich przedstawiciele PKO Banku Polskiego SA.

Przedsięwzięcia o charakterze branżowym

Bank angażuje się w wiodące przedsięwzięcia o charakterze branżowym, intensyfikując w ten sposób działania promocyjne wspierające sprzedaż oferowanych produktów i usług. Wspierane inicjatywy miały na celu prezentowanie Banku, jako lidera rynku finansowego.

Przykłady takich inicjatyw to m.in.: sponsorowanie konkursów Przedsiębiorca Roku i Młode Marki Sukcesu, rankingu 100 Kobiet Biznesu, VII Rankingu Filarów Polskiej Gospodarki, IV Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach, XVIII Forum Gospodarczego w Toruniu, II konferencji CEE IPO SUMMIT w Warszawie, II Europejskiego Kongresu Finansowego, IV Kongresu Bankowości Detalicznej, Gali Giełdowej Spółki Roku, I Kongresu CFO Spółek Giełdowych SEG.

5.9 Działalność charytatywna Fundacji PKO Banku Polskiego SA

Działalność charytatywna ma istotne znaczenie dla kształtowania wizerunku PKO Banku Polskiego SA jako instytucji dostrzegającej znaczenie społecznej odpowiedzialności biznesu. Obok aspektów wizerunkowych, udział w projektach charytatywnych stwarza także możliwość kontaktu ze środowiskami opiniotwórczymi. Działalność charytatywna Banku jest prowadzona przez Fundację PKO Banku Polskiego SA. Celem Fundacji od początku jej istnienia, jest działanie w imieniu Banku i Grupy Kapitałowej Banku na rzecz dobra publicznego w zakresie: oświaty, wychowania, pomocy społecznej, ochrony i promocji zdrowia, kultury i sztuki, ochrony środowiska, działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz promowania celów społecznych w środowisku bankowym i organizacji wolontariatu. Wypełnienie tych zadań buduje silne relacje Banku z otoczeniem i wzmacnia wzajemne zaufanie. Fundacja jest jednym z podstawowych narzędzi realizowania takich zadań.

W 2012 roku na działania programowe Fundacja PKO Banku Polskiego SA przeznaczyła blisko 11 mln PLN, w tym na projekty strategiczne ponad 9 mln PLN, a na projekty lokalne i indywidualne ok. 2 mln PLN.

Tabela 23. Główne obszary działalności charytatywnej

Obszar	2012		2011	
	Ilość darowizn	Udział w budżecie	Ilość darowizn	Udział w budżecie
Pomoc społeczna	127	19%	85	24%
Ratowanie życia i zdrowia	487	31%	61	29%
Sport i rekreacja	16	1%	48	13%
Edukacja i przedsiębiorczość	35	19%	36	9%
Kultura i tradycja	40	31%	13	12%
Pomoc ofiarom klęsk żywiołowych i katastrof	0	0%	6	1%
Inne	0	0%	33	10%
Suma	705	100%	282	100%

Zwiększone zaangażowanie Fundacji w 2012 roku zaowocowało m.in.:

- współpracą ze Stowarzyszeniem SPINKA w projekcie „Mobilność osób niepełnosprawnych” – kompleksowym programem opieki nad osobami niepełnosprawnymi w zakresie ich mobilności,
- nawiązaniem partnerstwa strategicznego ze stowarzyszeniem ekologiczno-kulturalnym „Klub Gaja” przy projekcie „Zaadoptuj rzekę”,
- nawiązaniem współpracy z Fundacją Wileńszczyzny i Fundacją na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny przy projekcie „Repatriacja”, mającej na celu sprowadzenie z Kazachstanu i wsparcie w procesie adaptacji w Polsce rodzin repatriantów.

Ponadto, Fundacja kontynuowała współpracę:

- ze środowiskiem polskich informatyków, matematyków i programistów w zakresie realizacji wspólnych projektów i programów stypendialnych (Uniwersytetem Warszawskim, Fundacją Rozwoju Informatyki i Centrum Rozwiązań Strategicznych),
- ze Stowarzyszeniem SIEMACHA, przy projekcie „Wychowanie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym”,
- ze Stowarzyszeniem WIOSNA w ramach realizacji projektu „Szlachetna paczka”, skierowanej do najuboższych rodzin,

oraz uczestniczyła w organizacji ponad 30-stu Integracyjnych Spotkań Mikołajkowych w całej Polsce dla podopiecznych z placówek opiekuńczych, domów dziecka, jak również dla dzieci pracowników PKO Banku Polskiego SA, w których wzięło udział ponad 7 tys. dzieci.

Fundacja prowadziła jednocześnie prace nad:

- systemem uruchomienia elektronicznego zgłaszania wniosków przez beneficjentów za pośrednictwem serwisu internetowego,
- metodami rozwoju wolontariatu pracowniczego,
- przygotowaniem wspólnie z marką Inteligo nowoczesnej karty charytatywnej „dobro procentuje”, która przyczyni się do systemowego wsparcia zadań dobroczynnych w najmocniejszych obszarach programowych Fundacji jakimi są: edukacja, zdrowie i ekologia.

5.10 Działalność promocyjna pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

Działania promocyjne pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Banku w 2012 roku służyły głównie promocji produktów i usług oferowanych przez Spółki oraz koncentrowały się w szczególności na:

- prowadzeniu przez PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA marketingowych działań wspierających sprzedaż nowych produktów, w tym programu systematycznego oszczędzania o nazwie Osobisty Program Inwestycyjny oraz kampanii promujących Pakiet Emerytalny PKO TFI (Indywidualne Konto Emerytalne i Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego), prowadzonych w prasie oraz w internecie,
- akcjach promocyjnych Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych „eService” SA dotyczących popularyzowania płatności zbliżeniowych MasterCard oraz VISA w punktach sprzedaży m.in. w ramach konkursu „VISA dołącz do najlepszych” oraz organizacji konkursów promujących sprzedaż doładowań prepaid i korzystanie z usługi Transakcja w Walucie Karty (DCC),
- kampaniach reklamowych nowych produktów emerytalnych oferowanych przez PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA: PKO Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego oraz PKO Indywidualnego Konta Emerytalnego,
- promocjach produktów oferowanych przez spółki z Grupy Kapitałowej Bankowego Funduszu Leasingowego SA, w szczególności leasingu maszyn i urządzeń oraz samochodów osobowych m.in. poprzez udział w targach (Wiatr i Woda, Masz-bud, Trans Expo, Agro Show) oraz reklamach prasowych.

5.11 Nagrody i wyróżnienia przyznane spółkom Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

W 2012 roku PKO Bankowi Polskiemu SA oraz pozostałym spółkom Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA przyznano liczne nagrody i wyróżnienia, z których najważniejsze to:

Produkty i usługi

Bank dla Firm

Po raz pierwszy PKO Bank Polski SA został wyróżniony w rankingu magazynu *Forbes* – Bank dla Firm. Doceniona została nasza oferta produktowa, jakość obsługi i liczba wysoko wykwalifikowanych doradców.

Szkolne Kas Oszczędności „Projektem Roku”

PKO Bank Polski SA został laureatem nagrody Kapituły VII Kongresu Gospodarki Elektronicznej w kategorii „Projekt Roku”. Członkowie Kapituły nagrodzili projekt Szkolnych Kas Oszczędności PKO Banku Polskiego SA. Ich zdaniem przyczynia się on do rozwoju gospodarki elektronicznej w Polsce, a także wpływa na edukację młodego pokolenia w zarządzaniu finansami oraz promocję obrotu bezgotówkowego.

PKO Bank Polski SA z Perłą Innowacji

PKO Bank Polski SA otrzymał Perłę Innowacji w rankingu Perły Polskiej Gospodarki za rozwój bankowości elektronicznej, a szczególnie za projekt wdrożenia na początku 2013 roku innowacyjnego systemu płatności mobilnych. Ranking polskich przedsiębiorstw „Perły Polskiej Gospodarki” przygotowuje Instytut Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk wspólnie z wydawcą miesięcznika gospodarczego „*Polish Market*”.

II miejsce w Rankingu Kart Kredytowych dla Karty PKO Visa Infinite

Magazyn *Forbes* umieścił kartę Visa *Infinite* wydawaną przez PKO Bank Polski na II miejscu Rankingu Kart Kredytowych. Tak wysoką pozycję czarna karta dla prestiżowych klientów zawdzięcza między innymi elitarności, najwyższej jakości obsługi oraz bogatemu Programowi Przywilejów dla najbardziej wymagającej grupy klientów.

Wyróżnienie dla Inteligo

Konto Inteligo otrzymało wyróżnienie w kategorii „Przyjazne Konto Internetowe 2011” w konkursie „Polski Internet”, organizowanym przez *The World Internet Foundation*.

Ranking „Przyjazny Bank Newsweeka”

Po raz kolejny Inteligo znalazło się w pierwszej trójce rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka 2012” w kategorii banku internetowego. Konto Inteligo doceniane zostało przede wszystkim za atrakcyjne warunki cenowe.

Złoty Bankier

PKO Bank Polski SA zdobył najwięcej pozytywnych opinii internautów w kategorii najlepszy kredyt hipoteczny zdobywając I miejsce i 38% oddanych głosów w plebiscycie organizowanym przez serwis Bankier.pl oraz spółkę *PayU*.

Lider Informatyki

PKO Bank Polski SA został zwycięzcą konkursu „Lider Informatyki”, organizowanego przez redakcję *Computerworld*, w kategorii Bankowość i Finanse. Doceniony został interfejs bankowości elektronicznej SKO, wsparcie informatyczne projektu NEMO oraz system obsługi świadczeń masowych w ramach umowy z ZUS.

Call Center PKO Banku Polskiego SA najlepsze w Polsce

PKO Bank Polski SA zdobył pierwsze miejsce w badaniu telefonicznej i mailowej jakości obsługi klientów przeprowadzanej przez firmę ARC Rynek i Opinia. Bank pokonał 15 konkurencyjnych banków i zdobył ponad 97 punktów na 100 możliwych. Ankieterzy docenili pracowników infolinii za uprzejmość, zaangażowanie i profesjonalizm. Kolejnym czynnikiem, który przyczynił się do sukcesu, był najkrótszy na rynku czas oczekiwania na połączenie z konsultantem.

Działalność maklerska i skarbową

Dom Maklerski wyróżniony przez GPW

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA został wyróżniony przez Giełdę Papierów Wartościowych za osiągnięcia w 2011 roku. Dom Maklerski otrzymał nagrodę za największą wartość IPO spółek wprowadzanych na główny rynek Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Ranking Domów Maklerskich *Forbesa*

Miesięcznik *Forbes* uznał Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA za największego wygranego tegorocznego „Rankingu Domów Maklerskich” – DM PKO BP awansował niemal we wszystkich kategoriach.

Dealer Skarbowych Papierów Wartościowych na rok 2013

Ministerstwo Finansów nadało PKO Bankowi Polskiemu SA tytuł Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych na rok 2013.

Wybór został dokonany na podstawie wyników konkursu prowadzonego zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie pełnienia funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych. O finalnym wyniku decydowały punkty przyznawane w trzech kategoriach w okresie od 1.10.2011 do 30.09.2012: udział w zakupach na rynku pierwotnym, jakość kwotowań na rynku wtórnym oraz współpraca z Ministerstwem Finansów.

Nagrody za aktywność na rynku *Treasury BondSpot*

PKO Bank Polski SA otrzymał trzy nagrody za aktywność na rynku *Treasury BondSpot Poland* w 2011 roku. Bank został nagrodzony w kategoriach: największa aktywność na rynku *Treasury BondSpot Poland* w latach 2002-2012, największa aktywność na sesjach *fixingowych* na tym rynku w 2011 roku, największe obroty w segmencie kasowym *Treasury BondSpot Poland* w 2011 roku.

Wyniki finansowe

Ranking „100 najlepszych instytucji finansowych”

PKO Bank Polski SA zajął I miejsce w rankingu instytucji finansowych według przychodów za 2011 rok, organizowanym przez Gazetę Finansową.

Ranking „50 największych banków w Polsce 2012”

PKO Bank Polski SA otrzymał nagrodę główną w rankingu „50 największych banków w Polsce 2012” miesięcznika Bank. Doceniona została m.in. dynamika wzrostu sumy bilansowej Banku, a także całokształt jego rynkowej aktywności.

Najlepszy raport roczny

Raport roczny PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok został uhonorowany Nagrodą Główną w konkursie „*The Best Annual Report*”, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków, w kategorii „Banki i instytucje finansowe”. Kolejny rok z rzędu, bankowy Raport okazuje się cechować najwyższą wartością użytkową dla akcjonariuszy i inwestorów.

Nagrody dla Zarządu Banku

Prezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA laureatem nagrody Wektora 2011

Zbigniew Jagiełło, prezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA otrzymał nagrodę „Wektora 2011”, przyznaną przez Kapitułę Pracodawców RP, „za spektakularny sukces PKO Banku Polskiego SA w czasach kryzysu finansowego i ostrej konkurencji, za wizję rozwoju Banku i skuteczne umacnianie pozycji lidera na rynku Europy Środkowo-Wschodniej”.

Zbigniew Jagiełło Menedżerem Roku

Zbigniew Jagiełło, prezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA został uhonorowany przez Gazetę Bankową tytułem Bankowego Menedżera Roku 2011. Jednocześnie Bank został wyróżniony za „Najwyższą efektywność” w swojej kategorii.

Zbigniew Jagiełło wśród najefektywniejszych prezesów

Zbigniew Jagiełło, Prezes PKO Banku Polskiego SA znalazł się wśród „Złotej 10” najefektywniejszych prezesów oraz na liście „10 TOP Profesjonalistów 2012”. Oba zestawienia przygotował i opublikował tygodnik „Wprost”.

Byki i Niedźwiedzie

Zbigniew Jagiełło odebrał statuetkę Prezesa Roku, podczas 18 edycji nagród „Byki i Niedźwiedzie” zorganizowanej przez Gazetę Giełdy Parkiet. W konkursie wyróżniono także Dom Maklerski PKO Banku Polskiego za przeprowadzenie największych ofert pierwotnych oraz pozyskanie największej liczby nowych rachunków inwestycyjnych.

TOP 20

Zbigniew Jagiełło, prezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA, znalazł się w gronie TOP 20 – najlepszych menedżerów na czas kryzysu, w rankingu organizowanym przez redakcję „*Bloomberg Businessweek Polska*”. Redakcja swoją decyzję uzasadniła takimi słowami: „Jako menedżer potrafi nie tylko oprzeć się kryzysowi, ale na nim zyskać, a PKO Bank Polski SA jest spółką, która – w warunkach dużej zmienności i niepewności na rynkach – osiąga wysokie wyniki finansowe i zwiększa efektywność”.

Złoty Bankier

Zbigniew Jagiełło, prezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA, otrzymał „za wizję modernizacji największego polskiego Banku i konsekwencję w jej realizacji” nagrodę w kategorii specjalnej „Osobowość Roku 2011”.

Marka

100 Najcenniejszych Firm Newsweeka

PKO Bank Polski SA zajął I miejsce w kategorii Bankowość w rankingu „100 najcenniejszych firm Newsweeka”. Zgodnie z przyjętą metodologią rankingu od końca 2009 roku wartość Banku wzrosła o ok. 84%.

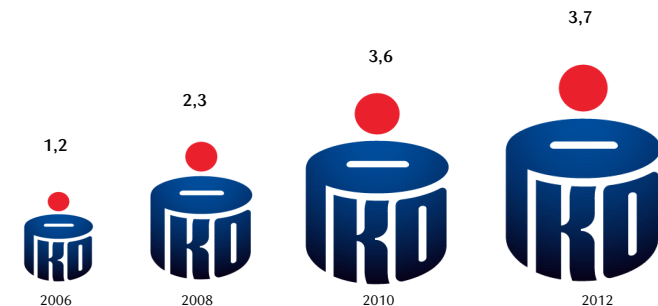
PKO Bank Polski SA Marką Godną Zaufania

Już po raz ósmy PKO Bank Polski SA uzyskał w kategorii „Bank” Złotą Statuetkę Marki Godnej Zaufania. Zwycięski *brand* wybrało 28% osób biorących udział w dorocznym badaniu miesięcznika *Reader's Digest*.

Najmocniejsza marka finansowa

PKO Bank Polski SA zajął I miejsce w kategorii finanse, II w zestawieniu generalnym. Marka PKO Banku Polskiego SA jest jedną z najcenniejszych na rynku. Dziennik Rzeczpospolita oszacował ją na 3,72 mld PLN. W ciągu ostatnich 6 lat jej wartość wzrosła aż o 200%. Jak podkreślają autorzy rankingu, Bank m.in. dobrze wykorzystał czas kryzysu finansowego, rozwijając akcję kredytową, podczas gdy konkurenci należący do globalnych instytucji finansowych ograniczali biznes.

Wartość marki PKO Banku Polskiego SA*

* wg wyceny Rzeczpospolitej w ramach rankingu najcenniejszych polskich marek (w mld PLN)

Dla potrzeb rankingu zaadaptowana została stosowana powszechnie na świecie metoda opłat licencyjnych (ang. *relief from royalty*). Jej istotą są hipotetyczne opłaty, jakie ponosiłby użytkownik marki, gdyby korzystał z marki na podstawie umowy licencyjnej. Opłaty takie ustalane są w relacji do przychodów ze sprzedaży netto.

Pracodawca

Idealny Pracodawca

PKO Bank Polski SA znalazł się w gronie 10 najlepszych pracodawców w kategorii „Biznes” otrzymując tytuł Idealnego Pracodawcy 2012 w jednym z najbardziej prestiżowych rankingów wg studentów, przeprowadzonym przez międzynarodową firmę *UniversumGlobal*. Z przeprowadzonego badania wynika, że dla polskich studentów najważniejszymi celami kariery zawodowej są bezpieczeństwo zatrudnienia, osiągnięcie pozycji eksperta oraz równowaga pomiędzy życiem osobistym i zawodowym.

PKO Bank Polski SA najbardziej pożądanym pracodawcą

PKO Bank Polski SA uznany został najbardziej pożądanym pracodawcą w badaniu przeprowadzonym przez *Antal International* „Najbardziej pożądanymi pracodawcami 2012 w opinii specjalistów i menedżerów” w kategorii „Bankowość, ubezpieczenia, instytucje finansowe”.

Top Employers

PKO Bank Polski SA otrzymał międzynarodowy certyfikat *Top Employers* za najwyższe standardy w zakresie HR, tytuł przyznawany przez specjalizujący się w badaniach polityki personalnej oraz warunków pracy w organizacjach na całym świecie Instytut CRF. Przeprowadzone przez niego badania dowodzą, że PKO Banku Polski postrzegany jest jako instytucja stabilna i nowoczesna, która oferuje pracownikom możliwość rozwoju zarówno poprzez szkolenia, jak i awans wewnętrzny.

Działalność promocyjna

Złote strzały

W siódmej edycji konkursu *Golden Arrow*, organizowanego przez Stowarzyszenie Marketingu bezpośredniego i *VFP Communications*, PKO Bank Polski SA wyróżniony został dwoma „Złotymi strzałami”: w kategorii „Kampania” zintegrowaną statuetkę otrzymał projekt wprowadzenia na rynek PKO Konta za Zero, natomiast w kategorii „*Golden Arrow open*” – kampania marketingowa *relaunchu* naszej marki.

Srebrne EFFIE 2012

W XIII edycji konkursu *Effie Awards* wyróżniono kampanię repositionującą markę PKO Banku Polskiego SA z udziałem Szymona Majewskiego, która jest elementem odświeżenia wizerunku największego polskiego Banku.

Nagrody dla pozostałych spółek Grupy Kapitałowej

Fundusz emerytalny roku 2012 w Polsce

PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA otrzymało ww. tytuł od Magazynu *World Finance*, skupiającego dziennikarzy i korespondentów specjalizujących się w zagadnieniach finansowych, wydawanego przez *World News Media* w Londynie.

Order Finansowy 2012

PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA otrzymało ww. nagrodę przyznaną przez miesięcznik *Home&Market* w kategorii fundusze emerytalne.

CEE IPO Summit Awards 2012

PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA otrzymało statuetkę *CEE IPO Summit Awards* 2012 w kategorii *Best Domestic Emerging Markets Long Fund* za wysoką jakość funduszy PKO TFI opartych na dobrze zorganizowanym procesie inwestycyjnym, doświadczonych zarządzających, innowacyjnych produktach połączonych z systematycznym podejściem do ryzyka inwestycyjnego.

Najlepszy program systematycznego oszczędzania Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych

Osobisty Program Inwestycyjny (OPI) PKO Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych SA został dwukrotnie uznany przez ośrodek badawczy *Analizy Online* za najlepszy program systematycznego oszczędzania oferowany przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych w Polsce.

Ranking UKRAINIAN BANKER AWARDS 2012

KREDO BANK SA zajął II miejsce w kategorii „najlepszy bank regionalny” na Ukrainie w ww. rankingu zorganizowanym przez tygodnik finansowo-ekonomiczny „*Inwestgazeta*”.

Ranking Liderów *Car Fleet Management*

Bankowy Fundusz Leasingowy SA zajął drugie miejsce w ww. rankingu w Polsce za I półrocze 2012 roku opublikowanym przez *Gazetę Finansową*.

Inne

Lider Odpowiedzialnego Biznesu

PKO Bank Polski SA został wyróżniony tytułem Lidera Odpowiedzialnego Biznesu za realizowanie społecznej odpowiedzialności biznesu we wszystkich obszarach, w drugiej edycji konkursu organizowanego pod auspicjami Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej – w kategorii branża finansowa.

PKO Bank Polski SA Innowatorem 2012

PKO Bank Polski SA otrzymał tytuł Innowatora, w plebiscycie organizowanym przez tygodnik „Wprost”. Bank uhonorowany został za systematyczne inwestowanie w procesy zmierzające do rozwoju innowacyjności rynku bankowego, które zwiększają konkurencyjność całej polskiej gospodarki.

6. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

6.1 Zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych zarówno w PKO Banku Polskim SA, jak i w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym, a poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

W Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka bankowego, które podlegają zarządzaniu: ryzyko kredytowe, stopy procentowej, walutowe, płynności, cen towarów, cenowe kapitałowych papierów wartościowych, operacyjne, braku zgodności, biznesowe (w tym ryzyko strategiczne) i reputacji. Szczególnej kontroli podlega także ryzyko transakcji pochodnych, ze względu na specyfikę tych instrumentów.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- Grupa Kapitałowa zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka bankowego,
- proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka i na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
- metody zarządzania ryzykiem (w szczególności modele i ich założenia) oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka oraz okresowo weryfikowane i walidowane,
- zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru ryzyka i windykacji od działalności biznesowej,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi,
- poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację strategii Grupy Kapitałowej przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na poziom ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych, liniach obrony:

- pierwsza linia obrony, którą stanowi kontrola wewnętrzna funkcjonalna zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- druga linia obrony, którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizacja zarządzania ryzykiem,
- trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących płaszczyznach:

- funkcja drugiej linii obrony w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych jest niezależna od funkcji pierwszej linii obrony,
- funkcja trzeciej linii obrony jest niezależna od funkcji pierwszej i drugiej linii obrony,
- funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega Prezesowi Zarządu Banku.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem poszczególnych spółek zależnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. W ramach tego nadzoru Bank określa i akceptuje strategię rozwoju spółek, również w zakresie poziomu ryzyka, nadzoruje systemy zarządzania ryzykiem w spółkach oraz wspiera ich rozwój, jak również uwzględnia poziom ryzyka działalności poszczególnych spółek w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w spółkach Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez te spółki po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji formułowanych przez Bank. Przepisy wewnętrzne spółek, dotyczące zarządzania ryzykiem są wprowadzane w oparciu o zasadę spójności i porównywalności oceny poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku i spółkach Grupy Kapitałowej Banku, przy uwzględnieniu specyfiki działalności spółki oraz rynku, na którym ona prowadzi działalność.

Priorytetem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA jest utrzymanie silnej pozycji kapitałowej oraz przyrost stabilnych źródeł finansowania, które stanowią postawę stabilnego rozwoju działalności biznesowej, przy równoczesnym utrzymaniu priorytetów w zakresie efektywności działania i skutecznej kontroli kosztów.

W tym celu Bank w 2012 roku podjął następujące działania:

- odnowił część wymagalnego w lipcu 2012 roku kredytu konsorcjalnego w wysokości 410 mln CHF (z terminem wymagalności w czerwcu 2015 roku) oraz wyemitował obligacje w wysokości: 50 mln EUR w ramach programu EMTN o 10-letnim terminie zapadalności, 500 mln CHF w ramach programu EMTN o ok. 3-letnim terminie zapadalności oraz 1 mld USD na rynku amerykańskim o 10-letnim terminie zapadalności,
- zaliczył do funduszy własnych część zysku Banku za rok 2011,
- zrealizował w III kwartale 2012 roku opcję *call* i wykupił w dniu 30.10.2012 roku obligacje podporządkowane w wysokości 1,6 mld PLN, wyemitowane w 2007 roku. W miejsce tych środków do funduszy uzupełniających zostały zaliczone środki z emisji obligacji podporządkowanych wyemitowanych w dniu 14.09.2012 roku.

Ponadto, w grudniu 2012 roku Komisja Nadzoru Finansowego potwierdziła, że PKO Bank Polski SA spełnił warunki o istotności wysokiej wynikające z decyzji KNF z czerwca 2011 roku o warunkowej zgodzie na zastosowanie metody AMA, a tym samym umożliwiła zastosowanie metody AMA do obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego bez ograniczenia na spadek wymogu kapitałowego nie więcej niż do poziomu 75% wymogu wyliczanego metodą standardową. Tym samym na koniec 2012 roku Bank wyliczył wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w pełni zgodnie z metodą AMA.

W 2012 roku w KREDO BANK SA były prowadzone prace związane z optymalizacją i podwyższeniem efektywności procesu kredytowego poprzez udoskonalenie systemu informacji zarządczej (MIS), optymalizację procesu kredytowego dla osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw (SME) i klientów korporacyjnych. Ponadto, przeprowadzono nowelizację przepisów wewnętrznych w zakresie podstawowych zasad organizacji procesu kredytowego oraz przepisów związanych z procesem kredytowania klientów osób fizycznych oraz osób prawnych.

W 2012 roku w Grupie Kapitałowej Bankowego Funduszu Leasingowego SA (GK BFL SA) koncentrowano się głównie na budowaniu bezpiecznego portfela leasingowego, gwarantującego dodatnie skonsolidowane wyniki GK BFL SA, bezpieczeństwie kapitału oraz ograniczeniu udziału zagrożonych należności w portfelu. Ponadto, przeprowadzono nowelizację przepisów wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym.

6.1.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzycielności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Bank oraz podmioty zależne Grupy Kapitałowej kierują się przede wszystkim następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest *rating* wewnętrzny lub ocena *scoringowa*,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie kredytu i cyklicznie w ramach monitorowania, z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych,
- oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,
- ryzyko kredytowe jest zdwywersyfikowane w szczególności pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez przyjmowane przez Bank zabezpieczenia, marże na ryzyko pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są weryfikowane i rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami metod *ratingów* wewnętrznych (IRB), tzn. zaawansowanej metody pomiaru ryzyka kredytowego, która może być wykorzystywana do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego po uzyskaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę *scoringową* oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny są *ratingi* klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest *rating* łączny.

W przypadku klientów instytucjonalnych z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw, spełniających określone kryteria, Bank ocenia ryzyko kredytowe z wykorzystaniem metody *scoringowej*. Ocena ta dedykowana jest niskowotowym, nieskomplikowanym transakcjom kredytowym i odbywa się w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę *scoringową* oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

Informacja o ocenach *ratingowych* i *scoringowych* jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych, przy ustalaniu warunków aktywacji służb oceny ryzyka kredytowego oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

W maju 2012 roku wdrożono w Banku produkcyjnie system *scoringu* behawioralnego na poziomie klienta, który zastąpił funkcjonujący w Banku system *scoringu* behawioralnego na poziomie produktu. Wdrożenie tej oceny umożliwi bardziej precyzyjne zarządzanie łączną ekspozycją klienta indywidualnego przy wykorzystaniu mechanizmów kompleksowej oceny klienta, z uwzględnieniem posiadanych przez niego produktów kredytowych i depozytowych.

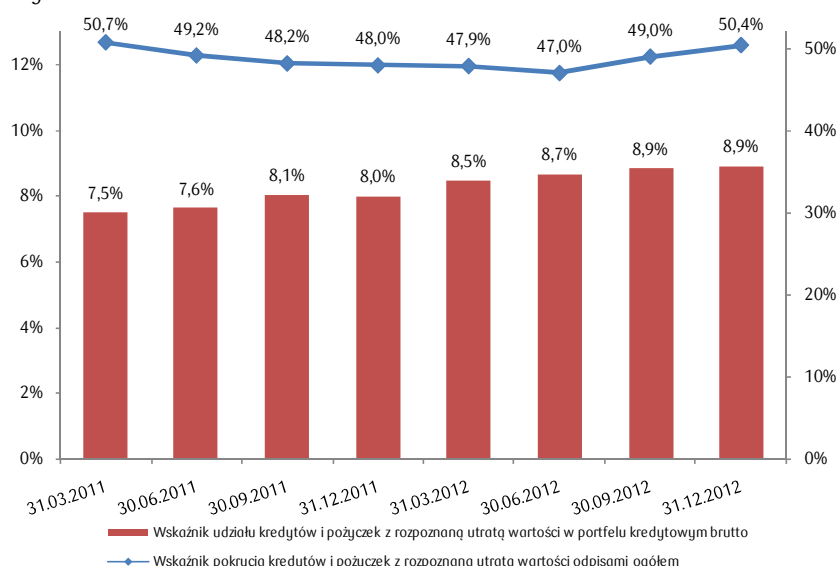
Tabela 24. Struktura portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

	31.12.2012	31.12.2011	Zmiana 2012/2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			
Wyceniane według metody zindywidualizowanej	8 088,0	6 549,4	23,5%
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	6 506,7	5 701,5	14,1%
Należności z tytułu leasingu finansowego	134,4	142,2	-5,4%
Bez stwierdzonej utraty wartości, w tym:	1 581,3	847,8	86,5%
Należności z tytułu leasingu finansowego	128,1	89,5	43,2%
Wyceniane według metody portfelowej, w tym:	6 939,2	6 095,7	13,8%
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	6 939,2	6 095,7	13,8%
Należności z tytułu leasingu finansowego	132,2	107,9	22,5%
Wyceniane według metody grupowej (IBNR), w tym:	135 624,8	134 647,7	0,7%
Należności z tytułu leasingu finansowego	3 177,6	2 656,6	19,6%
Kredyty i pożyczki udzielone - brutto	150 651,9	147 292,7	2,3%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej	(2 707,9)	(2 079,6)	30,2%
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	(2 647,5)	(2 079,6)	27,3%
Odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe	(35,2)	(36,2)	-2,8%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej, w tym:	(3 516,5)	(2 910,0)	20,8%
Odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe	(73,5)	(60,1)	22,4%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR), w tym:	(551,8)	(668,6)	-17,5%
Odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe	(13,5)	(12,1)	11,2%
Odpisy - razem	(6 776,3)	(5 658,2)	19,8%
Kredyty i pożyczki udzielone - netto	143 875,6	141 634,5	1,6%

W 2012 roku wartość kredytów brutto udzielonych przez Grupę Kapitałową ocenianych metodą zindywidualizowaną wzrosła o 1 538,6 mln PLN, ocenianych metodą grupową wzrosła o 977,1 mln PLN, zaś ocenianych metodą portfelową wzrosła o 843,5 mln PLN.

Wskaźnik udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz wskaźnik ich pokrycia przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Udział kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości dla Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz wskaźnik ich pokrycia odpisami ogółem

Udział kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości w portfelu kredytowym brutto Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniósł 8,9% i w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wzrósł o 0,9 p.p. (patrz rozdział 3.2).

Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości dla Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniósł 50,4% w porównaniu do 48,0% na dzień 31 grudnia 2011 roku (patrz rozdział 3.2).

Spółki Grupy Kapitałowej, w których występuje istotny poziom ryzyka kredytowego (Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA, Grupa Kapitałowa BFL SA, Grupa Kapitałowa BTK SA, Grupa Kapitałowa "Inter-Risk Ukraina") zarządzają ryzykiem kredytowym indywidualnie, przy czym stosowane metody oceny i pomiaru ryzyka kredytowego dostosowane są do metod stosowanych w PKO Banku Polskim SA, przy uwzględnieniu specyfiki działalności. Zmiana rozwiązań stosowanych przez spółki zależne Grupy Kapitałowej jest każdorazowo uzgadniana z jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem w Banku.

Grupa Kapitałowa BFL SA, Grupa Kapitałowa BTK SA, Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA oraz Grupa Kapitałowa "Inter-Risk Ukraina" cyklicznie dokonują pomiaru ryzyka kredytowego, a wyniki tego pomiaru przekazują do Banku.

Właściwe komórki organizacyjne Pionu Ryzyka Bankowego uczestniczą w zarządzaniu ryzykiem kredytowym w spółkach Grupy Kapitałowej przez opiniowanie projektów i okresowy przegląd przepisów wewnętrznych tych spółek odnoszących się do oceny ryzyka kredytowego oraz przygotowanie rekomendacji dotyczących zmian w projektach przepisów. Bank wspiera wdrożenie w spółkach Grupy Kapitałowej rekomendowanych zmian w zasadach oceny ryzyka kredytowego.

6.1.2 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej Grupa Kapitałowa w szczególności wykorzystuje miarę wartości zagrożonej (VaR), miarę wrażliwości dochodu odsetkowego, testy warunków skrajnych oraz luki przeszacowań.

Metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki, dla których miary ryzyka stopy procentowej osiągają znaczącą wartość. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku składała się głównie z ekspozycji Banku. Ryzyko stopy procentowej dla walut PLN, EUR oraz CHF, generowane przez spółki Grupy Kapitałowej nie wpływało w istotny sposób na ryzyko stopy procentowej całej Grupy Kapitałowej i tym samym nie zmieniało istotnie jej profilu ryzyka. Ryzyko stopy procentowej dla USD było w istotny sposób zmieniane przez ekspozycję spółek Grupy Kapitałowej, w której największą rolę odgrywała ekspozycja KREDOBANK SA.

Tabela 25. VaR PKO Banku Polskiego SA oraz analiza stress testowa narażenia Grupy Kapitałowej na ryzyko stopy procentowej (w tys. PLN)

Nazwa miary wrażliwości	31.12.2012	31.12.2011
VaR 10-dniowy*	64 451	62 661
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 p.b. (test warunków skrajnych)**	270 818	530 726

* Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko stopy procentowej oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Miarę VaR 10-dniowy dla stopy procentowej dla głównych walut stosuje KREDOBANK SA, której wartość na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosła ok. 14 287 tys. PLN, a na dzień 31 grudnia 2011 roku 29 673 tys. PLN.

** W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: przesunięcie krzywych stóp o 200 p.b. w górę oraz o 200 p.b. w dół.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 64 451 tys. PLN, co stanowiło ok. 0,32% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2011 roku miara VaR dla Banku wyniosła 62 661 tys. PLN, co stanowiło ok. 0,36% funduszy własnych Banku (wielkość funduszy wyliczana zgodnie z przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności).

6.1.3 Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych.

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w Grupie Kapitałowej model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Metody zarządzania ryzykiem walutowym w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki. Przepisy te opracowywane są przez spółki, dla których miary ryzyka walutowego osiągają znaczącą wartość, po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

Tabela 26. VaR PKO Banku Polskiego SA oraz analiza stress testowa narażenia Grupy Kapitałowej na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut (w tys. PLN)

Nazwa miary wrażliwości	31.12.2012	31.12.2011
VaR 10-dniowy*	628	1 470
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (test warunków skrajnych)**	32 581	17 210

* Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Bank nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miarę VaR 10-dniowy stosuje KREDOBANK SA, której wartość na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosła ok. 614 tys. PLN, a na dzień 31 grudnia 2011 roku ok. 467 tys. PLN.

** W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: aprecjacja PLN o 20% oraz deprecjacja PLN o 20%.

Ryzyko walutowe zarówno na dzień 31 grudnia 2012 roku jak i na dzień 31 grudnia 2011 roku kształtowało się na niskim poziomie.

Tabela 27. Wielkość pozycji walutowych dla poszczególnych walut w Grupie Kapitałowej (w tys. PLN)

Waluty	Pozycja walutowa na dzień 31.12.2012	Pozycja walutowa na dzień 31.12.2011
USD	(153 155)	(180 781)
EUR	(13 818)	83 153
CHF	(20 180)	(37 266)
GBP	4 653	50
Pozostałe (globalna netto)	15 609	11 630

6.1.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków. Sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury sprawozdania z sytuacji finansowej, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego poprzez odpowiednie kształtowanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zobowiązań pozabilansowych.

Podstawą polityki Grupy Kapitałowej w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz wzrost stabilnych źródeł finansowania (w szczególności stabilnej bazy depozytowej). W ramach zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w Banku oraz w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

Metody zarządzania ryzykiem płynności w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki, dla których miary ryzyka płynności osiągają znaczącą wartość.

Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności Banku na 31 grudnia 2012 roku oraz na 31 grudnia 2011 roku.

Tabela 28. Rezerwa płynności PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

Nazwa miary wrażliwości	31.12.2012	31.12.2011
Rezerwa płynności do 1 miesiąca*	13 568	17 723

* Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym horyzoncie czasowym.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 93,3% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza spadek o ok. 1,5 p.p. w porównaniu do końca 2011 roku.

6.1.5 Ryzyko cen towarów

Ryzyko cen towarów jest to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian cen towarów, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w poszczególnych towarach.

Celem zarządzania ryzykiem cen towarów jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian cen towarów do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury bilansowych oraz pozabilansowych pozycji towarowych.

Zarządzanie ryzykiem cen towarów odbywa się poprzez nakładanie limitów na instrumenty generujące ryzyko cen towarów, monitorowanie ich wykorzystania oraz raportowanie poziomu ryzyka.

Wpływ ryzyka cen towarów na sytuację finansową Banku jest nieistotny. W 2012 roku pozycje w transakcjach generujących ryzyko cen towarów każdorazowo były domykane na koniec dnia.

6.1.6 Ryzyko cenowe kapitałowych papierów wartościowych

Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych jest to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych powstaje w wyniku operacji przeprowadzanych w ramach działalności handlowej (Dom Maklerski PKO Banku Polskiego), działalności inwestycyjnej oraz w wyniku pozostałych operacji w ramach działalności bankowej, generujących pozycję w kapitałowych papierach wartościowych.

Celem zarządzania ryzykiem cen kapitałowych papierów wartościowych jest ograniczenie ewentualnych strat z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych do poziomu akceptowalnego przez Bank, poprzez optymalizowanie zajmowanych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Zarządzanie ryzykiem cen kapitałowych papierów wartościowych odbywa się poprzez nakładanie limitów na działalność Domu Maklerskiego PKO BP oraz monitorowanie ich wykorzystania.

Wpływ ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych na sytuację finansową Banku został określony jako nieistotny. Pozycje zajęte w kapitałowych papierach wartościowych oraz instrumentach indeksowych są ograniczane i nie przewiduje się ich istotnego zwiększenia.

6.1.7 Ryzyko instrumentów pochodnych

Ryzyko instrumentów pochodnych jest to ryzyko wynikające z zajęcia pozycji w instrumentach finansowych, które spełniają łącznie następujące warunki:

- wartość instrumentu zmienia się wraz ze zmianą instrumentu bazowego,
- nie wymaga żadnej inwestycji początkowej netto lub wymaga tylko niewielkiej inwestycji początkowej netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych,
- jego rozliczenie ma nastąpić w przyszłości.

Proces zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych jest zintegrowany z zarządzaniem ryzykami: stopy procentowej, walutowym, płynności oraz kredytowym, przy czym, ze względu na specyfikę instrumentów pochodnych, jest on poddany szczególnej kontroli określonej w przepisach wewnętrznych Banku.

Do pomiaru ryzyka instrumentów pochodnych wykorzystywany jest m.in. model wartości zagrożonej (VaR), o którym mowa w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej lub w rozdziale dotyczącym ryzyka walutowego w zależności od czynnika ryzyka, od którego zależy wartość instrumentu.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na instrumenty pochodne w podziale na portfel bankowy i handlowy, monitorowanie ich wykorzystania oraz raportowanie poziomu ryzyka.

Szczególne znaczenie dla ograniczenia ryzyka związanego z instrumentami pochodnymi mają umowy ramowe zawierane przez Bank z głównymi kontrahentami na bazie standardu opracowanego przez Związek Banków Polskich (banki krajowe) oraz ISDA (banki zagraniczne i instytucje kredytowe), które umożliwiają kompensację zarówno wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego), jak i niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego). Dodatkowym zabezpieczeniem ekspozycji wynikającej z instrumentów pochodnych są depozyty zabezpieczające składane przez kontrahentów w ramach realizacji umów CSA (*Credit Support Annex*).

Metody zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki, które zajmują pozycje w instrumentach pochodnych lub przewidują zajmowanie pozycji w takich instrumentach. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

Pozycje zajmowane przez pozostałe spółki Grupy Kapitałowej w określonych instrumentach pochodnych wyznacza się w sposób analogiczny, jak pozycje zajmowane przez Bank w tych instrumentach pochodnych, z uwzględnieniem specyfiki działalności gospodarczej spółek.

6.1.8 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Grupy Kapitałowej na zdarzenia od niej niezależne.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się na płaszczyźnie rozwiązań systemowych, jak i bieżącego zarządzania tym ryzykiem. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest na poziomie Centrali PKO Banku Polskiego SA. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdą jednostkę organizacyjną Banku.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko operacyjne w Banku stosowane są różnego rodzaju rozwiązania takie jak:

- instrumenty kontrolne,
- instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
- wartości progowe i krytyczne kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- strategiczne limity tolerancji i limity strat na ryzyko operacyjne,
- plany awaryjne,
- ubezpieczenia,
- outsourcing,
- plan ciągłości działania.

Dla potrzeb związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym Bank gromadzi dane wewnętrzne i zewnętrzne o zdarzeniach operacyjnych i skutkach ich powstania, dane o otoczeniu operacyjnym oraz dane dotyczące jakości kontroli wewnętrznej funkcjonalnej.

W przypadku, gdy poziom ryzyka osiągnął stan podwyższony lub wysoki, Bank stosuje następujące podejścia:

- redukcja ryzyka – łagodzenie wpływu czynników ryzyka lub skutków jego materializacji,
- transfer ryzyka – przeniesienie odpowiedzialności za pokrycie ewentualnych strat na podmiot zewnętrzny,
- unikanie ryzyka – rezygnacja z działalności generującej ryzyko lub wyeliminowanie prawdopodobieństwa wystąpienia czynnika ryzyka.

W 2012 roku decydujący wpływ na profil ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej miały 3 podmioty: PKO Bank Polski SA, Grupa Kapitałowa BFL SA oraz KREDOBANK SA. Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej ze względu na ich znacznie mniejszą skalę oraz rodzaj działalności, generują jedynie ograniczone ryzyko operacyjne. Spółki zależne Grupy Kapitałowej zarządzają ryzykiem operacyjnym zgodnie z zasadami zarządzania tym ryzykiem w PKO Banku Polskim SA, z uwzględnieniem specyfiki i skali działalności poszczególnych spółek.

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zarządzają ryzykiem operacyjnym zgodnie z zasadami zarządzania tym ryzykiem w PKO Banku Polskim SA, z uwzględnieniem specyfiki i skali działalności poszczególnych spółek.

6.1.9 Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Grupy Kapitałowej, pracowników Grupy Kapitałowej lub podmiotów działających w jej imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie przestrzegania przez Grupę Kapitałową prawa, przyjętych standardów postępowania oraz funkcjonowania banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Grupy Kapitałowej oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odnosi się w szczególności do następujących zagadnień:

- zapobiegania angażowaniu Grupy Kapitałowej w działalność niezgodną z prawem,
- zapewnienia ochrony informacji,
- propagowania standardów etycznych i monitorowania ich funkcjonowania,
- zarządzania konfliktami interesów,
- zapobiegania sytuacjom, w których postępowanie pracowników Grupy Kapitałowej w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- profesjonalnego, rzetelnego i przejrzystego formułowania oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- niezwłocznego, uczciwego i profesjonalnego rozpatrywania skarg, wniosków i reklamacji klientów.

We wszystkich podmiotach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA funkcjonują spójne zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności.

6.1.10 Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia strat wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zachodzące w otoczeniu biznesowym zmiany; obejmuje ono w szczególności ryzyko strategiczne.

Ryzyko strategiczne jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Pomiar poziomu ryzyka strategicznego Banku dokonywany jest poprzez ocenę wpływu wyodrębnionych w działalności i otoczeniu grup czynników, do których należą w szczególności:

- czynniki zewnętrzne,
- czynniki związane ze wzrostem i rozwojem działalności bankowej,
- czynniki związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi,
- czynniki związane z działalnością inwestycyjną,
- czynniki związane z kulturą organizacji.

6.1.11 Ryzyko reputacji

Ryzyko reputacji jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych odchyleń od zaplanowanego wyniku finansowego Grupy Kapitałowej wskutek pogorszenia się wizerunku Grupy Kapitałowej.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Grupy Kapitałowej oraz ograniczanie prawdopodobieństwa wystąpienia i wysokości straty reputacyjnej.

Zarządzanie ryzykiem reputacji w Grupie Kapitałowej obejmuje w szczególności działania zapobiegawcze służące ograniczeniu występowania lub minimalizowaniu skali i zakresu występowania zdarzeń wizerunkowych oraz dobór efektywnych narzędzi dla działań osłonowych służących eliminowaniu, łagodzeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych na wizerunek Grupy Kapitałowej.

6.1.12 Adekwatność kapitałowa⁸

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanych przez Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego SA funduszy własnych przekracza większą z wartości: sumę wymogów kapitałowych (tzw. filar I) lub sumę kapitału wewnętrznego (tzw. filar II).

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest utrzymywanie, w sposób ciągły, kapitału na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Grupy Kapitałowej.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową Grupy Kapitałowej obejmuje:

- identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego,
- monitorowanie, raportowanie, prognozowanie i limitowanie adekwatności kapitałowej,
- dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego na obszary biznesowe, segmenty klienta oraz spółki Grupy Kapitałowej dla celów analiz rentowności,
- wykorzystywanie narzędzi wpływających na poziom adekwatności kapitałowej (w tym: narzędzi wpływających na poziom funduszy własnych, skalę pomniejszeń funduszy własnych oraz wielkość portfela kredytowego).

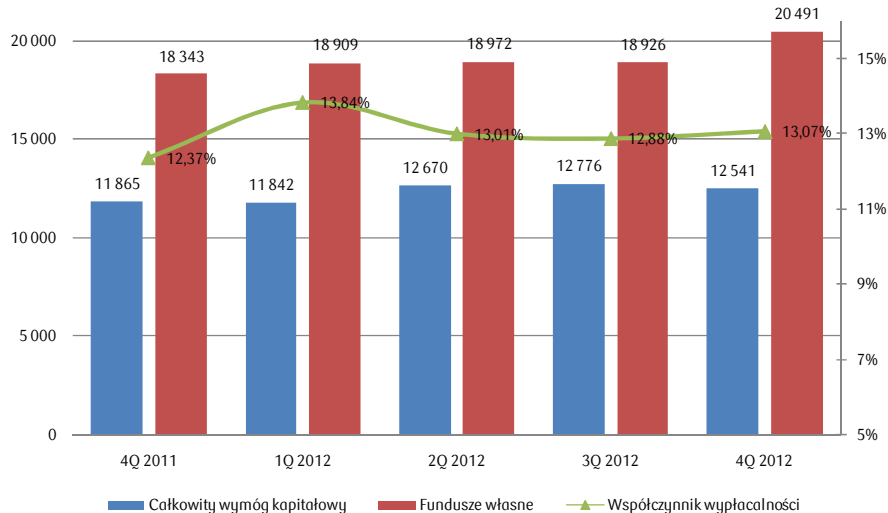
Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są:

- współczynnik wypłacalności, którego minimalny poziom, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, wynosi 8%,
- relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, której minimalny poziom, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, wynosi 1,0,
- współczynnik wypłacalności dla kapitałów rdzennych (*Common Equity Tier 1 ratio*).

⁸ Fundusze własne na potrzeby adekwatności kapitałowej wyliczane są w oparciu o postanowienia ustawy Prawo bankowe oraz uchwały nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie pomniejszeń funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszeń funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy uzupełniających banku oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych (Dz.Urz. KNF nr 13, poz. 49 z dnia 30 grudnia 2011 roku).

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej ustawowych limitów.

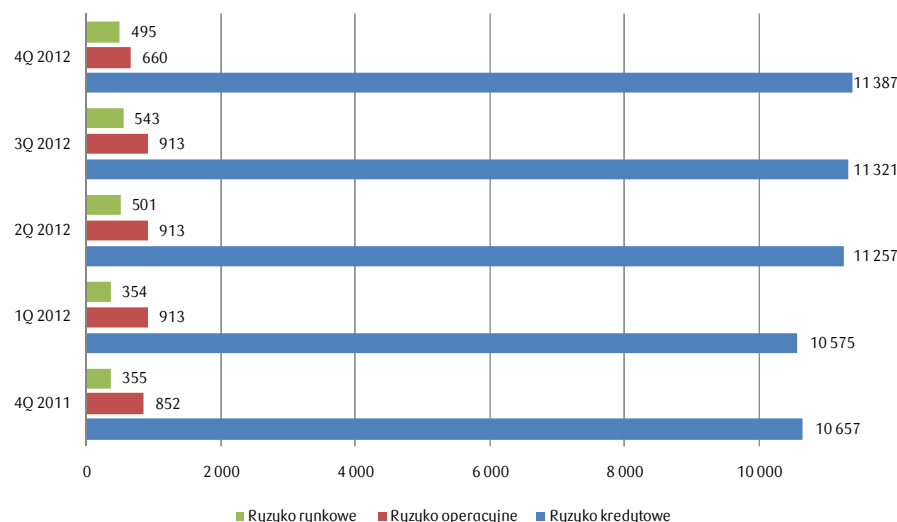
Wykres 2. Adekwatność kapitałowa Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w stosunku do 31 grudnia 2011 roku współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej wzrósł o 0,7 p.p. do poziomu 13,07%, w efekcie wzrostu funduszy własnych Grupy Kapitałowej o 11,7% r/r, przy wzroście wymogów kapitałowych Grupy Kapitałowej o 5,7% r/r. Na dzień 31 grudnia 2012 roku w stosunku do 31 grudnia 2011 roku łączny wymóg kapitałowy Grupy Kapitałowej wzrósł o 676,5 mln PLN, głównie w efekcie wzrostu wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, natomiast fundusze własne Grupy Kapitałowej wzrosły o 2 148,1 mln PLN, głównie wskutek wzrostu kapitału zapasowego Grupy Kapitałowej.

Grupa Kapitałowa wylicza wymogi kapitałowe zgodnie z uchwałą nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (Dz.Urz. KNF nr 2, poz. 11 z dnia 9 kwietnia 2010 roku z późn. zm.): z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową, z tytułu ryzyka operacyjnego dla Banku – metodą zaawansowaną (AMA), a z tytułu ryzyka rynkowego – metodami podstawowymi.

Wykres 3. Wymogi kapitałowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (w mln PLN)

Do wzrostu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego o 6,8% r/r do poziomu 11 387,1 mln PLN przyczynił się przede wszystkim wzrost portfela kredytowego oraz wejście w życie postanowień Uchwały nr 153/2011 KNF, w wyniku której od daty 30.06.2012 roku nastąpił wzrost wagi ryzyka (z 75% do 100%) dla ekspozycji detalicznych oraz dla ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomości mieszkalnej, w przypadku których wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiągniętych przez dłużnika.

Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego o 39,2% do poziomu 494,6 mln PLN wynikał głównie ze wzrostu zobowiązań z tytułu gwarantowania emisji obligacji korporacyjnych przy jednoczesnym spadku wartości obligacji korporacyjnych (łącznie wzrost wymogu na obligacjach o ok. 77%).

Spadek wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego o 22,6% r/r do poziomu 659,6 mln PLN wynikał głównie z eliminacji przesłanek utrzymywania ograniczenia na spadek wymogu kapitałowego Banku nie więcej niż do poziomu 75% wymogu wyliczonego według metody standardowej (TSA), obowiązującego w okresie od 30 czerwca 2011 roku do 12 grudnia 2012 roku.

6.2 Zarządzanie zasobami ludzkimi

6.2.1 System motywacyjny PKO Banku Polskiego SA

W PKO Banku Polskim SA funkcjonuje system motywacyjno-premiowy, w którym wysokość wynagrodzenia zmiennego warunkuje poziom realizacji поставionych celów. Sposób wyznaczania celów oraz stosowane miary zależą od rodzaju stanowiska i przynależności do jednej z trzech grup pracowniczych: kierowniczej, szeroko rozumianej sprzedaży oraz wykonawczo-wspierającej. System opiera się przede wszystkim na formule Zarządzanie przez Cele (MbO). Dzięki powiązaniu indywidualnego wynagrodzenia z poziomem i jakością wykonania określonych zadań, wzmocniona jest zmienna część wynagrodzenia, stanowiąca dodatkową motywację płacową. System koncentruje się na określaniu zadań, które wyznaczają kierunek rozwoju całej organizacji, a następnie są kaskadowo rozpisywane na cele poszczególnych jednostek organizacyjnych i indywidualnych pracowników.

Trzy filary systemu motywacyjno-premiowego:

I filar, tzw. MbO (Zarządzanie przez Cele), obejmuje pracowników kadry kierowniczej, dla których można zdefiniować konkretne cele indywidualne. MbO ma charakter premii zależnej od jakości i stopnia realizacji przypisanych zadań i jest systemem skoncentrowanym na: ustalaniu mierników pożądanych wyników końcowych, ocenie uzyskanych rezultatów w porównaniu do przypisanych celów, nagradzaniu w zależności od osiągniętych wyników.

II filar, tzw. PPI (System Premii Indywidualnej), jest formą systemu premiowego zależnego od stopnia wykonania konkretnych zadań sprzedażowych i efektywnościowych. Obejmuje pracowników realizujących zadania biznesowe, głównie w oddziałach detalicznych i centrach korporacyjnych, w których można zdefiniować indywidualne lub zespołowe wymierne zadania premiowe albo istnieje silny związek przyczynowo-skutkowy między działaniami podejmowanymi na danym stanowisku pracy a poziomem realizacji wyników ekonomiczno-finansowych Banku.

III filar, tzw. SPW (System Premiowy Wsparcia), obejmuje pozostałych pracowników nie objętych systemem MbO i PPI. Jako typowe rozwiązanie „partycypacyjne”, jest wynikową zrealizowania celów przez osobę zarządzającą daną grupą pracowników (udział dyrektora w realizacji zadań) i jednostką. Z uwagi na charakter pracy, osoby te w sposób pośredni, ale znaczący, wpływają na stopień wykonania zadań swojego przełożonego i własnej organizacji, uczestniczą także w wynikach osiąganych przez Bank. Istnieje też możliwość zdefiniowania odrębnych celów zespołowych (dla wewnętrznej komórki organizacyjnej). W tym przypadku SPW ma charakter premii zależnej od jakości i stopnia realizacji przypisanych do zespołu zadań – cele solidarnościowe.

W Spółkach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA funkcjonują systemy motywacyjne, premiowe i prowizyjne, w których wysokość wynagrodzenia zmiennego warunkuje poziom realizacji поставionych celów indywidualnych. Sposób wyznaczania celów i przynależność do danego systemu zależy od wykonywanych zadań oraz wielkości Spółki. Kadra zarządzająca większości Spółek z Grupy oraz kadra dyrektorska wybranych Spółek z Grupy objęta jest Systemem Zarządzania przez Cele MbO, opartym na zasadach jakie obowiązują w Banku.

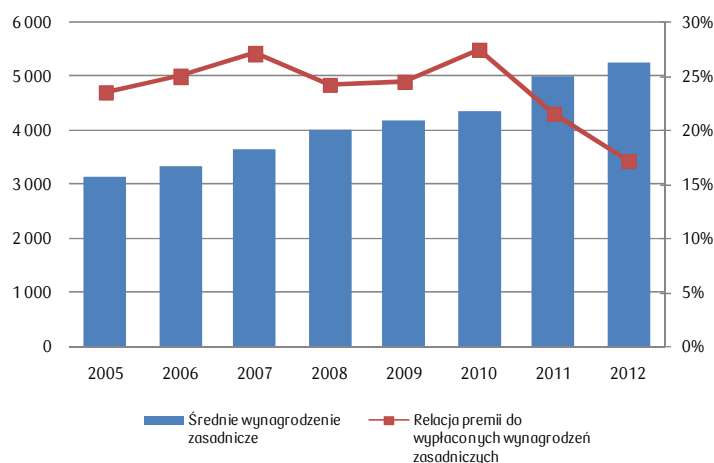
6.2.2 Polityka wynagradzania w PKO Banku Polskim SA

Podstawową regulację wewnętrzną w zakresie polityki wynagradzania stanowi Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP) zawarty z zakładowymi organizacjami związków zawodowych w dniu 28 marca 1994 roku (z późn. zm.), zgodnie z którym pracownikom Banku przysługują następujące składniki wynagrodzeń:

- wynagrodzenie zasadnicze,
 - dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych oraz w warunkach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia,
 - nagrody jubileuszowe za długoletni okres pracy zawodowej,
 - jednorazowe odprawy pieniężne w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
- a ponadto na podstawie odrębnych przepisów wydanych z delegacji ZUZP przez Zarząd Banku, w uzgodnieniu z organizacjami związkowymi, premie i nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

W Spółkach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w zależności od wielkości zatrudnienia zasady wynagradzania pracowników są określone w regulaminach wynagradzania lub w umowach o pracę. Zasady wynagradzania członków Zarządów tych Spółek są uregulowane w standardach zatrudniania członków Zarządów Spółek Grupy Kapitałowej Banku.

Wykres 4. Średnie wynagrodzenie zasadnicze oraz relacja premii do wynagrodzenia zasadniczego (w PLN)

6.2.3 Świadczenia na rzecz pracowników

Opieka medyczna

Bank zapewnia pracownikom dodatkową, oprócz świadczeń medycyny pracy (wynikających z przepisów Kodeksu pracy), opiekę medyczną, przysługującą pracownikom według zróżnicowanych pakietów świadczeń, dedykowanych określonym grupom stanowisk pracy. Wszystkie pakiety świadczeń gwarantują pracownikom możliwość korzystania z nielimitowanej liczby konsultacji lekarzy wszystkich specjalności oraz zleconych przez nich badań diagnostycznych.

Od 2011 roku opieka medyczna dla pracowników została rozszerzona o program profilaktyki zdrowia „Zdrowie jak w Banku”, obejmujący m.in. profilaktyczny przegląd stanu zdrowia oraz działania ukierunkowane na edukację prozdrowotną oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Większość spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zapewnia swoim pracownikom dodatkową opiekę medyczną według zróżnicowanych pakietów świadczeń w zależności od zasad przyjętych w tych Spółkach.

Zapewnienie szerokiego zakresu świadczeń medycznych dla pracowników stanowi znaczący element pakietu dodatkowych korzyści związanych z zatrudnieniem w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

Świadczenia socjalne

Tabela 29. Świadczenia z ZFŚS udzielone w 2012 roku pracownikom PKO Banku Polskiego SA i byłym pracownikom (emerytom, rencistom, osobom otrzymującym świadczenia przedemerytalne) oraz członkom ich rodzin

	Ilość osób, które skorzystały z pomocy	Łączna kwota udzielonej pomocy (w mln PLN)
Świadczenia zwrotne*	4 649	65,8
Świadczenia bezzwrotne**	60 364	26,8
Razem	65 013	92,6

* Pożyczki na cele mieszkaniowe.

** W tym zapomogi, dofinansowanie do kosztów wypoczynku zorganizowanego i niezorganizowanego, dofinansowanie do imprez kulturalno-oświatowych i sportowo-rekreacyjnych, umorzenia pożyczek, pomoc rzeczowa i inna pomoc bezzwrotna.

Liczba zatrudnionych

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku zatrudnienie w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wynosiło 28 556 etatów, co oznacza spadek o 368 etatów r/r. Zatrudnienie w pozostałych (poza PKO Bankiem Polskim SA) spółkach Grupy Kapitałowej wzrosło o 142 etaty, co miało związek z rozwojem działań biznesowych, przy czym głównie wpływ na wzrost zatrudnienia miały spółki: Grupa KREDOBANK SA, Grupa „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością, Grupa Qulia Development Sp. z o.o. oraz Inteligo Financial Services SA. Natomiast największy spadek zatrudnienia dotyczył spółki PKO BP BANKOWY PTE SA i był wynikiem restrukturyzacji zatrudnienia związanej ze zmianą modelu biznesowego funkcjonowania spółki w aspekcie ustawowego zakazu akwizycji.

Tabela 30. Liczba zatrudnionych w PKO Banku Polskim SA i pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej (w etatach)

	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana liczby etatów 2012/2011
PKO Bank Polski SA	25 399	25 908	26 770	(510)
Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej	3 157	3 015	3 010	142
Razem	28 556	28 924	29 780	(368)

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku w PKO Banku Polskim SA były zatrudnione 25 892 osoby (25 399 etatów). W trakcie 2012 roku zwolnieniami z przyczyn niedotyczących pracowników objęto 850 osób.

Zwolnienia grupowe realizowane w 2012 roku w Banku wynikały z następujących przyczyn:

- wzrostu efektywności pracy pracowników Banku,
- dostosowywania wielkości zatrudnienia do zmian w sposobie lub zakresie zadań realizowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku oraz w komórkach organizacyjnych Centrali,
- wdrażania zmian organizacyjnych, w tym centralizacji funkcji i procesów, skutkujących zmianą zakresu realizowanych zadań,
- wdrażania nowych technologii informatycznych wspierających obniżenie kosztów działania,
- konieczności restrukturyzacji zatrudnienia w celu dostosowania kwalifikacji zatrudnionych pracowników do zmian w sposobie i jakości realizacji zadań przez jednostki organizacyjne Banku.

Polityka szkoleniowa

Wszystkie działania zrealizowane w ramach polityki szkoleniowej wspierały realizację Strategii Rozwoju Banku „Lider” na lata 2010-2012. Projekty szkoleniowe, które rozpoczęły się w latach ubiegłych, zostały dostosowane do bieżących potrzeb pracowników oraz możliwości organizacji.

Cele projektów szkoleniowych realizowanych w 2012 roku:

- rozwój kompetencji pracowników wspierających realizację celów strategicznych PKO Banku Polskiego SA,
- promocja wartości Banku poprzez działania szkoleniowe skierowane do wybranych grup pracowników,
- wzrost umiejętności związanych z technikami sprzedaży,
- dbałość o zachowanie jak najwyższej jakości obsługi klienta,

- wsparcie pozytywnego nastawienia do zmian wśród pracowników Banku,
- wzrost zaangażowania w realizacji działań biznesowych.

Realizacja powyższych celów była możliwa dzięki spójnej polityce szkoleniowej realizowanej przez wszystkie zespoły trenerów wewnętrznych oraz zewnętrznych w ramach projektu **DNA szkoleń**.

Celem DNA szkoleń było:

- wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy wszystkimi zespołami trenerów wewnętrznych działających w strukturze Banku,
- wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy trenerami wewnętrznymi i zewnętrznymi realizującymi szkolenia dla pracowników Banku,
- standaryzacja szkoleń realizowanych przez trenerów zewnętrznych i wewnętrznych,
- realizacja wybranych projektów szkoleniowych przez zespoły interdyscyplinarne (trenerzy wewnętrzni),
- spójne podejście do analizy potrzeb szkoleniowych biznesu w oparciu o model kompetencji PKO Banku Polskiego SA.

Wybrane projekty szkoleniowe realizowane w 2012 roku:

1. Akademia Kompetencji

To program rozwoju kompetencji skierowany do kluczowych menedżerów PKO Banku Polskiego SA – TOP 150.

W latach ubiegłych spotkania Akademii Kompetencji przebiegały pod hasłem: Ciągłe doskonalenie oraz Przedsiębiorczość. W roku 2012 tematem przewodnim inspirujących spotkań i warsztatów były kolejne wartości Banku: Wiarygodność oraz Satysfakcja klienta.

Celem wszystkich spotkań w ramach Akademii był rozwój kompetencji przywódczych, wspierających strategię Banku, jak również inspiracja do dalszych działań rozwojowych menedżerów.

2. Akademia Menedżera

To kompleksowy program rozwoju kompetencji menedżerskich w formie warsztatów i szkoleń współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem Akademii jest wzrost poziomu wiedzy i umiejętności kadry kierowniczej przekładający się na poprawę funkcjonowania Banku:

- wsparcie wdrożenia ambitnej Strategii Rozwoju Banku na lata 2010-2012,
- zmiana mentalności kadry – ukierunkowanie na innowacje i efektywność,
- poszerzenie umiejętności usprawniających komunikację, organizację pracy i kierowanie zespołami pracowniczymi oraz wypracowanie narzędzi wspierających zarządzanie zespołami,
- kształtowanie wśród menedżerów postaw ukierunkowanych na zaspokajanie potrzeb klientów oraz budowę długofalowych relacji i poprawę jakości obsługi.

Działania szkoleniowo-doradcze w ramach Akademii Menedżera zakończą się w kwietniu 2013 roku.

3. Program rozwoju kompetencji menedżerskich Dyrektorów Sprzedaży w Obszarze Rynku Detalicznego

To program rozwoju kompetencji menedżerskich dla dyrektorów pełniących kluczowe funkcje w sprzedaży detalicznej. Celem programu był rozwój umiejętności społecznego wywierania wpływu, zarządzania relacjami w zespole oraz wykorzystywania umiejętności *coachingowych* i *mentoringowych* w planowaniu, monitorowaniu i kontrolowaniu menedżerów sieci sprzedaży.

7. ŁAD KORPORACYJNY

7.1 Informacje dla inwestorów

7.1.1 Kapitał zakładowy i akcjonariat PKO Banku Polskiego SA

Na dzień 31 grudnia 2012 roku kapitał zakładowy PKO Banku Polskiego SA wynosił 1 250 000 tys. PLN i składało się na niego 1 250 000 tys. akcji o wartości nominalnej 1 PLN – akcje są w pełni opłacone. W stosunku do stanu na koniec 2011 roku nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału zakładowego PKO Banku Polskiego SA. Wyemitowane akcje PKO Banku Polskiego SA nie są uprzywilejowane.

Tabela 31. Struktura kapitału zakładowego PKO Banku Polskiego SA

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna 1 akcji	Wartość serii wg wartości nominalnej
Seria A	akcje zwykłe imienne	312 500 000	1 zł	312 500 000 PLN
Seria A	akcje zwykłe na okaziciela	197 500 000	1 zł	197 500 000 PLN
Seria B	akcje zwykłe na okaziciela	105 000 000	1 zł	105 000 000 PLN
Seria C	akcje zwykłe na okaziciela	385 000 000	1 zł	385 000 000 PLN
Seria D	akcje zwykłe na okaziciela	250 000 000	1 zł	250 000 000 PLN
		1 250 000 000		1 250 000 000 PLN

Zgodnie z wiedzą PKO Banku Polskiego SA akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji (co najmniej 5%) na dzień 31.12.2012 roku były trzy podmioty: Skarb Państwa, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadające zgodnie z wiedzą Banku na dzień 31.12.2012 roku odpowiednio 417 406 277, 128 102 731 oraz 64 594 448 akcji PKO Banku Polskiego SA. Udział procentowy Skarbu Państwa, Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ING Otwartego Funduszu Emerytalnego w kapitale zakładowym PKO Banku Polskiego SA na dzień 31.12.2012 roku wynosił odpowiednio 33,39%, 10,25% oraz 5,17% i był zgodny z udziałem procentowym w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKO Banku Polskiego SA.

Tabela 32. Struktura akcjonariatu PKO Banku Polskiego SA

Akcjonariusze	Stan na dzień 31.12.2012		Stan na dzień 31.12.2011		Zmiana udziału w liczbie głosów na WZ (p.p.)
	Liczba akcji	Udział w liczbie głosów na WZ	Liczba akcji	Udział w liczbie głosów na WZ	
Skarb Państwa	417 406 277	33,39%	512 406 277	40,99%	-7,60
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25%	128 102 731	10,25%	0,00
ING Otwarty Fundusz Emerytalny*	64 594 448	5,17%	-	x	x
Pozostali akcjonariusze**	639 896 544	51,19%	609 490 992	48,76%	2,43
Ogółem	1 250 000 000	100,00%	1 250 000 000	100,00%	0,00

* Stan posiadania akcji na dzień 24 lipca 2012 roku, raportowany przez ING OFE po przekroczeniu progu 5% udziału w akcjonariacie PKO Banku Polskiego SA po rozliczeniu transakcji sprzedaży 95 mln akcji PKO Banku Polskiego SA przez Skarb Państwa.

** Stan na dzień 31.12.2011 roku obejmuje ING OFE.

W dniu 26 lipca 2012 roku PKO Bank Polski SA otrzymał zawiadomienie od Ministra Skarbu Państwa o zbyciu przez Skarb Państwa znacznego pakietu akcji Banku, w wyniku czego nastąpiła zmiana posiadanej przez Skarb Państwa ogólnej liczby głosów w Banku.

Zgodnie z treścią otrzymanego przez Bank zawiadomienia w dniu 24 lipca 2012 roku w drodze transakcji pakietowych zostało zbytych 95 mln akcji Banku posiadanych przez Skarb Państwa. Przed przeprowadzeniem transakcji zbycia Skarb Państwa posiadał łącznie 512 406 277 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowiły 40,99% w kapitale zakładowym oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku. Wraz z BGK, posiadającym 128 102 731 akcji na okaziciela, stanowiących 10,25% w kapitale zakładowym Banku, oba te podmioty posiadały 640 509 008 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowiły 51,24% w kapitale zakładowym Banku oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku.

W wyniku ww. transakcji zbycia akcji w dniu 24 lipca 2012 roku Skarb Państwa posiadał 417 406 277 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku (33,39%).

W dniu 31 lipca 2012 roku Bank otrzymał od ING Otwartego Funduszu Emerytalnego zawiadomienie o zwiększeniu stanu posiadania akcji PKO Banku Polskiego SA powyżej progu 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 53 631 448 akcji PKO Banku Polskiego SA, stanowiących 4,29% kapitału zakładowego oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. W wyniku nabycia akcji PKO Banku Polskiego SA, rozliczonych w dniu 24 lipca 2012 roku, ING Otwarty Fundusz Emerytalny zwiększył stan posiadania akcji Banku do 64 594 448, co stanowiło 5,17% kapitału zakładowego oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

W dniu 31 stycznia 2013 roku PKO Bank Polski SA poinformował o otrzymaniu zawiadomień od BGK oraz od Ministra Skarbu Państwa o zbyciu znacznych pakietów akcji Banku, w wyniku czego nastąpiła zmiana posiadanej przez BGK i Skarb Państwa ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Zgodnie z treścią otrzymanych zawiadomień, w dniu 24 stycznia 2013 roku w drodze transakcji pakietowych za pośrednictwem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.:

- Bank Gospodarstwa Krajowego sprzedał 128 102 731 posiadanych akcji Banku, które stanowiły 10,25% kapitału zakładowego oraz ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku,
- Skarb Państwa sprzedał 25 000 000 posiadanych akcji Banku, które stanowiły 2,00% kapitału zakładowego oraz ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Przed zawarciem i rozliczeniem ww. transakcji BGK oraz Skarb Państwa posiadały odpowiednio 128 102 731 i 417 406 277 akcji Banku.

Po rozliczeniu transakcji w dniu 29 stycznia 2013 roku BGK nie posiadał akcji Banku, a Skarb Państwa posiadał 392 406 277, które stanowiły 31,39% kapitału zakładowego oraz ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

W dniu 1 lutego 2013 roku PKO Bank Polski SA otrzymał od Aviva Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Aviva BZ WBK SA zawiadomienie, iż w wyniku transakcji nabycia akcji Banku zawartych w dniu 24 stycznia 2013 roku Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK („Aviva OFE”) zwiększył udział w ogólnej liczbie głosów w Banku powyżej 5%. Przed rozliczeniem wyżej wymienionych transakcji na dzień 28 stycznia 2013 roku Aviva OFE posiadał 57 152 447 akcji Banku, stanowiących 4,57% kapitału zakładowego oraz ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Po zawarciu i rozliczeniu ww. transakcji, na dzień 29 stycznia 2013 roku Aviva OFE posiadał 83 952 447 akcji Banku, stanowiących 6,72% kapitału zakładowego oraz ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Tabela 33. Struktura akcjonariatu PKO Banku Polskiego SA na dzień 29 stycznia 2013 roku

Akcjonariusze	Stan na dzień 29.01.2013		Stan na dzień 28.01.2013		Zmiana udziału w liczbie głosów na WZ (p.p.)
	Liczba akcji	Udział w liczbie głosów na WZ	Liczba akcji	Udział w liczbie głosów na WZ	
Skarb Państwa	392 406 277	31,39%	417 406 277	33,39%	-2,00
Bank Gospodarstwa Krajowego	0	0,00%	128 102 731	10,25%	-10,25
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny	83 952 447	6,72%	57 152 447	4,57%	2,14
ING Otwarty Fundusz Emerytalny*	64 594 448	5,17%	64 594 448	5,17%	0,00
Pozostali akcjonariusze	709 046 828	56,72%	582 744 097	46,62%	10,10
Ogółem	1 250 000 000	100,00%	1 250 000 000	100,00%	0,00

* Stan posiadania akcji na dzień 24 lipca 2012 roku, raportowany przez ING OFE po przekroczeniu progu 5% udziału w akcjonariacie PKO Banku Polskiego SA po rozliczeniu transakcji sprzedaży 95 mln akcji PKO Banku Polskiego SA przez Skarb Państwa.

7.1.2 Informacja o dywidendzie

Polityka dywidendy

W dniu 4 kwietnia 2012 roku PKO Bank Polski SA przyjął politykę dywidendową. Ogólnym założeniem polityki dywidendowej Banku jest stabilne realizowanie wypłat dywidend w długim terminie z zachowaniem zasady ostrożnego zarządzania bankiem i stosownie do możliwości finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku. Celem polityki dywidendowej jest optymalne kształtowanie struktury kapitałowej Banku i Grupy Kapitałowej Banku z uwzględnieniem zwrotu z kapitału i jego kosztu, potrzeb kapitałowych związanych z rozwojem, przy jednoczesnej konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu współczynników adekwatności kapitałowej.

Zamiarem Zarządu jest rekomendowanie w przyszłości Walnemu Zgromadzeniu podejmowania uchwał w sprawie wypłaty dywidendy w kwocie przewyższającej przyjęte wymogi kapitałowe wskazane poniżej:

- współczynnik wypłacalności Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku będzie powyżej 12,00% z zachowaniem niezbędnego bufora kapitałowego,
- współczynnik wypłacalności dla funduszy rdzennych Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku będzie powyżej 9,00% z zachowaniem niezbędnego bufora kapitałowego.

Polityka w zakresie wypłaty dywidendy może jednak w miarę potrzeby być zmieniana przez Zarząd, a decyzje w tej sprawie będą podejmowane z uwzględnieniem szeregu czynników dotyczących Banku i Grupy Kapitałowej Banku, w szczególności bieżącej i oczekiwanej sytuacji finansowej oraz wymogów nadzorczych. Stosownie do wymogów prawa, każda uchwała o wypłacie dywidendy będzie rozpatrywana przez Walne Zgromadzenie. Opisaną powyżej polityką dywidendową została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku.

Dywidenda za 2011 rok

W dniu 9 maja 2012 roku Zarząd Banku podjął uchwałę i postanowił przedłożyć Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu rekomendację wypłaty dywidendy za 2011 rok w wysokości 1 587,5 mln PLN, czyli 1,27 PLN na jedną akcję i zaproponował termin ustalenia prawa do dywidendy (dzień dywidendy) na dzień 12 czerwca 2012 roku oraz termin wypłaty dywidendy na dzień 27 czerwca 2012 roku.

W opinii Zarządu decyzja w sprawie rekomendowanego podziału zysku za 2011 rok była zgodna z polityką dywidendową Banku przyjętą w dniu 4 kwietnia 2012 roku. Wypłata dywidendy w rekomendowanej wysokości zdaniem Zarządu Banku miała zapewnić utrzymanie wskaźnika adekwatności kapitałowej powyżej 12% oraz utrzymanie wskaźnika Tier 1 powyżej 9% z zachowaniem niezbędnego bufora kapitałowego. Wypłata dywidendy w rekomendowanej wysokości w opinii Zarządu powinna pozwolić na utrzymanie dobrej sytuacji kapitałowej i płynnościowej Banku. Proponowany poziom dywidendy wpisywał się w rekomendację Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego („UKNF”) odnoszącą się do wzmocnienia baz kapitałowych banków. Zgodnie z pismem UKNF z dnia 29 grudnia 2011 roku, bank mógł rekomendować wypłatę dywidendy, jeśli:

- posiadał współczynnik wypłacalności powyżej 12%,
- współczynnik Tier 1 kształtował się powyżej 9%,
- otrzymał ocenę BION co najmniej 2,5,
- udział kredytów walutowych dla osób prywatnych w portfelu kredytów dla osób prywatnych nie przekraczał 50%.

PKO Bank Polski SA spełniał wszystkie podane wyżej kryteria w taki sposób, że Zarząd mógł rekomendować wypłatę dywidendy. Rekomendacja Zarządu w sprawie wypłaty dywidendy została rozpatrzona i zaopiniowana pozytywnie przez Radę Nadzorczą, zgodnie z § 9 ust. 2 Statutu Banku. Zgodnie z art. 395 § 2 pkt 2 ksh oraz § 34 Statutu Banku rekomendacja ta została przedstawiona pod obrady Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok obrotowy zakończony w dniu 31 grudnia 2011 roku.

W dniu 6 czerwca 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA, w wyniku podziału zysku PKO Banku Polskiego SA za rok obrotowy 2011, przeznaczyło na dywidendę dla akcjonariuszy kwotę 1 587,5 mln PLN (tj. 40,15% zysku), co stanowiło 1,27 PLN na jedną akcję i było zgodne z rekomendacją Zarządu. Walne Zgromadzenie ustaliło:

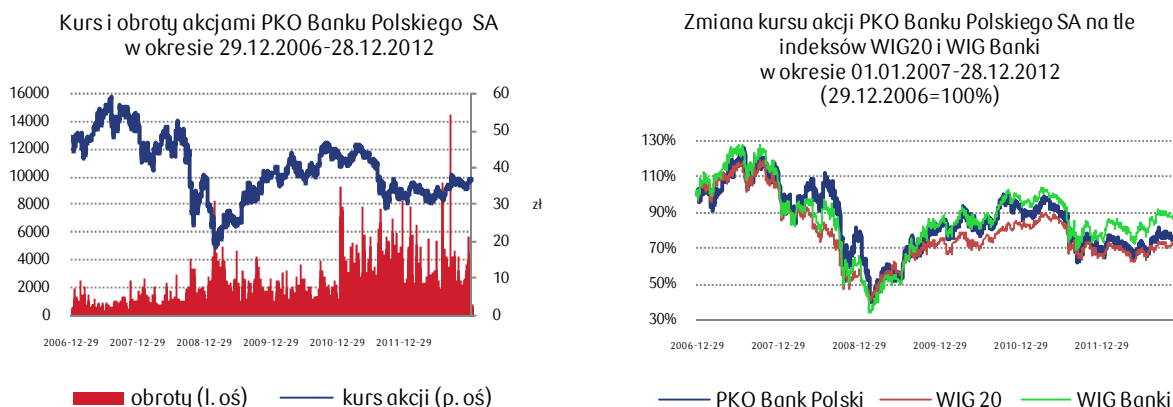
- dzień nabycia praw do dywidendy na 12 czerwca 2012 roku,
- termin wypłaty dywidendy na 27 czerwca 2012 roku.

Dywidendą objęte były wszystkie akcje PKO Banku Polskiego SA, tj. 1 250 000 000 szt.

7.1.3 Notowania akcji PKO Banku Polskiego SA na GPW w Warszawie

Giełdowa cena akcji PKO Banku Polskiego SA

W 2012 roku kurs akcji PKO Banku Polskiego SA był determinowany przede wszystkim przez koniunkturę na GPW.

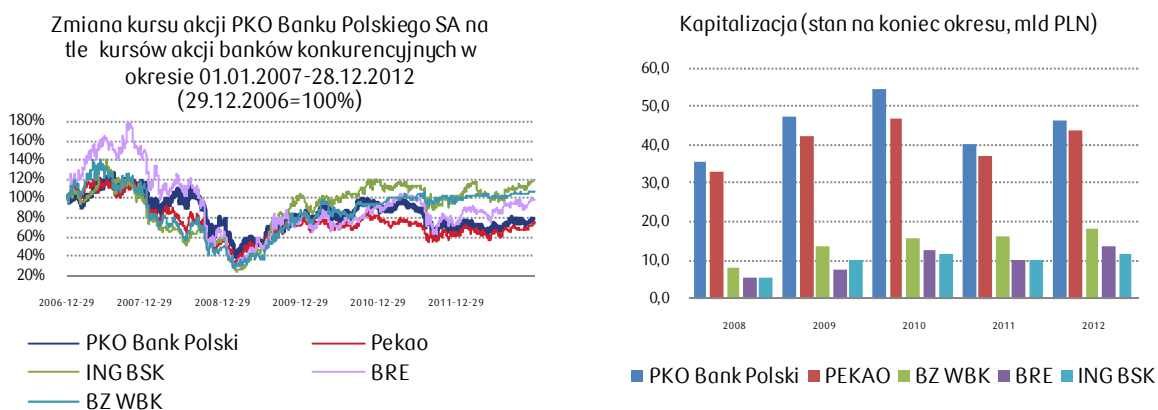
W 2012 roku:

- kurs akcji PKO Banku Polskiego SA wzrósł o 14,9% (+4,78 PLN) z poziomu 32,12 PLN na koniec 2011 roku do 36,90 PLN na koniec 2012 roku,
- średni kurs akcji Banku wyniósł 34,26 PLN za akcję i był o 12,2% (-4,78 PLN) niższy niż w 2011 roku,
- kurs akcji wahał się w przedziale od 30,50 PLN (11.01 oraz 24.05) do 38,00 PLN (14.09),
- średnie dzienne obroty akcjami Banku wyniosły 2 410 tys. szt., przy czym najwyższy ich poziom (14 366 tys. szt.) zanotowano w dniu 31.08, a najniższy (601 tys. szt.) w dniu 30.10.

W 2012 roku kursy akcji na GPW w Warszawie odnotowały wzrosty, przy czym nastąpiły one od sierpnia, po znaczących spadkach w poprzednich miesiącach roku. Największy wpływ na to miała poprawa nastrojów inwestorów na międzynarodowych rynkach finansowych, pomimo utrzymywania się niekorzystnych danych makroekonomicznych dotyczących zarówno krajów Unii Europejskiej, jak i USA. Optymizm w dużej mierze wiązał się z oczekiwaniem na poprawę koniunktury gospodarczej w efekcie działań banków centralnych, m.in. w związku z uruchomieniem we wrześniu przez EBC programu *Outright Monetary Transactions* (OMT) dotyczącego skupu obligacji zadłużonych krajów strefy euro oraz ogłoszeniem przez Fed programu QE3, czyli trzeciego programu luzowania ilościowego, dotyczącego skupu obligacji hipotecznych. Działania te pomogły zmniejszyć napięcia na rynkach finansowych.

Na kształtowanie się kursu akcji PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku wpłynęło także oczekiwanie na zapowiadaną przez BGK i Skarb Państwa dalszą sprzedaż pakietów akcji po wygaśnięciu 180-dniowego *lock-up'u* po sprzedaży 95 mln akcji w lipcu 2012 roku.

Kurs akcji PKO Banku Polskiego SA i kapitalizacja banków konkurencyjnych

7.1.4 Ocena wiarygodności finansowej PKO Banku Polskiego SA

Oceny wiarygodności finansowej PKO Banku Polskiego SA są obecnie przyznawane przez trzy znaczące agencje *ratingowe*, przy czym:

- agencje *ratingowe* *Moody's Investors Service* oraz *Standard & Poor's* nadają Bankowi *rating* płatny, zgodnie z własną procedurą oceny banków,
- agencja *Fitch Ratings* przyznaje *rating* bezpłatny (nie zamawiany przez Bank), na podstawie dostępnych, publikowanych informacji, w tym przede wszystkim raportów śródrocznych i rocznych oraz informacji o Banku udostępnianych podczas bezpośrednich kontaktów przedstawicieli agencji z Bankiem.

W 2012 roku:

- W dniu 8 maja 2012 roku agencja ratingowa *Standard and Poor's* przyznała następujący rating dla Banku, dokonany na jego zlecenie:
 - o długoterminowy rating kredytowy Banku na poziomie "A-" z perspektywą utrzymania oceny stabilną,
 - o krótkoterminowy rating kredytowy Banku na poziomie "A-2" z perspektywą utrzymania oceny stabilną.
- W dniu 28 czerwca 2012 roku agencja ratingowa *Moody's Investors Service Ltd.* („*Moody's*”) obniżyła potencjalny rating dla długu podporządkowanego PKO Banku Polskiego SA w ramach programu emisji euroobligacji (MTN) do oceny (P)Baa3 z oceny (P)A3 w związku z wycofaniem przez *Moody's* założeń dotyczącego systemowego wsparcia dla tej klasy długu. Obniżka ta była wynikiem przeglądu zainicjowanego w listopadzie 2011 roku w zakresie ponownej oceny założeń, co do systemowego wsparcia dla dłużników podporządkowanych grupy banków europejskich, co doprowadziło do konkluzji *Moody's*, iż nie będzie systemowego wsparcia dla tej klasy długu. Wniosek ten wskazuje na postrzeganie Polski przez *Moody's* w sposób podobny do innych krajów europejskich, w których systemowe wsparcie dla długu podporządkowanego może nie być dłużej wystarczająco przewidywalne dla wsparcia ratingu instrumentów służących do wzmocnienia kapitału.
- W dniu 17 września 2012 roku agencja *Moody's Service* poinformowała o zmianie perspektywy ze „stabilnej” na „negatywną” dla długoterminowego ratingu depozytów Banku na poziomie "A2" oraz długoterminowego ratingu zobowiązań dłużnych Banku na poziomie "A2".
W uzasadnieniu do przeprowadzonej zmiany perspektywy dla ratingów „A2” analitycy agencji poinformowali, że powodem tej zmiany było zmniejszenie udziału Skarbu Państwa w kapitale zakładowym Banku oraz średniookresowe plany Skarbu Państwa dotyczące zmniejszenia pośredniego udziału w kapitale zakładowym Banku.
Analitycy agencji dodali, że oceny ratingowe PKO Banku Polskiego SA posiadają trzy punkty („*notches*”) systemowego wsparcia, które należą do jednego z najwyższych w regionie. Tak wysokie wsparcie jest uzasadnione tym, że agencja *Moody's* uważa istnienie bardzo wysokiego prawdopodobieństwa utrzymania w razie konieczności wsparcia od głównego akcjonariusza oraz faktem, że Bank pełni ważną funkcję dla polskiego systemu bankowego i płatniczego.

Tabela 34. Oceny ratingowe na dzień 31 grudnia 2012 roku

Rating płatny	
<i>Moody's Investors Service</i>	
Długookresowa ocena depozytów	A2 z perspektywą negatywną
Krótkookresowa ocena depozytów	Prime-1
Siła finansowa	C- z perspektywą negatywną
<i>Standard and Poor's</i>	
Długoterminowy rating kredytowy Banku	A- z perspektywą stabilną
Krótkoterminowy rating kredytowy Banku	A-2 z perspektywą stabilną
Rating niezamawiany przez Bank	
<i>Fitch Ratings</i>	
Ocena wsparcia	2

KREDOBANK SA na koniec 2012 roku posiadał, przyznany przez międzynarodową agencję *Standard & Poor's*, następujący rating:

- długookresowy rating kredytowy w skali międzynarodowej – „B-”,
- prognoza – „Stabilna”,
- krótkookresowy rating kredytowy w skali międzynarodowej – „C”,
- rating w skali ukraińskiej – „uaBBB-”.

Poziom ratingu i prognozy KREDOBANK SA są identyczne jak rating i prognoza Ukrainy jako Państwa.

7.1.5 Relacje inwestorskie

W 2012 roku działania Banku w zakresie relacji inwestorskich skupiały się w następujących obszarach:

- budowaniu wśród obecnych i potencjalnych inwestorów, analityków rynków finansowych oraz agencji ratingowych pozytywnego wizerunku PKO Banku Polskiego SA jako spółki wiarygodnej i przejrzystej poprzez stosowanie różnorodnych narzędzi komunikacji z rynkiem,
- wykonywaniu obowiązków informacyjnych przez Spółkę jako emitenta papierów wartościowych wymaganych obowiązującymi przepisami prawa,
- organizacji Walnego Zgromadzenia i obsługi informacyjnej akcjonariuszy Banku,
- zapewnieniu współpracy Banku z właściwymi organami administracji rządowej, organizacjami i instytucjami rynku kapitałowego w związku z funkcjonowaniem Banku na publicznym rynku papierów wartościowych.

W ramach komunikacji z rynkiem:

- wyniki finansowe Banku i Grupy Kapitałowej Banku były po każdym kwartale prezentowane przez Zarząd Banku na spotkaniach z analitykami rynku kapitałowego i instrumentów dłużnych w siedzibie Banku oraz podczas telekonferencji, w których każdorazowo uczestniczyło łącznie ok. 75 analityków i przedstawicieli inwestorów,
- członkowie Zarządu Banku oraz przedstawiciele kluczowej kadry zarządzającej regularnie uczestniczyli w spotkaniach (oraz telekonferencjach) z inwestorami i analitykami zarówno w siedzibie Banku jak i podczas konferencji inwestorskich; w 2012 roku odbyło się ok. 95 spotkań w siedzibie Banku, ok. 120 spotkań podczas 13 konferencji inwestorskich i 5 przedsięwzięć typu *roadshow* oraz ponad 80 telekonferencji,
- Biuro Relacji Inwestorskich utrzymywało bieżące kontakty z analitykami i inwestorami instytucjonalnymi i indywidualnymi odpowiadając na liczne zapytania telefoniczne i mailowe dotyczące działalności biznesowej i wyników finansowych PKO Banku Polskiego SA,

- na stronie internetowej Relacji Inwestorskich <http://www.pkobp.pl/grupa-pko-banku-polskiego/relacje-inwestorskie/> Bank niezwłocznie publikował wszystkie informacje istotne dla inwestorów i akcjonariuszy Banku,
- w marcu 2012 roku Bank uruchomił raport roczny za 2011 rok w postaci dedykowanego serwisu internetowego (tzw. raport roczny *on-line*). Prezentacja raportów w postaci mini serwisów www.pkobp.pl/raportroczny2011 jest coraz popularniejsza na rynkach kapitałowych. W Polsce niewiele spółek giełdowych zdecydowało się na takie rozwiązanie. Raport roczny opublikowany jako odrębny serwis *on-line* www.pkobp.pl/raportroczny2011 realizuje cele informacyjne i wizerunkowe Banku. Przede wszystkim ułatwia dotarcie do kluczowych informacji wynikowych na temat spółki i korzystanie z nich. Prezentowany jest w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej.

Celem powyższych działań było przekazywanie wyczerpującej informacji o wynikach finansowych i działaniach Banku z uwzględnieniem zmian w otoczeniu rynkowym tak, aby umożliwić rzetelną ocenę bieżącej sytuacji i perspektyw Banku oraz prawidłową wycenę walorów spółki.

PKO Bank Polski SA dokłada wszelkich starań, aby raporty okresowe zachowywały najwyższe standardy w zakresie profesjonalizmu i rzetelnej informacji i w kompletny i transparentny sposób prezentowały wyniki Banku, a także aby były maksymalnie użyteczne dla inwestorów instytucjonalnych, analityków i indywidualnych akcjonariuszy.

W październiku 2012 roku Instytut Rachunkowości i Podatków uhonorował Raport Roczny PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok Nagrodą Główną w konkursie „The Best Annual Report” w kategorii „Banki i instytucje finansowe”. W tej edycji konkursu PKO Bank Polski SA zebrał najwięcej punktów we wszystkich ocenianych przez Kapitułę Konkursu kategoriach. Raport roczny Banku został oceniony najwyższej w zakresie sprawozdania z działalności, stosowania standardów w sporządzaniu raportów rocznych według MSSF/MSR oraz ze względu na najwyższą wartość użytkową dla akcjonariuszy i inwestorów.

PKO Bank Polski SA od kilku lat bierze udział w konkursie „The Best Annual Report”, regularnie zdobywając nagrody i wyróżnienia. Raport za 2007 rok został wyróżniony przez Zespół Audytorów Kapituły Konkursu dyplomem dodatkowym za istotną poprawę jakości sprawozdania finansowego sporządzonego zgodnie z IFRS. Raport za 2008 rok otrzymał wyróżnienie za najlepsze zastosowanie standardów MSSF/MSR, a za 2009 rok - drugą nagrodę w kategorii „Banki i instytucje finansowe”. Raport za 2010 rok został uhonorowany Nagrodą Główną dla Banków oraz otrzymał wyróżnienie w kategorii Sprawozdanie z działalności.

7.2 Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

7.2.1 Zasady oraz zakres stosowania ładu korporacyjnego

PKO Bank Polski SA stosuje zasady ładu korporacyjnego zawarte w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” przyjętym w dniu 4 lipca 2007 roku przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA uchwałą nr 12/1170/2007 z późniejszymi zmianami.

Wyżej wymieniony tekst zasad ładu korporacyjnego jest publicznie dostępny na stronie internetowej www.corp-gov.gpw.pl, która jest oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA poświęconą zagadnieniom ładu korporacyjnego spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA.

PKO Bank Polski SA podjął w 2012 roku niezbędne działania w celu pełnego przestrzegania zasad zawartych w zbiorze zasad pt. „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”.

W opinii Zarządu w 2012 roku PKO Bank Polski SA nie odstąpił od zasad zawartych w ww. zbiorze.

7.2.2 Systemy kontroli w procesie sporządzania sprawozdań finansowych

Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem

W PKO Banku Polskim SA działa system kontroli wewnętrznej, stanowiący element systemu zarządzania Bankiem, na który składają się: mechanizmy kontroli, badanie zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi Banku i audyt wewnętrzny. System kontroli uzupełnia kontrola wewnętrzna funkcjonalna.

System kontroli wewnętrznej obejmuje cały Bank, w tym jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Centrali i podmioty zależne należące do Grupy Kapitałowej Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie zarządzania Bankiem, w tym procesów decyzyjnych, przyczyniające się do zapewnienia w szczególności: skuteczności i efektywności działania Banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje ryzyko: związane z każdą operacją, transakcją, produktem i procesem oraz wynikające ze struktury organizacyjnej Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Mechanizmy kontroli służą zapewnieniu prawidłowego wykonywania czynności i realizacji zadań w Banku.

Jednostki organizacyjne Banku i komórki organizacyjne Centrali zobowiązane są do wykonywania zadań zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi i wewnętrznymi Banku. Zgodność ta sprawdzana jest podczas kontroli wewnętrznych funkcjonalnych oraz niezależnie weryfikowana przez Departament Audytu Wewnętrznego w toku przeprowadzanych audytów.

Kontrola wewnętrzna funkcjonalna realizowana jest w Banku:

- na etapie prac legislacyjnych, poprzez zapewnienie zgodności przepisów wewnętrznych z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym przez określenie w przepisach wewnętrznych odpowiednich mechanizmów kontrolnych, określających prawidłową realizację procesów, zadań,
- przez pracowników, w toku wykonywanych przez nich czynności związanych z zakresem działania komórek i jednostek organizacyjnych,
- na etapie sprawdzenia, przez kadrę kierowniczą i osoby przez nią upoważnione, poprawności wykonywanych zadań przez podległych pracowników, w szczególności ich zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi oraz normami ostrożnościowymi.

Zasady ogólne, opisane powyżej, stosowane są także w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych opiera się na wbudowanych w funkcjonalność systemów sprawozdawczych mechanizmach kontroli oraz na stosowaniu w sposób ciągły weryfikacji zgodności z księgami rachunkowymi i innymi dokumentami będącymi podstawą sprawozdań finansowych oraz obowiązującymi przepisami w zakresie zasad rachunkowości i sporządzania sprawozdań finansowych.

Proces sporządzania sprawozdań finansowych jest cyklicznie poddawany wielostopniowej kontroli funkcjonalnej, w szczególności w zakresie poprawności uzgodnień rachunkowych, analizy merytorycznej i rzetelności informacji. Zgodnie z przepisami wewnętrznymi, sprawozdania finansowe są akceptowane przez Zarząd PKO Banku Polskiego SA oraz Komitet Audytu Rady Nadzorczej powołany przez Radę Nadzorczą PKO Banku Polskiego SA w 2006 roku.

Informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych sporządzane są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, z uwzględnieniem dostępnych danych.

Informacje dotyczące celów i zasad zarządzania ryzykiem oraz ilościowe informacje dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka zawierane są w rocznych i śródrocznych sprawozdaniach finansowych. Obejmują one:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko koncentracji oraz ryzyko kredytowe instytucji finansowych),
- ryzyko rynkowe (w tym ryzyko stopy procentowej, walutowe, płynności, cen papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych),
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko strategiczne,
- ryzyko reputacji,
- adekwatność kapitałową.

W cyklu rocznym, w dokumencie odrębnym od sprawozdania finansowego, ujawniany jest pełny zakres informacji dotyczących adekwatności kapitałowej, zgodnie z Uchwałą KNF nr 385/2008 z późniejszymi zmianami. Na stronie internetowej PKO Banku Polskiego SA w dziale „Relacje Inwestorskie” dostępny jest ostatni raport „Adekwatność kapitałowa i zarządzanie ryzykiem (Filar III) w Grupie Kapitałowej PKO BP SA według stanu na 31 grudnia 2011 roku”.

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Zgodnie z treścią uchwały Rady Nadzorczej w sprawie zasad wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych PKO Bank Polski SA stosuje regułę, zgodnie z którą przyjmuje się, iż:

- maksymalny okres nieprzerwanej współpracy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wynosi 6 lat, a począwszy od okresu współpracy obejmującej badanie sprawozdań finansowych za lata 2014-2016 maksymalny okres współpracy wynosi 5 lat,
- umowę na badanie oraz przegląd sprawozdań finansowych zawiera się maksymalnie na okres 3 lat,
- podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych może ponownie wykonywać czynności badania sprawozdań finansowych po upływie co najmniej 3 lat.

Informacje dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych:

- W dniu 28 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA dokonała wyboru spółki *PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.* jako podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu sprawozdań finansowych Banku i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Banku. *PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.* z siedzibą w Warszawie, Al. Armii Ludowej 14 jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem 144. Wybór podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu sprawozdań finansowych dokonany został przez Radę Nadzorczą Banku zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, na podstawie par. 15 ust.1 pkt 3 Statutu Banku.
- W dniu 14 kwietnia 2011 roku pomiędzy PKO Bankiem Polskim SA i podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych firmą *PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.* została zawarta umowa na przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata kończące się 31 grudnia odpowiednio 2011, 2012 oraz 2013 roku oraz przeglądów sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy sześciu miesięcy kończące się 30 czerwca odpowiednio 2011, 2012 oraz 2013 roku. Bank korzystał w przeszłości z usług spółki *PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.* w zakresie badania i przeglądu sprawozdań finansowych PKO Banku Polskiego SA i Grupy Kapitałowej za lata 2008-2010 oraz usług pokrewnych.
- Łączna wysokość wynagrodzenia *PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.* wynikająca z umów zawartych przez PKO Bank Polski SA za rok obrotowy 2012 wyniosła 4 373,4 tys. PLN wobec 5 080,5 tys. PLN netto za rok obrotowy 2011.

Tabela 35. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych (w tys. PLN)

Lp.	Tytuł	2012	2011
1.	Badanie jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych	1 140	1 140
2.	Usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdań finansowych	2 795	1 910
3.	Usługi doradztwa podatkowego	216	0
4.	Pozostałe usługi	222	2 031
RAZEM		4 373	5 080

7.2.3 Akcje oraz akcjonariusze PKO Banku Polskiego SA

Zgodnie z wiedzą PKO Banku Polskiego SA akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji (co najmniej 5%) były na dzień 31 grudnia 2012 roku trzy podmioty: Skarb Państwa, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadające bezpośrednio odpowiednio 417 406 277, 128 102 731 oraz 64 594 448 akcji PKO Banku Polskiego SA.

Udział procentowy Skarbu Państwa, Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ING Otwartego Funduszu Emerytalnego w kapitale zakładowym PKO Banku Polskiego SA na dzień 31.12.2012 roku wynosił odpowiednio 33,39%, 10,25% oraz 5,17% i był zgodny z udziałem procentowym w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKO Banku Polskiego SA.

Dla posiadaczy papierów wartościowych PKO Banku Polskiego SA nie wynikają z tych papierów jakiegokolwiek specjalne uprawnienia kontrolne.

7.2.4 Ograniczenia dotyczące akcji PKO Banku Polskiego SA

Ze wszystkich akcji PKO Banku Polskiego SA wynikają te same prawa i obowiązki. Żadna z akcji nie jest uprzywilejowana, w szczególności w zakresie prawa głosu czy dywidendy. Statut PKO Banku Polskiego SA ogranicza prawa głosu przysługujące akcjonariuszom dysponującym powyżej 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu i zakazuje wykonywania więcej niż 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przez takich akcjonariuszy. Powyższe ograniczenie nie dotyczy:

- akcjonariuszy, którzy w dniu podjęcia uchwały Walnego Zgromadzenia wprowadzającej ograniczenie prawa głosu byli uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej liczby głosów w Banku (tj. Skarb Państwa i BGK),
- akcjonariuszy, którzy są uprawnieni z akcji imiennych serii A (Skarb Państwa) oraz
- akcjonariuszy działających wspólnie z akcjonariuszami, o których mowa w tiret drugim na podstawie porozumienia dotyczącego wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji. Ponadto, ograniczenie praw głosu wygasa, kiedy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym Banku spadnie poniżej 5%.

Zgodnie z § 6 ust. 2 Statutu PKO Banku Polskiego SA zamiana akcji imiennych serii A na akcje na okaziciela oraz przeniesienie tych akcji wymaga zgody wyrażonej w uchwale Rady Ministrów. Zamiana na akcje na okaziciela lub przeniesienie akcji imiennych serii A po uzyskaniu powyższej zgody powoduje wygaśnięcie ograniczeń przewidzianych w zdaniu poprzednim w stosunku do akcji będących przedmiotem zamiany na akcje na okaziciela lub przeniesienia, w zakresie w jakim zgoda została udzielona.

7.2.5 Statut PKO Banku Polskiego SA

Zasady zmiany Statutu PKO Banku Polskiego SA

Zasady zmiany Statutu PKO Banku Polskiego SA są zgodne z przepisami kodeksu spółek handlowych oraz ustawy Prawo bankowe.

Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Banku poprzez przeniesienie całego jego majątku na inną spółkę, jego likwidacji, obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia lub zmianę przedmiotu działalności Banku prowadzącą do zaprzestania prowadzenia przez Bank działalności bankowej wymagają większości 90% głosów oddanych.

Zmiany wprowadzone do Statutu w 2012 roku

W 2012 roku nie wprowadzano zmian do Statutu PKO Banku Polskiego SA.

7.2.6 Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia

Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA odbywa się jako zwyczajne lub nadzwyczajne zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych i Statutu na zasadach określonych w Regulaminie Walnego Zgromadzenia.

Do zasadniczych kompetencji Walnego Zgromadzenia, oprócz innych spraw zastrzeżonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, należy podejmowanie uchwał w następujących sprawach:

- powoływania oraz odwoływania członków Rady Nadzorczej,
- zatwierdzania Regulaminu Rady Nadzorczej,
- ustalania trybu umorzenia akcji oraz wysokości wynagrodzenia za umarzone akcje,
- tworzenia i likwidacji funduszy specjalnych tworzonych z zysku netto,
- zbycia przez PKO Bank Polski SA nieruchomości lub użytkowania wieczystego nieruchomości, o ile wartość nieruchomości lub prawa będącego przedmiotem takiej czynności przekracza 1/4 kapitału zakładowego,
- emisji obligacji zamiennych na akcje lub innych instrumentów uprawniających do nabycia lub objęcia akcji PKO Banku Polskiego SA.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu mają prawo uprawnieni z akcji imiennych, zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji oraz posiadacze akcji na okaziciela jeżeli byli akcjonariuszami Banku w dniu rejestracji i zwrócili się w ustawowym terminie wskazanym w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia do podmiotu prowadzącego ich rachunki papierów wartościowych o wystawienie imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.

Akcjonariusz będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Akcjonariusz nie będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu przez osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w jego imieniu lub przez pełnomocnika.

Pełnomocnictwo powinno być, pod rygorem nieważności, sporządzone w formie pisemnej i dołączone do protokołu Walnego Zgromadzenia lub udzielone w postaci elektronicznej. Prawo do reprezentowania akcjonariusza nie będącego osobą fizyczną powinno wynikać z oryginału lub kopii: odpisu z właściwego rejestru, przedstawionego ewentualnie wraz z pełnomocnictwem lub ciągiem pełnomocnictw. Dokumenty te powinny być

okazane przy sporządzaniu listy obecności lub przesłane elektronicznie do dnia poprzedzającego dzień Walnego Zgromadzenia na adres poczty elektronicznej wskazany w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia.

Osoba (osoby) udzielające pełnomocnictwa w imieniu akcjonariusza nie będącego osobą fizyczną powinny być uwidocznione w aktualnym odpisie z właściwego dla danego akcjonariusza rejestru.

Członek Zarządu i pracownik PKO Banku Polskiego SA mogą być pełnomocnikami akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu PKO Banku Polskiego SA.

Projekty uchwał proponowanych przez Zarząd do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie wraz z uzasadnieniem i opinią Rady Nadzorczej oraz pełny tekst dokumentacji, która ma być przedstawiona Walnemu Zgromadzeniu zamieszczane są na stronie internetowej Banku w czasie umożliwiającym zapoznanie się z nimi i dokonanie ich oceny.

Projekty uchwał zgłoszone zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych przez uprawnionego akcjonariusza lub akcjonariuszy przed terminem Walnego Zgromadzenia Bank niezwłocznie po ich otrzymaniu udostępnia na stronie internetowej.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Banku mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Banku nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej.

Akcjonariusz lub akcjonariusze PKO Banku Polskiego SA reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Bankowi na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Ponadto, akcjonariusze podczas obrad Walnego Zgromadzenia mają prawo zgłaszania projektów uchwał oraz wnoszenia propozycji zmian lub uzupełnień do projektów uchwał, objętych porządkiem obrad Walnego Zgromadzenia.

Zdjęcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia, podjętej większością 3/4 głosów po uprzednio wyrażonej zgodzie przez wszystkich obecnych na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszy, którzy wnosili o umieszczenie w porządku obrad tej sprawy.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są bezwzględną większością głosów, o ile powszechnie obowiązujące przepisy prawa lub postanowienia Statutu PKO Banku Polskiego SA nie stanowią inaczej.

Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały w głosowaniu jawnym z zastrzeżeniem, że głosowanie tajne zarządza się:

- przy wyborach,
- nad wnioskami o odwołanie członków organów PKO Banku Polskiego SA lub likwidatorów,
- nad wnioskami o pociągnięcie do odpowiedzialności członków organów PKO Banku Polskiego SA lub likwidatorów,
- w sprawach osobowych,
- na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy, obecnych lub reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu,
- w innych przypadkach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

Akcjonariusz nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować nad uchwałami dotyczącymi jego odpowiedzialności wobec PKO Banku Polskiego SA z jakiegokolwiek tytułu, w tym udzielenia absolutorium, zwolnienia ze zobowiązania wobec PKO Banku Polskiego SA oraz sporu pomiędzy nim a PKO Bankiem Polskim SA.

Akcjonariusze mają prawo, za pośrednictwem Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia, zadawać pytania członkom Zarządu i Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA oraz biegłemu rewidentowi PKO Banku Polskiego SA.

Każdy akcjonariusz ma prawo do jednego wystąpienia i jednej repliki w dyskusji nad każdym z punktów porządku obrad. Akcjonariusze mogą zgłaszać w trakcie dyskusji wnioski o zamknięcie listy mówców oraz o zamknięcie dyskusji nad rozpatrywanym punktem porządku obrad.

7.2.7 Rada Nadzorcza oraz Zarząd PKO Banku Polskiego SA w okresie sprawozdawczym

Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA

Rada Nadzorcza składa się z 5 do 13 członków powoływanych na wspólną trzyletnią kadencję. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie.

W dniu 30 czerwca 2011 roku Skarb Państwa, jako Uprawniony Akcjonariusz, na podstawie § 11 ust. 1 Statutu Banku ustalił liczbę członków Rady Nadzorczej na 9 osób, o czym Bank poinformował raportem bieżącym nr 36/2011.

Obecna kadencja wszystkich członków Rady Nadzorczej rozpoczęła się 30 czerwca 2011 roku. Mandaty wszystkich obecnych członków Rady Nadzorczej wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Tabela 36. Skład Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA na dzień 31.12.2012 roku

Pełnione funkcje	Kompetencje
Cezary Banasiński - Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku 20 kwietnia 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Rady Nadzorczej. 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji i w tym samym dniu wyznaczony przez Ministra Skarbu Państwa na Przewodniczącego Rady Nadzorczej.	Jest doktorem nauk prawnych, docentem na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwent Wydziałów Zarządzania oraz Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2001-2007 był Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Odpowiedzialny za stan konkurencji na rynku polskim oraz prawną ochronę konsumentów, jak i monitorowanie udzielania pomocy publicznej. Od 2006 do 2007 był członkiem Komitetu Koordynacyjnego ds. Konglomeratów Finansowych. W latach 2005-2006 był członkiem Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych. Od 2002 do 2004 był szefem Zespołu Negocjacyjnego o członkostwo Polski w Unii Europejskiej, odpowiedzialnym za obszar negocjacyjny "Polityka konkurencji". W latach 1999-2001 pełnił funkcję podsekretarza stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, gdzie odpowiadał za harmonizację prawa polskiego z prawem UE. W latach 1997-2000 był radcą w Biurze Orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, odpowiedzialnym za analizę orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Stypendysta m.in. Wydziału Prawa na Uniwersytecie w Wiedniu, Fundacji Humboldta na Uniwersytetach w Konstancji i Monachium. Jest autorem i współautorem wielu publikacji; książek, artykułów, komentarzy do ustaw oraz do wyroków Trybunału Sprawiedliwości z zakresu prawa administracyjnego, gospodarczego i europejskiego prawa gospodarczego. Członek Rady Nadzorczej PKN ORLEN SA.
Tomasz Zganiacz - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku 31 sierpnia 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Rady Nadzorczej. 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji i w tym samym dniu wyznaczony przez Ministra Skarbu Państwa na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.	Doświadczony menedżer, obecnie jest dyrektorem Departamentu Rynków Kapitałowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Do czerwca 2009 był prezesem giełdowej spółki deweloperskiej TRITON DEVELOPMENT S.A., a wcześniej m.in. wiceprezesem i dyrektorem finansowym giełdowego ARKSTEEL S.A., kierownikiem działu kredytów banku SOCIETE GENERALE, pracownikiem naukowo-dydaktycznym Instytutu Organizacji Systemów Produkcyjnych Politechniki Warszawskiej, uczestniczył w programie Narodowych Funduszy Inwestycyjnych. Brał udział w licznych projektach realizowanych przez podmioty gospodarcze różnych branż, współpracując m.in. z bankami komercyjnymi i inwestycyjnymi, biurami maklerskimi i innymi uczestnikami rynków kapitałowych. Odpowiadał za zarządzanie finansami, przygotowanie i realizację projektów inwestycyjnych, współtworzył strategię rozwoju. Ma bogate doświadczenie związane z nadzorowaniem spółek prawa handlowego, był członkiem Rady Giełdy. Jest Członkiem Rady Nadzorczej PZU SA. Z wykształcenia inżynier i absolwent podyplomowych studiów MBA.
Mirosław Czekaj - Sekretarz Rady Nadzorczej 31 sierpnia 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Rady Nadzorczej 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji. 6 lipca 2011 wybrany przez Radę Nadzorczą na Sekretarza Rady Nadzorczej.	Doktor nauk ekonomicznych, absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Biegły rewident. W styczniu 2007 wybrany przez Radę Miasta Warszawy na funkcję Skarbnika Miasta. W latach 2004-2006 Wiceprezes Banku Gospodarstwa Krajowego odpowiedzialny za działalność komercyjną banku i nadzór nad oddziałami. Wcześniej odpowiedzialny za finanse w sektorze publicznym oraz przedsiębiorstwach. W latach 1992-2009 brał udział w pracach rad nadzorczych spółek - w tym jako przewodniczący rady nadzorczej Remondis - Szczecin Sp. z o.o., przewodniczący rady nadzorczej Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina, przewodniczący rady nadzorczej Szczecińskiego Centrum Renowacji Sp. z o.o., przewodniczący rady nadzorczej MPT Sp. z o.o. w Warszawie. Pełnił również funkcję członka rady nadzorczej Pomorskiego Banku Kredytowego S.A. w Szczecinie. Autor i współautor publikacji z zakresu finansów.
Jan Bossak - Członek Rady Nadzorczej 26 lutego 2008 powołany na kadencję, która zakończyła się 19 maja 2008 oraz na kadencję poprzedzającą obecną kadencję Rady Nadzorczej. 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.	Profesor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Katedra Międzynarodowych Studiów Porównawczych. Specjalizuje się w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, ekonomii instytucjonalnej i systemach gospodarczych, finansach przedsiębiorstw i zarządzaniu wartością, konkurencyjnością międzynarodową oraz integracją europejską. Stypendysta rządu Japonii, doktorant Uniwersytetu Cesarskiego w Osace (lata 1972-74). Profesor wizytujący uniwersytetów w Stanach Zjednoczonych (Seton Hall University), Japonii (Cesarski Uniwersytet Kyoto - 1980-81 i Uniwersytet Ryukoku - 1985-86), Wielkiej Brytanii (Buckinghamshire-College - 1977) oraz Belgii (Uniwersytet w Brukseli - 1978). Staż naukowy w Wiedeńskim Instytucie Badań Porównawczych (1983). Absolwent kursu Executive Corporate Finance Uniwersytetu Minnesota (1991) oraz International Finance LSE (1995) w Londynie. W latach 1991-92 był prezesem Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, w latach 1995-97 prezesem Drugiego Narodowego Funduszu Inwestycyjnego, a od 1999 do 2003 prezesem banku inwestycyjnego Erste Securities Polska SA. W latach 1990-93 był dyrektorem Instytutu Gospodarki Światowej SGH. Jest współzałożycielem (w 2000) i wiceprzewodniczącym Polsko-Japońskiego Komitetu Ekonomicznego. Przewodniczył radom nadzorczym m.in. Pierwszego Polsko Amerykańskiego Banku w Krakowie, Stilonu SA, Famuru SA, Tarbudu SA, Milmetu SA. Był doradcą m.in. Petrochemii Płock SA, Techmexu SA, Jelfy SA, NSK Polska SA, Sumitomo Polska SA, Mitsui Polska SA i Nichimen Trading SA. Autor ponad 25 książek wydanych w kraju i za granicą, w tym przez Bank Światowy, japońską agencję rządową APO oraz Instytut Szlaku Jedwabnego Uniwersytetu Jiatong w Xi'an w Chinach.
Zofia Dzik - Członek Rady Nadzorczej 6 czerwca 2012 powołana w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.	Jest absolwentką Akademii Ekonomicznej w Krakowie, University of Illinois w Chicago, Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie oraz Executive Programs na INSEAD Business School, posiada także tytuł MBA Manchester Business School oraz jest certyfikowanym członkiem Association for Project Management (APMP). W latach 1995-2003 pracowała jako doradca w firmie Andersen Business Consulting. Od 2003 związana z Grupą Intouch Insurance (obecnie RSA), gdzie w latach 2004-2007 sprawowała funkcję Prezesa Zarządu TU Link4 S.A., natomiast w latach 2007-2009 funkcję członka Zarządu Intouch Insurance B.V. w Holandii oraz CEO na Europę Centralną i Wschodnią grupy Intouch Insurance. W ramach tej funkcji była odpowiedzialna za rozwój nowych rynków: była przewodniczącą rad nadzorczych spółek: TU Link4 S.A. i Direct Insurance Shared Services Center w Polsce, Intouch Strachowanie w Rosji oraz Direct Pojistovna w Czechach oraz wiceprzewodniczącą rady nadzorczej TU na Życie Link4 Life S.A. W latach 2006-2008 członek Zarządu Polskiej Izby Ubezpieczeń. W latach 2007-2010 członek rady nadzorczej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. Obecnie jest Prezesem Zarządu Fundacji Humanites - Sztuka Wychowania oraz członkiem rad nadzorczych spółek: TU Link4 SA, ERBUD SA i KOPEX SA.

Krzysztof Kilian - Członek Rady Nadzorczej 30 czerwca 2011 powołany w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.	Na Politechnice Gdańskiej otrzymał wykształcenie wyższe techniczne jako magister mechanik. Swoją karierę rozpoczął w Stoczni "Wisła" Gdańsk. W 1991 piastował funkcję Dyrektora Gabinetu Ministra w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych a następnie Dyrektora Generalnego w Urzędzie Rady Ministrów i Ministra Łączności. Później kolejno pełnił funkcje Doradcy Prezesa w Banku Handlowym i Senior Adviser'a w Morgan Stanley (w Londynie). W latach 1999-2008 prowadził własną firmę konsultingową, współpracując z TDA Capital, Prokom Software, Asseco. Od 2008 do 31 grudnia 2011 pełnił funkcję I Wiceprezesa Zarządu, Dyrektora Marketingu i Zarządzania Relacjami z Klientem w Polkomtel SA. Od 5 marca 2012 jest Prezesem Zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej SA. Posiada doświadczenie w pracy organów nadzorczych - zasiadał w radach nadzorczych takich spółek jak: PI 2012, PKO Bank Polski SA, TFI PZU S.A., PGF S.A., Poczta Polska, Fundacja Edukacji Bankowej, KGHM S.A., BPH S.A.
Piotr Marczak - Członek Rady Nadzorczej 25 czerwca 2010 powołany do końca poprzedniej kadencji Rady Nadzorczej. 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.	Jest absolwentem Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (dawniej SGPiS). Od 1992 jest związany z Ministerstwem Finansów - obecnie pełni funkcję dyrektora Departamentu Długu Publicznego, do którego głównych zadań należy m.in. przygotowywanie strategii zarządzania długiem publicznym, zarządzanie ryzykiem i długiem Skarbu Państwa, zarządzanie płynnością budżetu państwa, konsolidacja płynności jednostek sektora finansów publicznych. Jest autorem kilkudziesięciu opracowań i artykułów o długu publicznym i rynku skarbowych papierów wartościowych w Polsce, a także był wykładowcą w Dolnośląskiej Szkole Bankowej. Obecnie jest członkiem Rady Nadzorczej spółki Polskie Koleje Linowe S.A., w przeszłości zasiadał w radach nadzorczych, m.in. Banku Gospodarstwa Krajowego, Huty Będzin S.A., Huty Stalowa Wola S.A., Stomil Poznań S.A.
Marek Mroczkowski - Członek Rady Nadzorczej 30 czerwca 2011 powołany w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.	Absolwent Szkoły Głównej Handlowej (dawniej SGPiS). Ukończył studia podyplomowe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego oraz studia podyplomowe - Advanced Management Programme w INSEAD Fontainebleau, Francja. Od 2009 prowadzi działalność doradczą w zakresie zarządzania w MRM Finance. W latach 2007-2009 pełnił funkcję Prezesa Zarządu - Dyrektora Generalnego MAŽEIKIU NAFTA AB na Litwie. W latach 2005-2006 był Wiceprezesem Zarządu - Dyrektorem Finansowym UNIPETROL A.S. w Czechach (od września 2005 do kwietnia 2006 pełnił także funkcję Prezesa Zarządu - Dyrektora Generalnego). W latach 2003-2004 pełnił funkcję Prezesa Zarządu - Dyrektora Generalnego ELANA S.A. w Toruniu. W latach 2001-2002 był Prezesem Zarządu - Dyrektorem Generalnym POLKOMTEL S.A., a między 1994 a 2001 Wiceprezesem Zarządu - Dyrektorem Finansowym PKN ORLEN S.A. Pełnił też funkcję Członka Zarządu - Dyrektora Finansowego Eda Poniatowa S.A (1986-94). Posiada doświadczenie w pracy organów nadzorczych - zasiadał w radach nadzorczych takich spółek jak: ZCH POLICE SA, IMPEXMETAL S.A., ENERGOMONTAŻ PÓŁNOC S.A., POLKOMTEL S.A., ANWIL S.A., MOSTOSTAL Kraków S.A. Obecnie jest członkiem Rady Nadzorczej AZOTY TARNÓW.
Ryszard Wierzbę - Członek Rady Nadzorczej 30 czerwca 2011 powołany w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji.	Profesor Uniwersytetu Gdańskiego, pracownik Katedry Bankowości. Jest absolwentem Wydziału Finansów i Statystyki Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (obecnie Szkoła Główna Handlowa). W 1973 uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych na Wydziale Ekonomiki Produkcji Uniwersytetu Gdańskiego, a w 1981 stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych na Wydziale Finansów i Statystyki Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. W 1991 uzyskał tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych. Pracę zawodową rozpoczął w 1966 w Banku Inwestycyjnym (Oddział Wojewódzki w Gdańsku), gdzie pracował do 1969 na stanowisku inspektora. W latach 1970-1972 ukończył Studium Doktoranckie na Uniwersytecie Gdańskim i od 1972 do chwili obecnej jest pracownikiem naukowym tej uczelni, gdzie przeszedł kolejne stopnie kariery naukowej od starszego asystenta w latach 1972-1973, poprzez adiunkta w latach 1973-1982, docenta w latach 1982-1991, profesora nadzwyczajnego w latach 1991-1999 i od 1999 profesora zwyczajnego, w Katedrze Bankowości. Ponadto, od 1993 jest zastępcą dyrektora Gdańskiej Akademii Bankowej przy Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku. Jest autorem ponad 180 prac naukowych, członkiem Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk oraz innych organizacji naukowych, a także uczestnikiem licznych staży zagranicznych. Od 1991 był członkiem rad nadzorczych dużych spółek, w tym Banku Gdańskiego S.A. (1991-1996), Banku Handlowego w Warszawie S.A. (1998-2002), Polskich Sieci Elektro-Energetycznych S.A. w Warszawie (2005-2007), oraz PKO Banku Polskiego SA (2008-2009).

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w 2012 roku

W dniu 6 czerwca 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA:

- odwołało z dniem 6 czerwca 2012 roku ze składu Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA Panią Ewę Miklaszewską - członka Rady Nadzorczej,
- powołało w skład Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA Panią Zofię Dzik.

Zasady działania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza działa na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się co najmniej raz na kwartał.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Rady Nadzorczej, w tym przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, z wyjątkiem uchwał w sprawach wskazanych w Statucie Banku, dla podjęcia których oprócz wskazanego quorum wymagana jest większość kwalifikowana wynosząca 2/3 głosów. W głosowaniu nie uczestniczą członkowie Rady Nadzorczej, których dotyczy sprawa poddana pod głosowanie.

Kompetencje Rady Nadzorczej

Do kompetencji Rady Nadzorczej, oprócz uprawnień i obowiązków przewidzianych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i postanowieniach Statutu PKO Banku Polskiego SA, należy podejmowanie uchwał dotyczących w szczególności:

- zatwierdzania uchwalonych przez Zarząd: strategii PKO Banku Polskiego SA i rocznego planu finansowego,
- akceptowania ogólnego poziomu ryzyka Banku,
- wyznaczania podmiotu dokonującego badania lub przeglądu sprawozdań finansowych oraz wyrażania zgody na zawieranie umów z takim podmiotem lub podmiotami z nim powiązanymi,
- uchwalania Regulaminu:
 - o Rady Nadzorczej,

- o określającego zasady udzielania kredytów, pożyczek, gwarancji bankowych oraz poręczeń członkowi Zarządu Banku, Rady Nadzorczej oraz osobie zajmującej stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie,
 - o wykorzystania kapitału rezerwowego,
- powołania i odwołania Prezesa Zarządu oraz, na wniosek Prezesa Zarządu, Wiceprezesów oraz innych członków Zarządu, a także zawieszania w czynnościach członków Zarządu oraz delegowania członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu,
- zatwierdzania uchwalonych przez Zarząd Regulaminów: Zarządu, Gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto, Organizacyjnego Banku,
- wyrażania uprzedniej zgody na czynności spełniające określone kryteria, w tym m.in. na nabycie i zbycie środków trwałych oraz nieruchomości, założenie spółki, objęcie lub nabycie udziałów i akcji, zawarcie przez PKO Bank Polski SA transakcji z podmiotem powiązanym,
- występowania do Komisji Nadzoru Finansowego z wnioskiem o wyrażenie zgody na powołanie dwóch członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu.

Zmiany Regulaminu Rady Nadzorczej

W dniu 6 czerwca 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie zatwierdziło zmiany w Regulaminie Rady Nadzorczej. Zmiany dotyczyły w szczególności następujących kwestii:

- zmiany unormowania komitetów Rady Nadzorczej (Komitetu ds. Wynagrodzeń i Komitetu Audytu) przez odesłanie w tym zakresie do treści odpowiednich regulaminów przyjętych przez Radę Nadzorczą,
- uregulowania trybu korzystania przez Radę Nadzorczą z usług doradców zewnętrznych,
- doprecyzowania trybu podejmowania przez Radę Nadzorczą uchwał w trybie pisemnym (obiegowym) oraz przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Komitety Rady Nadzorczej

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej może ona powoływać, a w przypadkach, gdy wymagają tego przepisy prawa, powołuje, stałe komitety, których członkowie pełnią funkcje jako członkowie Rady Nadzorczej delegowani do pełnienia wybranych czynności nadzorczych w Banku. Rada Nadzorcza powołuje w szczególności stałe komitety:

1. Komitet ds. wynagrodzeń, który odpowiada w szczególności za realizację następujących zadań:
 - opiniowanie, podlegających zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą, ogólnych zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w rozumieniu § 28 ust 1 uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy i inwestorów Banku,
 - dokonywanie okresowego przeglądu ogólnych zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku oraz przedstawianie wyników z przeglądu Radzie Nadzorczej,
 - przedstawianie Radzie Nadzorczej propozycji zasad wynagradzania, polityki zmiennych składników wynagrodzeń oraz wynagrodzenia członków Zarządu,
 - przedstawianie Radzie Nadzorczej propozycji dotyczących odpowiednich form umowy z członkami Zarządu Banku,
 - opiniowanie wniosków dotyczących zgody dla członka Zarządu na zajmowanie się interesami konkurencyjnymi lub uczestniczenie w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej bądź, uczestniczenie w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek jej organu,
 - opiniowanie raportu z przeprowadzonego przez Departament Audytu Wewnętrznego, przeglądu wdrożenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń.
2. Komitet Audytu Rady Nadzorczej, który odpowiada w szczególności za realizację następujących zadań:
 - monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, w tym przegląd okresowych i rocznych sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku (jednostkowych i skonsolidowanych),
 - monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, w szczególności:
 - o ocena działań Banku związanych z wprowadzaniem systemu zarządzania, w tym zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, oraz ocena jego adekwatności i skuteczności, między innymi poprzez:
 - opiniowanie uchwał Zarządu Banku, których zatwierdzenie należy do kompetencji Rady Nadzorczej dotyczących ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz akceptowalnego poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Banku,
 - opiniowanie uchwał Zarządu Banku, których zatwierdzenie należy do kompetencji Rady Nadzorczej w zakresie zarządzania ryzykiem, adekwatności kapitałowej oraz systemu kontroli wewnętrznej,
 - opiniowanie przekazywanych Radzie Nadzorczej okresowych raportów w zakresie zarządzania ryzykiem, adekwatności kapitałowej oraz systemu kontroli wewnętrznej,
 - ocenę działań Banku w kierunku niwelowania ryzyk poprzez ubezpieczenia majątkowe Banku oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków organów Banku i prokurentów,
 - o współpraca z audytorem wewnętrznym, w tym:
 - opiniowanie planu audytów wewnętrznych w Banku i regulaminu wewnętrznego Departamentu Audytu Wewnętrznego,

- dokonywanie okresowego przeglądu realizacji planu audytów wewnętrznych, audytów doraźnych oraz dokonywanie oceny działania Departamentu Audytu Wewnętrznego w świetle posiadanych zasobów,
- opiniowanie dla Rady Nadzorczej wniosków w sprawie powołania i odwołania dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego,
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności poprzez:
 - o rekomendowanie Radzie Nadzorczej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej Banku wraz z jego oceną, poziomem jego wynagrodzenia oraz nadzór nad wykonywaną pracą,
 - o rozpatrywanie składanych przez podmiot upoważniony do badania sprawozdań finansowych pisemnych informacji o istotnych kwestiach dotyczących czynności rewizji finansowej, w tym w szczególności o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej Banku w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej,
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, w szczególności poprzez uzyskanie:
 - o oświadczenia potwierdzającego niezależność podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i niezależność biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej,
 - o informacji o zakresie usług, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, świadczonych na rzecz Banku.

W skład Komitetu ds. Wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2012 roku wchodziło 5 członków:

- Krzysztof Kilian (Przewodniczący Komitetu),
- Tomasz Zganiacz (Wiceprzewodniczący Komitetu od 4 kwietnia 2012 roku),
- Cezary Banasiński (członek Komitetu),
- Jan Bossak (członek Komitetu),
- Marek Mroczkowski (członek Komitetu).

W skład Komitetu Audytu Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2012 roku wchodziło 4 członków:

- Mirosław Czekaj (Przewodniczący Komitetu),
- Jan Bossak (Wiceprzewodniczący Komitetu),
- Piotr Marczak (członek Komitetu od 19 grudnia 2012 roku),
- Ryszard Wierzba (członek Komitetu od 18 czerwca 2012 roku).

Wszyscy członkowie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej spełniali wymogi dotyczące niezależności zgodnie z art. 86 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach. Przewodniczący Komitetu Audytu Rady Nadzorczej, Mirosław Czekaj dodatkowo posiada kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości i rewizji finansowej.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA

Zgodnie z § 19 ust. 1 i 2 Statutu PKO Banku Polskiego SA członkowie Zarządu powoływani są przez Radę Nadzorczą na wspólną trzyletnią kadencję. Stosownie do § 19 ust. 4 Statutu PKO Banku Polskiego SA, członek Zarządu może być odwołany wyłącznie z ważnych powodów.

Zarząd składa się z 3 do 9 członków, powoływanych na wspólną trzyletnią kadencję przez Radę Nadzorczą. Powołanie dwóch członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Na dzień 31 grudnia 2012 roku Zarząd Banku liczył 6 osób.

Obecna wspólna kadencja Zarządu Banku rozpoczęła się w dniu 30 czerwca 2011 roku. Mandaty wszystkich obecnych członków Zarządu Banku wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Tabela 37. Skład Zarządu PKO Banku Polskiego SA według stanu na 31.12.2012 roku

Pełnione funkcje	Kompetencje
Zbigniew Jagiełło - Prezes Zarządu Banku Z dniem 1 października 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku. Z dniem 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji.	Prezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA od października 2009, powołany na kolejną kadencję w 2011. Wcześniej przez blisko 9 lat pełnił funkcję Prezesa Zarządu Pioneer Pekao TFI S.A. W globalnej strukturze Pioneer Investments nadzorował także dystrybucję w regionie Europy Środkowo-Wschodniej (CEE). W drugiej połowie lat 90 ubiegłego wieku m.in. jako wiceprezes Zarządu współtworzył PKO/Credit Suisse TFI S.A. W okresie kilkunastoletniej pracy na rynku finansowym był odpowiedzialny m.in. za: przeprowadzenie PKO BP SA z sukcesem przez okres kryzysowych zawirowań na międzynarodowych rynkach finansowych, przy jednoczesnym wzmocnieniu pozycji Banku jako lidera pod względem wielkości aktywów, kapitału i wypracowanego zysku w Polsce i regionie Europy Środkowo-Wschodniej; przygotowanie i realizację strategii PKO BP SA na lata 2010-2012, która zaowocowała zdecydowanym wzrostem efektywności mierzonej wskaźnikami ROE, ROA i C/I, a także zwiększeniem zainteresowania spółką ze strony inwestorów krajowych i zagranicznych (PKO BP SA pozostaje liderem pod względem wartości akcji w wolnym obrocie giełdowym oraz ważnym emitentem długu korporacyjnego); dostosowanie PKO BP SA do wymogów coraz bardziej konkurencyjnego rynku finansowego poprzez uatrakcyjnienie oferty produktowej i podniesienie jakości obsługi klientów; przeformułowanie modelu operacyjnego Grupy Kapitałowej PKO BP SA w kierunku koncentracji na podstawowej działalności związanej ze świadczeniem usług finansowych. Zbigniew Jagiełło jest aktywnie zaangażowany w rozwój i promocję wysokich standardów rynku finansowego w Polsce. Członek Rady Związku Banków Polskich oraz prestiżowej organizacji Institut International D'Etudes Bancaires zrzeszających międzynarodowe środowisko bankowe. Wcześniej pełnił m.in. funkcję Przewodniczącego Rady Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami. Absolwent Wydziału Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej. Ukończył Podyplomowe Studia Menedżerskie prowadzone przez Gdańską Fundację Kształcenia Menedżerów i Uniwersytet Gdański, gdzie uzyskał tytuł Executive MBA certyfikowany przez Rotterdam School of Management, Erasmus University. Odznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz uhonorowany Medalem Solidarności Społecznej za propagowanie idei społecznej odpowiedzialności biznesu. Jest także Wiceprzewodniczącym Rady Programowej Fundacji PKO Banku Polskiego SA, która powstała w 2010 z jego inicjatywy. Wybrany Prezesem Roku 2011 przez Gazetę Giełdy Parkiet. Laureat Wektora 2011 przyznanego przez Kapitułę Pracodawców RP oraz Złotego Bankiera w kategorii Osobowość Roku 2011. Uznany za Menedżera Roku 2011 w konkursie Gazety Bankowej. W 2012 tytuł jednego z Top 20 Managerów na czas kryzysu przyznał mu Bloomberg Businessweek Polska.
Piotr Stanisław Alicki - Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Informatyki i Usług Z dniem 2 listopada 2010 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku. Z dniem 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji.	Jest absolwentem Wydziału Matematyki i Fizyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie zarządzania projektami informatycznymi w obszarze bankowości. W latach 1990-98 pracował w Pomorskim Banku Kredytowym SA w Szczecinie w Departamencie Informatyki - od 1997 jako Dyrektor, gdzie kierował projektowaniem, rozwojem, wdrażeniami i eksploatacją systemów transakcyjnych Banku. W okresie 1999-2010 zatrudniony w Banku Pekao SA - początkowo jako z-ca Dyrektora, a następnie Dyrektor Departamentu Rozwoju i Utrzymywania Systemów Informatycznych, w ostatnich czterech latach kierował Pionem Informatyki. Zajmował się m.in. realizacją fuzji informatycznej czterech banków (Pekao SA, PBKS SA, BDK SA, PBG SA), wdrażał Zintegrowany System Informatyczny oraz zarządzał obszarem analiz biznesowych IT w tym banku. Kierował także integracją informatyczną i migracją z systemów BPH SA do systemów Pekao SA, uczestniczył w pracach zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie całego procesu integracji. W latach 1999-2010 Piotr Alicki brał udział w pracach Związku Banków Polskich w: Komitecie Sterującym ds. Rozwoju Infrastruktury Bankowej, Komitecie ds. Systemu Płatniczego, Komisji Problemowej ds. Bankowości i Bankowych Usług Finansowych oraz Radzie Bankowości Elektronicznej. Od 2000 roku był członkiem Rady Nadzorczej Krajowej Izby Rozliczeniowej SA, a od 2005 do 2010 był jej Przewodniczącym. W latach 2002-2010 reprezentował Bank Pekao SA w Radzie ds. Systemu Płatniczego, działającej przy NBP, obecnie od 2010 reprezentuje w Radzie Bank Pekao BP. Zasiadał także w Radach Nadzorczych spółek należących do Grupy Banku Pekao SA. Odznaczony odznaką honorową Prezesa NBP "Za Zasługi Dla Bankowości Rzeczypospolitej Polskiej", laureat konkursów "Lider Informatyki 1997" oraz "Lider Informatyki 2010" oraz „Lider informatyki 2012”. 10.12.2010 został powołany do Rady Nadzorczej Spółki Inteligo Financial Services S.A. gdzie od 30.05.2011 sprawuje funkcję Zastępcy Przewodniczącego RN Spółki. Od 11 października 2011 jest przewodniczącym Rady Bankowości Elektronicznej ZBP. Funkcję Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA, na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą 20 maja 2008, objął z dniem 2 listopada 2010. Od 1 maja 2011 zasiada w Radzie Dyrektorów Visa Europe, gdzie reprezentuje PKO BP SA oraz inne banki z Polski i siedmiu krajów naszego subregionu.
Bartosz Drabikowski - Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Finansów i Rachunkowości Z dniem 20 maja 2008 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku. Z dniem 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji.	Jest absolwentem Politechniki Łódzkiej, Krajowej Szkoły Administracji Publicznej, Szkoły Głównej Handlowej, Akademii Dyplomatycznej oraz programu Executive MBA University of Illinois at Urbana - Champaign. Odbił liczne staże zawodowe: w Deutsche Bundesbank, Deutsche Börse AG, Deutsche Ausgleichsbank oraz Rheinische Hypothekenbank. Był stypendystą The German Marshall Fund of the United States oraz uczestnikiem wielu szkoleń organizowanych m.in. przez Komisję Europejską oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Karierę zawodową rozpoczął w Ministerstwie Finansów, gdzie odpowiadał m.in. za regulacje oraz nadzór nad instytucjami rynku finansowego, przede wszystkim sektora bankowego oraz rynku kapitałowego. Przygotowywał również strategię rozwoju usług finansowych zarówno w Polsce jak i w ramach wspólnego rynku Unii Europejskiej. W Ministerstwie Finansów był zatrudniony kolejno na stanowisku radcy ministra, zastępcy dyrektora oraz dyrektora Departamentu Instytucji Finansowych. W latach 2006-2008 był członkiem Zarządu Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., odpowiedzialnym za finanse, nowe produkty w obszarze płatności elektronicznych, bezpieczeństwo i zarządzanie ryzykiem, analizy i administrację. Przez kilka lat był członkiem Komisji Nadzoru Bankowego, członkiem Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz zastępcą członka Rady ds. Systemu Płatniczego w Narodowym Banku Polskim. Zasiadał również w wielu instytucjach Unii Europejskiej: był m.in. członkiem Financial Services Committee (Rada Europejska), członkiem European Banking Committee oraz European Securities Committee (Komisja Europejska). Posiada wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu instytucjami finansowymi. Był członkiem Rady Nadzorczej Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., członkiem Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz członkiem Rady Nadzorczej Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. Obecnie jest przewodniczącym Rady Nadzorczej Inteligo Financial Services S.A. oraz członkiem Rady Nadzorczej Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych.

Jarosław Myjak - Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Rynku Korporacyjnego Z dniem 15 grudnia 2008 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku. Z dniem 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji.	Mgr filologii angielskiej (studia amerykańskie) na Wydziale Filologii Angielskiej Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (1978) i mgr prawa na Wydziale Prawa i Administracji UAM (1981). Studiował też na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu w Toronto (program ekonomiczny - 1976-77). Jest również m.in. absolwentem Columbia Business School New York (Leadership for the Future), INSEAD/CEDEP Fontainebleau, Francja - General Management Programme (1998-99), Sundridge Park, Wielka Brytania - Management Development Programme. Odbił aplikację sędziowską przy Sądzie Wojewódzkim w Poznaniu. Adwokat i radca prawny. Członek Warszawskiej Rady Adwokackiej i Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Był radcą prawnym w Kancelarii Prawnej Altheimer & Gray i Dewey & LeBoeuf, gdzie brał udział w postępowaniach prywatyzacyjnych, restrukturyzacyjnych, konsultingu inwestycyjnym i ubezpieczeniowym, reprezentując zarówno Skarb Państwa jak i inwestorów zagranicznych. Był również wykładowcą akademickim na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jeden z liderów i strateg polskiego rynku ubezpieczeń i długoterminowych oszczędności. Odpowiedzialny za stworzenie i rozwój jednej z największych grup usług finansowych - Commercial Union (obecnie Aviva) w Polsce i na Litwie oraz stworzenie, w latach 1998-2004, modelu współpracy Grupy CU z Bankiem WBK S.A., a później BZWBK S.A. obejmującego partycypację kapitałową i dystrybucyjną Banku w Towarzystwach Ubezpieczeniowych CU i Powszechnym Towarzystwie Emerytur i rozwój bankassurance. W celu wzmocnienia oferty dla klientów, jako jeden z pionierów propagujących reformę emerytalną w Polsce, był odpowiedzialny za wizję strategiczną, utworzenie i sukces rynkowy PTE Commercial Union BPH WBK, które stało się liderem rynku. Jego strategia obrony portfela klientów, zapewnienia im należytej obsługi i pozyskiwania nowych segmentów rynku, doprowadziła do utworzenia spółki zarządzającej aktywami, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, działu ubezpieczeń osobowych - majątkowych, spółki agenta transferowego i spółki dystrybucyjnej. W ramach zarządzania grupą finansową przeprowadził proces jej restrukturyzacji, wprowadzając pełne zarządzanie holdingowe z wykorzystaniem efektów synergii. Współuczestniczył w procesie fuzji Commercial Union i Norwich Union (CU Europe). W latach 2000-2004 prezes Grupy Commercial Union (obecnie AVIVA) w Polsce i na Litwie. W Commercial Union Polska Ubezpieczenia na Życie pełnił kolejno funkcje: członka Zarządu (1995), pierwszego wiceprezesa (1996-97), następnie prezesa Zarządu (1998-2004). Posiada dwudziestoletnie doświadczenie w nadzorze właścicielskim. W latach 1998-2004 m.in. był przewodniczącym Rad Nadzorczych Spółek Commercial Union w Polsce i na Litwie, w tym Towarzystw CU PTE, CU TFI, CU Ogólne, CU Asset Management, CU Sp. z o.o. (Agent Transferowy) oraz CU Litwa (Lietuvos Draudimas). Był również członkiem: Rady Nadzorczej i Komitetu Strategicznego Citibank Handlowy SA, Rady Nadzorczej i Komitetu Sterującego BGŻ SA, odpowiedzialnym z ramienia MSP za projekt prywatyzacyjny banku oraz członkiem Rady Nadzorczej Polskiego Holdingu Farmaceutycznego SA, przewodniczącym Rady Nadzorczej PKO BP Finat Sp z o.o. oraz wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej PZU Życie SA. Obecnie przewodniczy Radom Nadzorczym Bankowego Funduszu Leasingowego SA oraz PKO BP Faktoring SA. W 2006 i od 2008 pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu Banku PKO BP SA odpowiedzialnego za bankowość korporacyjną. Przez szereg kadencji Jarosław Myjak był członkiem Polskiej Rady Biznesu, wiceprezesa i członkiem Zarządu Polskiej Izby Ubezpieczeń, wiceprezydentem PKPP "Lewiatan", prezesem Związku Ubezpieczeniowych Grup Kapitałowych w ramach PKPP "Lewiatan", oraz członkiem Stowarzyszenia Menedżerów w Polsce. Jako działacz korporacji branżowych Polskiej Izby Ubezpieczeń oraz PKPP "Lewiatan" brał udział w komisjach parlamentarnych nowelizujących prawo ubezpieczeniowe i tworzących prawo o funduszach emerytalnych, funduszach inwestycyjnych, a także w grupach projektowych reformy służby zdrowia w Polsce przy Ministrze Zdrowia, Ministrze Pracy i Ministrze Gospodarki. Menedżer Roku 2002, odznaczony odznaką branżową "Za zasługi dla rynku ubezpieczeń w Polsce" oraz Złotym Krzyżem Zasługi RP.
Jacek Obłəkowski - Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Rynku Detalicznego Z dniem 30 czerwca 2011 powołany w skład Zarządu Banku obecnej kadencji.	Jest absolwentem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie - specjalizacja historia i dyplomacja. Ukończył kurs maklerski. Jest także absolwentem University of Navarra - AMP. Pracę zawodową rozpoczął w 1991 w Powszechnym Banku Gospodarczym S.A., gdzie do 1998 pracował na stanowiskach od stażysty do dyrektora Departamentu Zarządzania Siecią. Od września 1998 był pracownikiem PKO Banku Polskiego SA, gdzie pracował kolejno na stanowiskach dyrektora Departamentu Bankowości Detalicznej, dyrektora Departamentu Marketingu i Sprzedaży i jednocześnie p.o. dyrektora Biura Obsługi Rekompensat, dyrektora zarządzającego Pionem Sieci oraz - od grudnia 2000 do czerwca 2002 - dyrektora zarządzającego odpowiedzialnego za nadzorowanie prac związanych z biznesowymi aspektami wdrożenia Centralnego Systemu Informatycznego. Do 2004 był przewodniczącym Rady Nadzorczej Inteligo Financial Services. Był również przewodniczącym Rady Nadzorczej KredytBank Ukraina. W latach 2002-2007 był wiceprezesem Zarządu Banku odpowiedzialnym za obszar rynku detalicznego oraz marketing. W tym czasie był m.in. przewodniczącym Komitetu Kredytowego Banku, członkiem Rady Dyrektorów VISA EUROPE. Był odpowiedzialny za przejęcie Inteligo. Od 2007 pełnił funkcję prezesa Zarządu Dominet Bank SA, a po fuzji - od 2009 do 2011 pełnił w BNP Paribas/Fortis Bank Polska SA funkcję wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych.
Jakub Papierski - Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Bankowości Inwestycyjnej Z dniem 22 marca 2010 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku. Z dniem 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji.	Jest absolwentem Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Posiada również licencję Chartered Financial Analyst (CFA). Karierę zawodową rozpoczął w 1993 w firmie konsultingowej Pro-Invest International. W latach 1995-96 pracował w Domu Maklerskim ProCapital, a następnie w Creditanstalt Investment Bank. W marcu 1996 rozpoczął pracę w Deutsche Morgan Grenfell/Deutsche Bank Research zajmując się sektorem bankowym w Europie Środkowej i Wschodniej. Od listopada 2001 do września 2003 pracował w Banku Pekao SA jako dyrektor wykonawczy Pionu Finansowego, nadzorując bezpośrednio politykę finansową i podatkową banku, systemy informacji zarządczej oraz skarb i zarządzanie portfelami inwestycyjnymi, a także był członkiem Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku. W październiku 2003 objął stanowisko prezesa Zarządu Centralnego Domu Maklerskiego Pekao SA, a od września 2006 pełnił jednocześnie funkcję wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Pioneer Pekao TFI S.A. Od maja 2009 pełnił obowiązki prezesa Zarządu Allianz Bank Polska SA, a od października 2009 zajmował stanowisko prezesa Zarządu. W latach 2005-2009 Jakub Papierski był przewodniczącym Rady Programowej Akademii Liderów Rynku Kapitałowego przy Fundacji im. Lesława Paży, a obecnie jest członkiem Rady Programowej.

Tabela 38. Inne funkcje pełnione przez członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku

Lp.	Członek Zarządu Banku	Funkcja
1.	Zbigniew Jagiełło Prezes Zarządu	Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Przewodniczący Komitetu Ryzyka Przewodniczący Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami
2.	Piotr Alicki Wiceprezes Zarządu	Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Przewodniczący Komitetu ds. Architektury IT PKO Banku Polskiego SA I Zastępca Przewodniczącego Komitetu Ryzyka Operacyjnego Członek Komitetu Ryzyka Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego Projektu „Nowy Model Operacyjny Wsparcia Sprzedaży Detalicznej” (NeMO)
3.	Bartosz Drabikowski Wiceprezes Zarządu	Przewodniczący Komitetu ds. Wydatków Przewodniczący Komitetu Kredytowego Banku Przewodniczący Komitetu Ryzyka Operacyjnego Zastępca Przewodniczącego Komitetu Ryzyka I Zastępca Przewodniczącego Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. działań dostosowawczych Banku do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań MSR 39 Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Przewodniczący Komitetu Sterującego Projektu „Nowy Model Operacyjny Wsparcia Sprzedaży Detalicznej” (NeMO) Przewodniczący Komitetu Sterującego Projektu Wdrożenia Metody Wewnętrznych Ratingów (IRB)
4.	Jarosław Myjak Wiceprezes Zarządu	Członek Komitetu Ryzyka Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Zastępca Przewodniczącego Komitetu Kredytowego Banku
5.	Jacek Obłękowski Wiceprezes Zarządu	Członek Komitetu Ryzyka Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Członek Komitetu Sterującego Projektu „Nowy Model Operacyjny Wsparcia Sprzedaży Detalicznej” (NeMO)
6.	Jakub Papierski Wiceprezes Zarządu	Członek Komitetu Ryzyka Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012”

Zmiany w składzie Zarządu Banku w 2012 roku

W dniu 13 lipca 2012 roku Pan Andrzej Kołatkowski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA z dniem 13 lipca 2012 roku.

W dniu 26 września 2012 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA powołała Pana Piotra Mazura na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, któremu podlegają sprawy z zakresu ryzyka i windykacji na wspólną kadencję Zarządu Banku, rozpoczętą z dniem 30 czerwca 2011 roku; powołanie powinno być nastąpić z dniem 1 stycznia 2013 roku pod warunkiem wydania najpóźniej w tym dniu stosownej zgody Komisji Nadzoru Finansowego ("KNF"), a w przypadku niewydania zgody przez KNF do dnia 1 stycznia 2013 roku – z dniem wydania zgody.

W dniu 8 stycznia 2013 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Pana Piotra Mazura na członka Zarządu PKO Banku Polskiego SA. W związku z powyższym Pan Piotr Mazur rozpoczął pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA z dniem 8 stycznia 2013 roku.

Zasady działania Zarządu Banku

Tryb działania Zarządu określa Regulamin uchwalony przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwał. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu Zarządu.

W przypadku równości głosów rozstrzyga głos prezesa Zarządu.

Oświadczenia w imieniu Banku składają:

- prezes Zarządu samodzielnie,
- dwóch członków Zarządu łącznie albo jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem lub
- pełnomocnicy działający samodzielnie lub łącznie w granicach udzielonego pełnomocnictwa.

Kompetencje Zarządu Banku

Zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu PKO Banku Polskiego SA do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw PKO Banku Polskiego SA, nie zastrzeżone powszechnie obowiązującymi przepisami prawa lub postanowieniami Statutu PKO Banku Polskiego SA dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej, w tym nabycie i zbycie nieruchomości, udziału w nieruchomości lub użytkowania wieczystego, które nie wymagają zgody Walnego Zgromadzenia zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 5 Statutu PKO Banku Polskiego SA.

Zgodnie z § 20 ust. 2 Statutu PKO Banku Polskiego SA do kompetencji Zarządu należy podejmowanie decyzji o zaciąganiu zobowiązań lub rozporządzaniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych, z zastrzeżeniem kompetencji Walnego Zgromadzenia, określonych w § 9 Statutu PKO Banku Polskiego SA lub Rady Nadzorczej, określonych w § 15 Statutu PKO Banku Polskiego SA.

Zarząd w formie uchwały, w szczególności:

- określa strategię PKO Banku Polskiego SA,
- ustala roczny plan finansowy, w tym warunki jego realizacji,
- uchwała regulaminy organizacyjne oraz zasady podziału kompetencji,
- tworzy i likwiduje stałe komitety Banku oraz określa ich właściwość,
- uchwała Regulamin Zarządu,
- uchwała regulaminy gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto,
- określa daty wypłaty dywidendy w terminach ustalonych przez Walne Zgromadzenie,
- ustanawia prokurentów,
- określa produkty bankowe oraz inne usługi bankowe i finansowe,
- ustala zasady uczestnictwa PKO Banku Polskiego SA w spółkach i innych organizacjach,
- ustala zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz roczne plany audytów wewnętrznych,
- tworzy, przekształca i likwiduje jednostki organizacyjne PKO Banku Polskiego SA w kraju i za granicą,
- określa system skutecznego zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego.

Komitety Zarządu Banku

W 2012 roku działały następujące komitety, w których uczestniczyli członkowie Zarządu Banku:

I. Komitety stałe

1. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami PKO Banku Polskiego SA, którego celem jest zarządzanie aktywami i pasywami, poprzez wpływianie na kształtowanie struktury bilansu PKO Banku Polskiego SA i pozycji pozabilansowych w sposób sprzyjający osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego. Do kompetencji Komitetu należy w szczególności:
 - podejmowanie decyzji w zakresie limitów na ryzyko (rynkowe, płynności, rozliczeniowe i przedrozliczeniowe) oraz limitów inwestycyjnych, a także wartości współczynników korygujących ceny transferowe,
 - wydawanie rekomendacji w zakresie:
 - o kształtowania struktury bilansu, modelu finansowego i założeń do planu finansowego PKO Banku Polskiego SA oraz potrzeb kapitałowych w świetle norm ostrożnościowych,
 - o zasad zarządzania ryzykiem (rynkowym, płynności, rozliczeniowym i przedrozliczeniowym) oraz kapitałem rzeczywistym i ekonomicznym Banku,
 - o wysokości punktów odcięcia i minimów punktowych stosowanych przy ocenie ryzyka kredytowego,
 - o zasad polityki cenowej w poszczególnych obszarach biznesowych oraz wysokości stóp procentowych i minimalnych marż kredytowych.
2. Komitet Ryzyka, którego celem jest projektowanie strategicznych kierunków i zadań w zakresie ryzyka bankowego w kontekście strategii Banku i uwarunkowań wynikających z sytuacji makroekonomicznej oraz otoczenia regulacyjnego, analizowanie okresowych raportów związanych z ryzykiem bankowym i opracowywanie na ich bazie odpowiednich wytycznych, a także przygotowywanie strategii zarządzania ryzykiem bankowym i jej okresowe weryfikowanie. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
 - monitorowanie integralności, adekwatności i efektywności systemu zarządzania ryzykiem bankowym, adekwatności kapitałowej oraz alokacji kapitału wewnętrznego do poszczególnych linii biznesowych, a także wdrażanie polityki w zakresie zarządzania ryzykami, realizowanej w ramach przyjętej Strategii Banku,
 - analiza i ocena wykorzystania strategicznych limitów ryzyka określonych w Strategii zarządzania ryzykiem bankowym,
 - opiniowanie cyklicznych raportów ryzyka, przedkładanych do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej i uwzględnianie informacji z tych raportów przy wydawaniu opinii.
3. Komitet Kredytowy Banku, którego celem jest ograniczenie ryzyka kredytowego przy podejmowaniu w PKO Banku Polskim SA decyzji kredytowych lub decyzji dotyczących zarządzania wierzytelnościami trudnymi. Do kompetencji Komitetu należy w szczególności:
 - podejmowanie decyzji w sprawach dotyczących podziału kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych oraz sprzedażowych, zarządzania wierzytelnościami trudnymi, limitów branżowych i klientów oraz zabezpieczania wierzytelności PKO Banku Polskiego SA,
 - wydawanie rekomendacji dla Zarządu PKO Banku Polskiego SA w sprawach dotyczących podjęcia decyzji w zakresie transakcji kredytowych i zmian istotnych warunków tych transakcji, limitów klientów, określania listy branż objętych limitami branżowymi, zarządzania wierzytelnościami trudnymi, zaangażowania kapitałowego w spółce grupy kapitałowej.
4. Komitet Ryzyka Operacyjnego, którego celem jest zapewnienie koordynacji i spójności podejmowanych w Banku decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez realizację następujących zadań:
 - wyznaczanie kierunków rozwoju zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - nadzór nad funkcjonowaniem zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - koordynacja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA,
 - wyznaczanie działania w przypadku zaistnienia sytuacji awaryjnej narażającej wizerunek Banku, powodującej straty finansowe.
5. Komitet ds. Wydatków w PKO Banku Polskim SA, do którego zadań należy w szczególności:
 - akceptacja, opiniowanie wydatków dotyczących kosztów rzeczowych oraz pozostałych kosztów działania w zakresie działalności bieżącej, wynikających z nowych umów albo aneksów do zawartych umów oraz akceptacja przekroczeń budżetu kosztów rzeczowych oraz pozostałych kosztów działania w zakresie działalności bieżącej, zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zasad zarządzania kosztami,

- akceptacja dalszego postępowania z powierzchnią zidentyfikowaną jako pustostan i odmowa akceptacji nowej lokalizacji, zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zasad gospodarowania nieruchomościami,
 - podejmowanie decyzji dotyczących projektów, w tym m.in. akceptacja wniosków projektowych, akceptacja oraz rekomendowanie planów projektów, akceptacja istotnych zmian w projektach, decydowanie o wstrzymaniu realizacji projektów, zamknięciu projektów, akceptacja ocen uzyskanych celów oraz efektów projektu, zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zasad zarządzania projektami i inwestycjami,
 - dokonywanie przesunień pomiędzy kosztami działalności bieżącej, a kosztami projektów albo inwestycji,
 - akceptowanie wydatków będących nakładami inwestycyjnymi związanymi z realizacją przedsięwzięć nie spełniających kryteriów projektów albo inwestycji.
6. Komitet ds. Architektury IT PKO Banku Polskiego SA, którego celem jest kształtowanie architektury informatycznej zapewniającej realizację Strategii Banku poprzez realizację następujących zadań:
- opracowanie kluczowych założeń architektury informatycznej Banku (pryncypia),
 - przeprowadzanie okresowej oceny architektury informatycznej funkcjonującej w Banku,
 - opracowanie modelu architektury docelowej,
 - inicjowanie działań zmierzających do osiągnięcia modelu architektury docelowej.

II. Komitety niestałe

1. Komitet Sterujący ds. działań dostosowawczych Banku do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 39, którego zadaniem jest nadzór nad realizacją działań dostosowawczych PKO Banku Polskiego SA do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 39. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
- podejmowanie kluczowych decyzji, nadzór i monitorowanie postępów prac związanych z realizacją działań dostosowawczych PKO Banku Polskiego SA do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 39,
 - rekomendowanie zmian odnoszących się do harmonogramu działań dostosowawczych,
 - zapewnienie współdziałania odpowiednich komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie realizacji prac,
 - przygotowanie regulacji dotyczących przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na modyfikacji systemu informatycznego PKO Banku Polskiego SA zapewniającej implementację ww. wymagań w systemach informatycznych.
2. Komitet Sterujący ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012”, którego celem jest efektywna realizacja wdrożenia strategii poprzez sprawowanie nadzoru nad wdrożeniem działań strategicznych i realizacją celów strategicznych Banku. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
- zarządzanie działaniami związanymi z wdrożeniem Strategii,
 - akceptacja harmonogramu wdrożenia Strategii,
 - ocena budżetu inicjatyw strategicznych (na podstawie opinii Komitetu ds. Wydatków),
 - podejmowanie decyzji dotyczących wdrożenia poszczególnych inicjatyw strategicznych, w tym akceptacji wydatków związanych z ich realizacją,
 - monitorowanie realizacji inicjatyw strategicznych,
 - podejmowanie kluczowych decyzji niezbędnych dla zapewnienia wdrożenia Strategii,
 - rozstrzyganie ewentualnych sporów powstających w trakcie prowadzenia prac nad poszczególnymi inicjatywami strategicznymi.

W 2012 roku rozwiązane zostały 2 komitety:

1. Komitet Sterujący ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego (rozwiązany z dniem 14 maja 2012 roku), którego celem był nadzór nad działaniami związanymi z rozwojem w PKO Banku Polskim SA Zintegrowanego Systemu Informatycznego oraz podejmowanie decyzji niezbędnych dla zapewnienia właściwego i sprawnego przebiegu wdrożeń nowych wersji ZSI.
2. Komitet Sterujący ds. modelu bankowości prywatnej (rozwiązany z dniem 22 sierpnia 2012 roku), którego celem było zapewnienie przygotowania i wdrożenia w Banku modelu bankowości prywatnej dla najzamożniejszych klientów Banku.

Ponadto, poza wyżej wymienionymi, członkowie Zarządu Banku uczestniczyli również w komitetach sterujących powołanych w ramach realizowanych projektów.

7.3 Pozostałe informacje dotyczące osób zarządzających i nadzorujących

7.3.1 Akcje PKO Banku Polskiego SA będące w posiadaniu władz Banku

Stan posiadania akcji Banku przez członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawia poniższa tabela. Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 PLN.

Tabela 39. Stan posiadania akcji PKO Banku Polskiego SA

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba akcji na dzień 31.12.2012	Nabycie	Zbycie	Liczba akcji na dzień 31.12.2011
I. Zarząd Banku					
1.	Zbigniew Jagiełło, Prezes Zarządu Banku	9000	0	0	9000
2.	Piotr Alicki, Wiceprezes Zarządu Banku	2627	0	0	2627
3.	Bartosz Drabikowski, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
4.	Jarosław Myjak, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
5.	Jacek Obłękowski, Wiceprezes Zarządu Banku	512	0	0	512
6.	Jakub Papierski, Wiceprezes Zarządu Banku	3000	0	0	3000
II. Rada Nadzorcza Banku					
1.	Cezary Banasiński, Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
2.	Tomasz Zganiacz, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
3.	Mirosław Czekaj, Sekretarz Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
4.	Jan Bossak, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
5.	Zofia Dzik*, członek Rady Nadzorczej Banku	0	x	x	x
6.	Krzysztof Kilian, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
7.	Piotr Marczak, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
8.	Marek Mroczkowski, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
9.	Ryszard Wierzba, członek Rady Nadzorczej Banku	2570	0	0	2570

* Pełni funkcję od 30 czerwca 2012 roku.

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2012 roku nie posiadali akcji i udziałów w spółkach powiązanych z PKO Bankiem Polskim SA rozumianych jako zależne, współzależne i stowarzyszone.

7.3.2 Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi

W rozumieniu przepisów § 2 ust. 1 pkt. 30 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. nr 33, poz. 259 z późn. zmianami) osobami zarządzającymi Bankiem są członkowie Zarządu.

Z każdym z członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA były zawarte dwie umowy obowiązujące w 2012 roku, przewidujące rekompensatę w przypadku rezygnacji lub odwołania z zajmowanego stanowiska:

- umowa o pracę, przewidująca odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia miesięcznego,
- umowa o zakazie konkurencji, przewidująca odszkodowanie za respektowanie zakazu konkurencji, trwającego przez 6 miesięcy po ustaniu stosunku pracy w wysokości 100% miesięcznego wynagrodzenia otrzymywanego przed ustaniem stosunku pracy, wypłacanego co miesiąc z dołu w okresie trwania tego zakazu.

Z dniem 7 listopada 2012 roku – w związku z koniecznością dostosowania zasad wynagradzania członków Zarządu do przepisów uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku (dalej: uchwała nr 258/2011 KNF) – zasady wynagradzania członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA, zostały zmodyfikowane w zakresie świadczeń dodatkowych oraz zmiennych składników wynagrodzenia. Konsekwencją tego była odpowiednia zmiana umów o pracę, która została dokonana w grudniu 2012 roku. Zmienione zasady wynagradzania członków Zarządu Banku będą miały zastosowanie począwszy od wypłat wynagrodzeń należnych za 2012 rok.

7.3.3 Świadczenia na rzecz osób nadzorujących i zarządzających

Zasady wynagradzania członków Zarządu Banku

W 2012 roku członkowie Zarządu Banku – do czasu wprowadzenia zmian zasad wynagradzania związanych z uchwałą nr 258/2011 KNF – byli wynagradzani według zasad wprowadzonych przez Radę Nadzorczą począwszy od 1 lutego 2010 roku. Według tych zasad członkom Zarządu Banku przysługiwało wynagrodzenie, którego wysokość ustala Rada Nadzorcza Banku oraz dodatkowe świadczenia pozapłacowe określone w przepisach wewnętrznych Banku. Ponadto, członkom Zarządu Banku mogła być przyznana:

- w zależności od osiągniętych wyników finansowych lub stopnia realizacji innych zadań nagroda roczna, której wysokość ustala Rada Nadzorcza Banku,
- w uzasadnionych przypadkach nagroda inna niż ww., której wysokość ustala Rada Nadzorcza Banku.

Zasady wynagradzania członków Zarządu Banku uwzględniające postanowienia uchwały nr 258/2011 KNF przewidują, że członkom Zarządu Banku przysługuje:

- wynagrodzenie miesięczne, którego wysokość ustala Rada Nadzorcza Banku,
- świadczenia należne pracownikom Banku (z wyłączeniem świadczeń należnych pracownikom na podstawie ZUZP):
 - o na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa,

- o na podstawie przepisów wewnętrznych Banku, mające charakter wystandaryzowany albo wyjątkowy, których podstawą przyznania nie jest ocena efektów pracy członka Zarządu Banku czy wynik nadzorowanego przez niego obszaru lub Banku,
- zmienne składniki wynagrodzenia za wyniki pracy, w szczególności premie, nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy, odprawy związane z rozwiązaniem stosunku pracy nie wyższe niż 3-krotność wynagrodzenia zasadniczego, których szczegółowe zasady przyznawania i wypłat określa regulamin, przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej Banku.

Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej

Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA uchwałą nr 36/2010 z dnia 25 czerwca 2010 roku ustaliło miesięczne wynagrodzenie dla Członków Rady Nadzorczej Spółki w wysokości:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej – 16 000 PLN,
- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – 14 000 PLN,
- Sekretarz Rady Nadzorczej – 12 000 PLN,
- członek Rady Nadzorczej – 10 000 PLN.

Członkom Rady Nadzorczej przysługuje wynagrodzenie bez względu na częstotliwość zwołanych posiedzeń.

Niezależnie od wynagrodzenia, członkom Rady Nadzorczej przysługuje zwrot kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem funkcji, a w szczególności kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbycia posiedzenia Rady Nadzorczej i z powrotem, kosztów zakwaterowania i wyżywienia.

Tabela 40. Wynagrodzenia otrzymane przez osoby zarządzające i nadzorujące (w tys. PLN)

	Wynagrodzenie otrzymane od PKO Banku Polskiego SA	Wynagrodzenie otrzymane od jednostek powiązanych*
Zarząd Banku		
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2012	10 816	39
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcję w trakcie 2012 roku	876	0
Razem wynagrodzenia w 2012 roku	11 692	39
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2011	8 597	40
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcję w trakcie 2011 roku	2 340	7
Razem wynagrodzenia w 2011 roku	10 937	47
Rada Nadzorcza Banku		
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2012	1 163	0
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcję w trakcie 2012 roku	62	0
Razem wynagrodzenia w 2012 roku	1 225	0
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2011	948	0
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcję w trakcie 2011 roku	140	0
Razem wynagrodzenia w 2011 roku	1 088	0

* Innych niż Skarb Państwa i jednostki powiązane ze Skarbem Państwa.

Pełna informacja na temat wynagrodzeń i innych świadczeń na rzecz poszczególnych członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA oraz Rady Nadzorczej w okresie sprawozdawczym została zamieszczona w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012.

8. POZOSTAŁE INFORMACJE

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

Stan udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym na rzecz jednostek powiązanych na koniec 2012 roku wyniósł 2 009,2 mln PLN i w porównaniu do stanu na koniec 2011 wzrósł o 0,3 mld PLN.

Z ogólnej kwoty udzielonych zobowiązań pozabilansowych największe pozycje dotyczą spółek:

- Bankowy Fundusz Leasingowy SA – 1 446,6 mln PLN,
- Bankowy Leasing Sp. z o.o. – 254,2 mln PLN,
- PKO BP Faktoring SA – 255,9 mln PLN.

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo zostały zawarte na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych. Szczegółowe informacje dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi kapitałowo znajdują się w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012.

Nabycie akcji własnych

W terminie objętym raportem PKO Bank Polski SA nie nabywał akcji własnych na własny rachunek.

Znaczące umowy oraz istotne umowy z bankiem centralnym lub organami nadzoru

W 2012 roku PKO Bank Polski SA informował w raportach bieżących o wszystkich umowach zawartych z klientami, w których łączna wartość świadczeń wynikających z umów wieloletnich zawartych z poszczególnym klientem spełniała kryteria, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. nr 33, poz. 259).

W 2012 roku Bank nie zawierał istotnych umów z bankiem centralnym ani organami nadzoru.

Na dzień sporządzenia sprawozdania PKO Bankowi Polskiemu SA nie są znane umowy, w wyniku których mogły w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

W dniu 1 sierpnia 2012 roku decyzją Narodowego Banku Ukrainy (NBU) rozwiązano przed terminem dwuletnie porozumienie podpisane w dniu 20 kwietnia 2011 roku przez KREDOBANK SA i NBU.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA nie zawarły istotnych umów z bankiem centralnym lub organami nadzoru.

Jednocześnie w 2012 roku spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA nie zawarły znaczących umów.

Udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne

Na dzień 31 grudnia 2012 roku zobowiązania finansowe i gwarancyjne wyniosły 42 890,6 mln PLN, z czego 75,8% stanowiły zobowiązania o charakterze finansowym. Ogółem dynamika udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych ukształtowała się na poziomie 16,3% r/r, głównie w efekcie wzrostu udzielonych zobowiązań gwarancyjnych (+61,3% r/r).

Tabela 41. Udzielone zobowiązania pozabilansowe (w mln PLN)

Wyszczególnienie	31.12.2012	31.12.2011	Zmiana (w mln PLN)	Zmiana (%)
Udzielone zobowiązania finansowe:	32 513,4	30 455,7	2 057,8	6,8%
podmioty finansowe	913,7	1 145,0	(231,3)	-20,2%
podmioty niefinansowe	29 137,0	28 486,8	650,3	2,3%
podmioty budżetowe	2 462,7	823,9	1 638,8	3x
w tym: nieodwołalne	7 871,6	5 946,1	1 925,6	32,4%
Udzielone zobowiązania gwarancyjne:	10 377,1	6 434,7	3 942,4	61,3%
podmioty finansowe	50,5	207,2	(156,7)	-75,6%
podmioty niefinansowe	10 190,7	6 053,1	4 137,6	68,4%
podmioty budżetowe	135,9	174,5	(38,5)	-22,1%
Razem	42 890,6	36 890,4	6 000,2	16,3%

Zaciągnięte kredyty i umowy pożyczek, gwarancji i poręczeń

W 2012 roku PKO Bank Polski SA nie zaciągnął żadnych kredytów i pożyczek, a także nie otrzymał gwarancji i poręczeń nie dotyczących działalności operacyjnej PKO Banku Polskiego SA.

W 2012 roku KREDOBANK SA nie zaciągnął żadnych kredytów, pożyczek, a także nie otrzymał gwarancji i poręczeń nie dotyczących działalności operacyjnej tego banku.

Umowy o subemisję oraz gwarancje udzielone podmiotom zależnym

W 2012 roku emisje obligacji Bankowego Funduszu Leasingowego SA (spółki zależnej od Banku) regulowała Umowa Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji z dnia 10 listopada 2011 roku, zgodnie z którą maksymalna wartość programu wynosi 600 mln PLN.

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku Bankowy Fundusz Leasingowy SA wyemitował obligacje na łączną kwotę 395 mln PLN, w tym obligacje o wartości 237 mln PLN zostały sprzedane na rynku wtórnym, a obligacje o wartości 158 mln PLN znajdowały się w portfelu PKO Banku Polskiego SA.

W 2012 roku PKO Bank Polski SA udzielił:

- spółce Bankowy Fundusz Leasingowy SA gwarancji do wysokości 70 mln EUR z tytułu umowy kredytu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 31 stycznia 2016 roku,
- spółce Bankowy Leasing Sp. z o.o. gwarancji do wysokości 509 tys. PLN z tytułu umowy dostawy przedmiotów leasingu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 31 stycznia 2014 roku,
- spółce Bankowy Leasing Sp. z o.o. gwarancji do wysokości 218 tys. PLN z tytułu umowy dostawy przedmiotów leasingu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 31 stycznia 2016 roku,
- spółce Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych „eService” SA gwarancji do wysokości 1 089 tys. PLN z tytułu zabezpieczenia wykonania usługi; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 września 2014 roku,
- spółce Qualia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Sp. k. gwarancji do wysokości 1 035 tys. PLN z tytułu umowy dot. budowy drogi dojazdowej; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 czerwca 2014 roku

oraz zwiększył wartość gwarancji udzielonej spółce Bankowy Fundusz Leasingowy SA do wysokości 453 tys. PLN z tytułu najmu powierzchni biurowej (gwarancja jest wystawiona na okres do dnia 30 czerwca 2015 roku).

Wystawione tytuły egzekucyjne

W 2012 roku PKO Bank Polski SA wystawił 44 271 bankowych tytułów egzekucyjnych na łączną kwotę 3 449 216 276,64 PLN i 115 935,98 CHF.

W przypadku KREDO BANK SA prawo ukraińskie nie przewiduje wystawiania przez banki bankowych tytułów egzekucyjnych w rozumieniu polskiego Prawa bankowego. Zgodnie z prawem ukraińskim dochodzenie wierzytelności bankowych przed sądem prowadzone jest na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Dokonane zwolnienia z długu

W Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w 2012 roku zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniosło 934,3 mln PLN.

Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, łączna wartość postępowań sądowych, w których Spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (łącznie z Bankiem) są pozwany wynosiła 404 689 tys. PLN, w tym 3 593 tys. PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na dzień 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 428 623 tys. PLN), a kwota łącznej wartości postępowań sądowych z powództwa Spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA (łącznie z Bankiem) wynosiła 360 205 tys. PLN, w tym 154 257 tys. PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie, głównie związanych z windykacją kredytów udzielonych przez KREDO BANK SA (na dzień 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 698 971 tys. PLN)⁹.

Bank oraz spółki Grupy Kapitałowej nie prowadziły postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań albo wierzytelności, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych PKO Banku Polskiego SA.

Prokury, posiedzenia Zarządu oraz realizacja uchwał Walnego Zgromadzenia

Na dzień 31 grudnia 2012 roku było 6 prokurentów. W 2012 roku nie powołano i nie odwołano żadnego prokurenta.

W 2012 roku odbyły się 54 posiedzenia Zarządu Banku, a Zarząd Banku podjął 734 uchwały.

Na posiedzeniu w dniu 6 czerwca 2012 roku Walne Zgromadzenie podjęło 32 uchwały, które przewidywały podjęcie określonych czynności, które zostały zrealizowane.

Najważniejsze działania i decyzje podjęte przez Zarząd, mające wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową i działalność Spółki, zostały przedstawione w poszczególnych częściach niniejszego sprawozdania Zarządu.

Czynniki, które będą miały wpływ na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

Na wyniki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w najbliższej perspektywie wpływać będą procesy gospodarcze, jakie będą zachodzić w Polsce i w gospodarce światowej oraz reakcje na nie rynków finansowych. Duże znaczenie dla przyszłych wyników będzie mieć polityka stóp procentowych realizowana przez Radę Polityki Pieniężnej, a także przez inne największe banki centralne.

Dodatkowo, na wyniki finansowe PKO Banku Polskiego SA wpływ mieć będzie sytuacja gospodarcza Ukrainy, gdzie działają spółki z Grupy Kapitałowej Banku: KREDO BANK SA oraz spółka faktoringowa i windykacyjna, które zostały nabyte w celu zakończenia restrukturyzacji portfela kredytowego KREDO BANK SA. PKO Bank Polski SA kontynuuje działania zapewniające bezpieczne funkcjonowanie swoich Spółek na Ukrainie, obejmujące wzmocnienie działań nadzorczych, monitorowanie środków przekazanych Spółkom przez Bank oraz w zakresie kształtowania się wymogów regulacyjnych określonych przez Narodowy Bank Ukrainy w KREDO BANK SA.

Sezonowość lub cykliczność działalności okresie sprawozdawczym

PKO Bank Polski SA jest bankiem uniwersalnym, działającym na terenie całego kraju i jego działalność podlega takim samym wahaniom sezonowym, jak cała polska gospodarka. Działalność pozostałych spółek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA również nie wykazuje istotnych cech sezonowości lub cykliczności.

Skutki zmian w strukturze jednostki gospodarczej, w tym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek grupy kapitałowej, inwestycji długoterminowych, podziału, restrukturyzacji i zaniechania działalności

Skutki zmian w strukturze jednostki gospodarczej, w tym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek Grupy Kapitałowej zostały opisane w punkcie 4 niniejszego sprawozdania Zarządu.

Informacje o udzieleniu przez emitenta lub przez jednostkę od niego zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce od niego zależnej, jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta

W 2012 roku PKO Bank Polski SA nie udzielił poręczeń kredytu lub pożyczki ani nie udzielił gwarancji jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, których łączna wartość stanowiłaby równowartość 10% kapitałów własnych Banku.

W 2012 roku jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki ani nie udzieliły gwarancji jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, których łączna wartość stanowiłaby równowartość 10% kapitałów własnych Banku.

Informacje o zawarciu przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi jeżeli są one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe

W 2012 roku PKO Bank Polski SA świadczył na warunkach rynkowych na rzecz jednostek powiązanych (podporządkowanych) usługi w zakresie prowadzenia rachunków bankowych, przyjmowania lokat, udzielania kredytów i pożyczek, emisji dłużnych papierów wartościowych, udzielania

⁹ Ww. wartość nie uwzględnia wartości spraw spornych KREDO BANK SA dotyczących podatków opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w nocy dotyczącej podatku dochodowego.

gwarancji i bieżących operacji wymiany oraz oferowania jednostek uczestnictwa funduszy, produktów leasingowych, najmu terminali i usług rozliczeniowych transakcji płatniczych świadczonych przez spółki z Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Jednocześnie w związku z przejściem, w ramach likwidacji spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o., z dniem 1 marca 2012 roku nieruchomości w której znajduje się siedziba Centrali Banku, PKO Bank Polski SA wynajmował powierzchnię w ww. budynku wybranym Spółkom Grupy Kapitałowej Banku. Zestawienie znaczących transakcji PKO Banku Polskiego SA z jednostkami podporządkowanymi, w tym zadłużenie kredytowe tych jednostek wobec Banku według stanu na 31 grudnia 2012 roku, zostało przedstawione w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012.

W 2012 roku PKO Bank Polski SA nie zawarł istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

W 2012 roku jednostki zależne PKO Banku Polskiego SA nie zawarły istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

Znaczące zdarzenia po dacie bilansu

1. W dniu 17 stycznia 2013 roku uchwałą wspólników spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Jurata Sp. k. (spółki z Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.) podwyższono wkład komandytariusza i sumę komandytową do kwoty 2 551 tysięcy PLN.
2. W dniu 17 stycznia 2013 roku uchwałą wspólników spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Zakopane Sp. k. (spółki z Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.) podwyższono wkład komandytariusza i sumę komandytową do kwoty 441 tysięcy PLN.
3. W dniu 15 lutego 2013 roku PKO Bank Polski SA wniósł do spółki Qualia Development Sp. z o.o. dopłatę w wysokości 1 251 tys. PLN.

Oświadczenia Zarządu

Zarząd PKO Banku Polskiego SA oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy:

- roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz jej wynik finansowy,
- roczne sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Niniejsze *Sprawozdanie Zarządu Banku z działalności Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej za 2012 rok* liczy 75 kolejno ponumerowanych stron.

Podpisy wszystkich członków Zarządu Banku

26.02.2013	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu	 (podpis)
26.02.2013	Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.02.2013	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.02.2013	Piotr Mazur	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.02.2013	Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)

26.02.2013

Jacek Obłękowski

Wiceprezes Zarządu

.....
(podpis)

26.02.2013

Jakub Papierski

Wiceprezes Zarządu

.....
(podpis)